

Kızıl Bayrak

Hükümete İMF-TÜSİAD darbesi...

Saldırı ve yıkım programlarını uygulayacak yıpranmamış bir yeni hükümet peşindeler...

Tescilli Amerikan ajanları ve sermaye uşakları emekçilere "çözüm" olarak sunuluyor!..

**Çözüm devrimde,
kurtuluş sosyalizmde!**

İÇİNDEKİLER

Saldırıları göğüslemek ve oyunları bozmak için devrimci sınıf seferberliği!..	3
İMF-TÜSİAD çetesinden siyasal krize çözüm arayışları	4
Emperyalizmin üç memuru düzen siyasetinde başrole soyunduruluyor!.. . . .	5
Yorulan at değiştirilir!	6
Çöken sadece Ecevit hükümeti mi?	7
Saldırıya karşı etkili bir kampanyanın sorunları	8-9
Sınıf seferberliği ve sendikalar.. . . .	10-11
İşten atılan 500 İSDEMİR işçisi	
Yargıtay'daki davayı kazandı	12
Yeni iş yasası emperyalizme ve işbirlikçi burjuvaziye hizmet ediyor...	13
(Orta sayfa).	14-16
Sistemdeki çürüme ve kokuşmanın üstü örtülemiyor	17
Yatırım Danışma Konseyi toplantısının hazırlıkları yapılıyor...	18
Güç "Garanti'de" mi!?	19
Kapitalizm doğayı da yıkıma uğrattıyor...	
Sosyalizm bir kez daha tek çözüm!	20-21
"Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi" sorunundaki emperyalist çekişme	22
BİR-KAR Gençlik Kampı'na çağrı:	
Sömürüye, ırkçılığa ve savaşa karşı yeni bir dünya için!....	23
Devrimci örgüt düşüncesi ve pratiğine bağlılığını sürdürenlerin ilgisine sunulan bir kitap... "Örgütsel sorunlar".....	24
Esenyurt'ta işçi gezisi...	25
Kriz daha çok adaletsizlik getirdi.	26
Mücadele Postası	27

Kızıl Bayrak'tan

İş yasasının ağır bir saldırı ve gasp yasası olarak yeniden düzenlenmesinin gündeme getirildiği bir süreçte, siyasal kriz de doruğa ulaşmış bulunuyor. Hükümetin iflası ve erken seçimin gündeme taşınmasıyla birlikte, seçim ve bağlantılı tartışmaların tüm diğer sorunların üstünü kapatması da kaçınılmaz görünüyor.

Pek çok konuda olduğu gibi, yeni iş yasasının da siyaseti kaplayan toz-duman arasında çıkarılmaya çalışılması büyük ihtimaldir. Siyasetteki yeni durum yeni görevler yüklemekle birlikte, sınıf devrimcileri, saldırı yasaları konusundaki hassasiyetlerini ve bu saldırıya karşı mücadele görevlerini ihmal etmemelidirler.

***

Direnişçilerin hazırladığı Aymasan kitabı işçi ve emekçiler tarafından büyük bir ilgiyle karşılanmış ve çok kısa bir sürede tükenme aşamasına gelmiş bulunuyor. Uzunca süren bir direnişten, bu direnişin direnişçi işçiler üzerinde bıraktığı etkilerden dersler çıkarmak isteyenler açısından incelenmeye değer bir çalışma Aymasan kitabı.

***

"Örgütsel Sorunlar" adlı kitabımız çıktı. Sınıf hareketinin durumuna, sendikal ihanetin düzeyine ve sermayenin saldırılarına ilişkin hemen her tahlilde ağırlığını hissettiren örgüt sorunlarına devrimci örgüt cephesinden nasıl yaklaşıldığı/yaklaşılması gerektiğini, TKİP kuruluş kongresi belgeleri üzerinden öğrenmek isteyenler için, fakat öncelikle okur çevremize örgüt sorunlarına bakışımızı taşıyabilmek için temel bir başvuru kitabı Örgütsel Sorunlar.

***

Yeniden Atılım Gazetesi'nin merkez bürosu ile gazetenin hazırlandığı Etkin Ajans, Dayanışma Gazetesi, Emekçi Kadınlar Birliği, 10 Temmuz günü polis tarafından basıldı. Polisin, baskına gerekçe olarak İstanbul 3 No'lu DGM'nin çıkardığı arama kararını gösterdiği, kararda, basılan yerlerin "örgütlere yardım ve yataklık ettiği" iddiasının bulunduğu haberi yayımlandı. Gerekçesi ne olursa olsun, açık-legal

kurumlara yönelik bu tür baskın, yağmalama ve gözaltıların devrimci faaliyetleri engelleme, devrimcilere göz dağı verme amacı taşıdığı açıktır. Polis baskınlarını kınıyor, gözaltına alınanların bir an önce serbest bırakılmasını istiyoruz.

Çıktı!

Türkiye'nin son 20 yılını kapsayan süreçten itibaren, devrimci ve pratik planda devrimci örgütlenmelerin bir başarıya ulaşamadığı görülmüştür. Devrimci örgütlerin ve pratiklerinin terk edilmesi birleşik bir devrimci hareketin doğmasını engellemiştir...

Devrimci örgütlerin ve pratiklerinin bu başarıya ulaşamadığı gerçeğinde, bir devrimci hareketin yeni bir başarıya ulaşması için bir yol bulması gerekir. Devrimci örgütlerin ve pratiklerinin terk edilmesi birleşik bir devrimci hareketin doğmasını engellemiştir...

Devrimci örgütlerin ve pratiklerinin bu başarıya ulaşamadığı gerçeğinde, bir devrimci hareketin yeni bir başarıya ulaşması için bir yol bulması gerekir. Devrimci örgütlerin ve pratiklerinin terk edilmesi birleşik bir devrimci hareketin doğmasını engellemiştir...

TKİP Kuruluş Kongresi Belgeleri

Örgütsel sorunlar

Kitapçılarda...

TKİP Kuruluş Kongresi Belgeleri/Örgütsel sorunlar

EKSEN YAYINCILIK

SOSYALİZM YOLUNDA

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2002/27 (67) • 13 Temmuz 2002

Fiyatı: 3 Euro

Sahibi ve Y. İşl. Md.: Vural UZAL
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Mollaşeref Mh. Turgut Özal Cd.
(Millet Cd.) No: 50/10 İstanbul Tel-Fax: 0 (212) 534 32 39
e-mail: kb1@turk.net

Web: <http://www.kizilbayrak.de>
<http://www.kizilbayrak.org>
<http://www.kizilbayrak.com>

Baskı: SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: 0 (212) 880 40 75

Genel Dağıtım:
YAYSAT

Fiyat: 6 000,00 TL (2002 yılı)

Sermayenin siyasal krizi dibe vuruyor...**Saldırıları göğüslemek ve oyunları bozmak için devrimci sınıf seferberliği!..**

Burjuva siyaset sahnesi DSP'den ve hükümetten ayrılanların yarattığı krizle daha da içinden çıkılmaz bir hal aldı. Cebinde istifa dilekçesiyle dolaşan ve yeni rolü Amarikancı sermaye medyası tarafından bir kampanya halinde propaganda edilen, bu yeni role adeta sırtından iteklenerek soyundurulan İsmail Cem de sonunda istifa etti. Amerikancı medyada ismi onunla bir "ikili" halinde anılan Kemal Derviş'in başbakan tarafından görevden alınmak istenmesi, fakat bizzat cumhurbaşkanı tarafından ekonominin durumu ve "piyasaların tepkisi" gerekçe gösterilerek bunun engellenmesi ise, Amerikan işbirlikçileri tarafından Türkiye'nin düşürüldüğü durumun utanç verici bir yeni tescili olmuştur.

Tescilli bir Amerikan ajanı ve uluslararası sermayenin Türkiye'deki ekonomi komiseri Kemal Derviş'in siyasal yaşama kaba müdahalelerine rağmen görevden alınamaması, ABD'nin Türkiye'yi yönetenler ya da öyle görünenler üzerindeki muazzam gücünü ve denetimini göstermektedir. Bu olay, ABD'nin IMF eliyle Türkiye'yi yöneten işbirlikçi çeteyi nasıl avucunun içine aldığı, onlara ne denli hükmettiğini ve onlarla nasıl oynayabildiğini göstermektedir. Amerikan basınında kaba bir küstahlıkla sarfedilen "IMF Türkiye'yi bizim için 16 milyar dolara satın aldı" sözlerinin somut anlamı da işte bu utanç verici tablodadır.

DSP'den ve hükümetten istifalar üzerinden günlerdir yaşananlar, gizlenemeyen, ayrıca gizlenmesine de gerek görülmeyen bir IMF-TÜSİAD darbesinin ifadesidir. Amerikancı holding basınının hezeyana, yalana ve sahte umutlar pompalamaya dayalı kaba kampanyası bunu bağıra bağıra ortaya koyuyor. Tescilli bir Amerikan ajanı Kemal Derviş'in yaşanan gelişmeler içindeki açık yeri ve rolü de bunu tamamlıyor.

Yaşanan istifalarla DSP artık tarihe karışacak. Son kopuşlarla gücünü yarı yarıya yitirerek bir kargaşaya sürüklenen, IMF ve ABD direktiflerine dayalı üç yıllık hükümet icraatının ardından seçmen kitlelerine söyleyecek sözü de kalmayan DSP dışındaki bütün partiler, gönüllü ya da gönülsüz, artık hep bir ağızdan seçimi dillendiriyorlar. Seçim tarihini belirlemek için hummalı bir pazarlık ve tartışma süreci başladı. Son gelişmeler, üç yıllık sefalet ve zulmün uygulayıcısı olan ve bir süredir zaten çalışmayan koalisyon hükümetinin de sonu demektir.

Dibe vuran siyasal kriz hiç de yatalak bir başbakanın işlerini yürütememesine, DSP içindeki anlaşmazlıkların yol açtığı bölünmeye ya da perde arkasında sürdürülen yeni açılım ve pazarlıklara (Ecevit'siz ve MHP'siz hükümet formülüne vb.) indirgenemez. Bunlar bardağı taşıran damlalardır. Geline yer, sermaye siyasetinin topyekün krizinin ve çöküşünün bir ifadesidir. Bu, ordu, sermaye ve IMF'nin büyük desteğiyle kurulan sermaye hükümetinin yıkım programının iflasıdır.

Üç yılı aşkın hükümet dönemi boyunca üç yüz küsur yasayı çıkararak; IMF programını harfi harfine uygulayan; emperyalist talanın önünü açan tahkim yasasının altına imza atan; işçi ve emekçilerin yaşamını cehenneme çeviren bir dizi saldırıyı yürüten; hapishaneleri kan gölüne, toplumu hapishaneye çeviren; Balkanlar'daki ve Afganistan'daki emperyalist müdahale ve savaşlara ABD hizmetinde katılan, bu hizmeti şimdi de ABD hesabına işgal gücü olarak sürdüren; İncirlik'ten Irak'ın yıllardır keyfi biçimde bombalanmasına sesini çıkarmayan, Siyonist İsrail'le ilişkileri yeni düzeye çıkararak mevcut Amerikancı hükümetin sonu pek hazin bir tablo oluşturmaktadır. Uşak sadakati çizgisindeki bütün bu hizmetlerine rağmen hükümetin iki büyük ortağı artık emperyalistler ve işbirlikçi sermaye tarafından dışlanmaktadır.

Onlar yeni saldırıları daha uygun siyasal

koşullarda uygulayacak, Kıbrıs vb. sorunlarda kendi çözümlerine daha kolay boyun eğecek, Irak'a emperyalist müdahale konusunda daha gönüllü davranacak yeni bir hükümet istemektedirler. Ayrıca, ülkeye ve emekçilere ödetilen korkunç boyutlardaki faturaya rağmen ekonomik krizin aşılacak bir yana daha da ağırlaşması da yeni bir hükümet arayışlarının temel hareket noktalarından biridir. Fakat bu arayışa istenen karşılığı bulmak kolay olmayacaktır. Mevcut düzen partilerinin halk kitleleri nezdinde itibar kaybetmesi, yeni arayışları zorluyor ama "yeni" diye piyasa sürülenler yıllardır hükümetlerde ve kritik konumlarda zaten görev yapmakta olanlardan başkası değil. DSP'den kopan çete bunun örneğidir ve bu çeteye biçilen rol işbirlikçi burjuvazinin yeni alternatifler çıkarmaktaki zorlanmasının itirafından başka bir şey değildir. Eski ayları kırıp topluma siyaset sahnesinin yeni yıldızları olarak sunmak halkla alay etmekten öte bir çaresizliğin de göstergesidir.

Komünistler, '99 Nisan seçiminin ardından yaptıkları değerlendirmelerde, seçimin uzun yıllardır yaşanan iktisadi ve siyasal krize ayna tuttuğunu, üç partili koalisyonla hükümete gidilmesinin ve yaşanan siyasal parçalanmanın bunun açık ifadesi olduğunu ve uygulayacakları yıkım programı nedeniyle hızla yıpranıp güçlerini yitireceklerini ifade ettiler. Üç yıl sonunda yaşananları doğrulamış bulunuyor.

Peki bundan sonra ne olacak? Bugünlerde herkesin yanıtını aradığı soru bu. Bu sorunun yanıtı yaklaşan erken seçimden beklentilere göre farklılaşmaktadır. Dolayısıyla "ne olacak" sorusunun yanıtı siyasal aktörlerin ne yapacağı ve sınıf cephesinden ne yapılması gerektiği sorununa sıkı sıkıya bağlıdır. Öte taraftan, önümüzdeki sürecin gelişmelerini yalnızca yaklaşan erken seçim çerçevesinde ve seçimden çıkacak sonuca göre değerlendirmek darlaştırıcı bir yaklaşım olur. Bu, seçimleri bütünüyle önemsiz görmek değil, fakat sürecin gidişatını esası yönünden etkilemeyeceği biçiminde anlaşılmalıdır.

Son gelişmeler hemen tümüyle emperyalistlerin ve işbirlikçi sermaye çevrelerinin siyaset sahnesini yeniden düzenleme amacı çerçevesinde uygulamaya koydukları planlarının bir ifadesidir. Hükümetteki tıkanma ve belirsizlik, saldırıları uygulamada eski hız ve temponun kaybedilmesi, bir şekilde alternatif çözümlerin gündeme alınmasını gerektirmekteydi. Erken ya da zamanında yapılacak bir seçimde bu programın hangi güçlerle yürütülebileceği yönündeki arayışlara aylar öncesinden başlandı. Ecevit'in hastalığı ve DSP'deki kopmalar sadece bunu hızlandırmış oldu. Ecevit kendi isteğiyle çekilmeyince, Ecevitsiz DSP'nin de rol oynayacağı bir seçeneğin yerini, DSP'den ayrılanların katılacağı bir "yeni oluşum" almış oldu. Basına yansıyan haberlere göre, DSP'den kopan ve başını Cem, Derviş ve Özkan'ın çektiği oluşum, ANAP'la birlikte MHP dışındaki diğer sağ partilerin desteğini de alarak bir seçim koalisyonu oluşturmak için epeydir gizli görüşmeler yapmaktaydı. AB üyeliğinin gerektirdiği düzenlemeleri yapma ekseninde ortaklaşan bu blok halihazırda somut bir ittifak olarak biçimlenmiş değil. Fakat daha oluşum aşamasında bile artık iflas eden hükümete alternatif olarak sunulabilmektedir.

Halihazırda böyle bir oluşum emperyalist odakların ehven-i şer olarak görüp destek vereceği ilk seçenek durumunda. Belirsizliklerin yol açtığı ve daha da büyüyeceği siyasal kriz bu türden ara formüllerle giderilemeyecek olsa da, belirsizliğe mahkum olmaktan daha iyi bir seçenek olduğu da çok açık. Emperyalistler bunu bilmediklerinden değil, buna mahkum oldukları için böyle bir formülü desteklemektedirler.

Emperyalistlerin ve işbirlikçi sermaye çevrelerinin bu türden alternatiflere duydukları ihtiyaç iki temel ve

güncel nedene dayanıyor.

Birincisi, siyasal krizin bir çöküşle sonuçlanmasından duyulan korkudur. Yabancı basında çıkan yorumlara göre Brezilya ve Türkiye'de Arjantin'deki gibi olası bir çöküş, dünya ekonomisini de uçurumun kıyısına çekecek bir ağırlık ve önem taşımaktadır. Birindeki bir çöküşün öncelikle diğerini de uçurumun dibine çekeceğine ilişkin yorumlar yapılmaktadır.

İkincisi, ABD'nin Irak operasyonu için gün saydığı bir evrede Türkiye'deki bir belirsizlik ya da hükümet boşluğu, yapılan planların suya düşmesi, en azından bir süreliğine de olsa askıya alınması demektir. Böyle bir durum ise ABD emperyalizmine oldukça yüklü bir ekonomik, daha da önemlisi siyasal faturaya yolaçar. Bunları ise AB için üyelik adı altındaki yaptırımların bir an önce hızlandırılması, IMF açısından borç ödemelerinin aksatılmaması gibi kaygılar izliyor. Emperyalistler tam da bu konjonktürde uygun seçenekleri piyasaya sürüyor, piyasaya çıkarları bu gözle elekten geçiriyorlar. (Örneğin Irak operasyonuna, AB üyeliğine, IMF politikalarına görüntüyü kurtarmak için bile olsa ayak direr gibi görünen partilere şans tanınmayacağı daha ilk günlerde dolaylı ve dolaysız biçimde ifade edildi). Burjuva partileri emperyalistlerin bu beklentilerini karşılamaya dönük açılımlar yapıyorlar. Bu köşe taşları oturduktan sonra, somut olarak nasıl bir hükümet bileşiminin ortaya çıkacağı artık seçimle belirlenecek biçimsel bir durumdur.

Mevcut siyasal kriz ve geçici çözümler herşeye rağmen emperyalistleri, sermaye iktidarını oldukça zorlamaktadır. Onların halihazırda tek gerçek şansı, siyasal sahnenin tümüyle kendi denetimlerinde olması ve kendi temsilcilerinden oluşması, kendilerini zorlayan ve planlarını zora sokacak alternatif bir siyasal güçle karşı karşıya olmamalarıdır. Mevcut partilerin tümünün de yıpranmış konumda olması ise, en büyük açmazlarından biridir.

Sermaye iktidarı büyük bir hızla seçime gitmekte, yeni bir seçime hazırlanmaktadır. Artık seçimin hangi tarihte yapılacağına bir önemi yoktur. Zira, seçim atmosferi, arayışlar bütün kesimleri sarmış bulunuyor. Sermaye bu koşullarda elindeki kısıtlı imkanlara rağmen bir çıkış bulmaya çalışmaktadır. Eğer, emekçi yığınlar ve işçi sınıfı kendi ağırlığıyla, kendi siyasal tercihi ve tutumuyla meydanlara çıkmazsa, sermaye savaş arabasına koşacağı yeni atlar bulmakta elbette zorlanmayacaktır.

Bu anlamıyla seçimler, sınıf, devrimciler ve komünistler açısından da değerlendirilebilir büyük bir olanaktır. Bütün burjuva partiler büyük bir destek ve itibar kaybına uğramakla birlikte, emekçi yığınlar sahiplenip destekleyecekleri bir devrimci alternatif de bulamamaktadırlar. Bu ise emekçi yığınları gerisin geriye düzenin etki alanına çekmektedir. Öncelikle, bu açmazın ideolojik ve politik olarak kırılması büyük bir önem taşıyor. Geçen yıllara göre bunu başarmak bugün daha kolaydır. Tüm de sınılanmış burjuva partilerine büyük bir güvensizlik duyulmaktadır. Yeni diye ortalığa sürülenlerin hiçbir inandırıcılığı bulunmamaktadır. Yapılması gereken, bu olanakları kapsamlı ve çok yönlü bir karşı propagandaya dönüştürerek emekçilerin alternatiflerini yaratmaya öncülük etmektir.

Artan olanaklar daha büyük sorumluluklar demektir. Yeni döneme ve gelişmelere bu gözle bakmalı ve tüm hazırlıklarımızı şimdiden tamamlamalıyız. Farklı alanlardaki tüm çalışmalarımızı işçi ve emekçilerin devrimci mücadelesini ve alternatifini yaratma çabasına bağlamalıyız.

Mevcut hükümetin eskimiş aylarını kırpıp siyaset sahnesine yeni yıldız yapmak istiyorlar...

İMF-TÜSİAD çetesinden siyasal krize çözüm arayışları

İMF-TÜSİAD yıkım programlarını uygulayarak milyonlarca işçi ve emekçiyi açlık ve sefalet batağına sürükleme, ülkeyi emperyalizmin yağmasına açma, bu icraatlara karşı direniş imkan ve ihtimallerini en azgın katliamlarla ortadan kaldırmaya çalışma konusunda, kendi tabirleriyle, cumhuriyet tarihinin "en kararlı" hükümeti de sonunda çatırdamış bulunuyor.

Burjuva yorumculara göre siyasal belirsizlik Ecevit'in hastalığıyla başlamış, Özkan'ın istifa etmesi yüzünden hükümetin çatlamasıyla gelişmiş ve artık katlanılmaz noktaya varmıştır. Belirsizliği ortadan kaldırmanın, siyaseti yeniden istikrara kavuşturmanın yolu ise bir an önce erken seçime gidilmesidir. Sadece sermaye medyasından gelen bir telkin de değil bu. Olaya kamuoyunun ve "tüm halkın" talebi görüntüsü vermek özellikle önemli. Bunu kanıtlama gayretiyle, konu işçi ve işveren örgütlerinin ortak açıklamalarında dile getirilen taleplerle de destekleniyor, üzerinde uzlaşılan ortak çözüm olarak sunuluyor. Gerçi siyasal sahenin gerisindeki efendiler, örneğin İMF ve TÜSİAD, henüz tercihlerini açıkça ortaya koymuş değiller. Bu iki güç odağı, hiçbir karışıklığa ve spekülasyona meydan vermeyecek bir şekilde, "siyasal belirsizliğin bir an önce sona erdirilmesi" genelliği içinde anlatıyorlar isteklerini.

Bu da, sermaye kesiminin, yıkım programlarını riske etmeyecek biçimde siyasetin yeniden düzenlenmesi yönünde ağırlığını koyduğunu ve hükümetteki çatlağın başlangıç tarihinin Ecevit'in hastalanmasından daha öncelere uzandığını gösteriyor. Yeni hükümet arayışlarında "MHP'nin dışlanması" çabalarına ilişkin söylentiler de bu aynı durumun bir işareti.

Ülkeyi satışa çıkararak ve emekçileri yıkıma götüren her türlü uşaklık belgesine ve uygulamasına hükümet ortağı olarak imza atan faşist MHP'nin, son dönemde AB uyum yasalarının hızlı bir biçimde çıkarılmasını engeller (en azından aksatır) bir konuma geldiği biliniyor. Sadece idam ve anadil konusunda sorun yaratmış olmakla birlikte ve bu da sadece seçim yatırımı amacıyla yapılmış bile olsa, hükümet ortağı bir partinin böyle konularda ayak diremesinin kitlelere yönelik AB karşıtı bir mesaj anlamı taşıyabileceği, işbirlikçi burjuvazi için bir kaygı konusu olmuştur.

Dolayısıyla, egemen güç çevreleri, siyasetin yeniden düzenlenmesi sürecinde, bu tür kaygıların da bertaraf edileceği projelere, günlük moda deyimle senaryolara yönelmekte, mevcut siyasal sahneyi yeni ihtiyaçlara göre elden geçirmekteler. Onları esastan ilgilendiren siyasal belirsizliğin giderilme tarzı değil, bir an önce giderilmesi ve ortaya çıkan sonucun talep ve ihtiyaçlarına yanıt verebilmesidir. Bu da esasta, siyasal gelecek kaygılarından büyük oranda arınmış bir teknik ekibin (İMF-TÜSİAD memurlarının) siyasetin kilit noktalarına ve hükümet olarak işbaşına getirilmesi demektir. Gelinek noktada böyle bir çözüme seçimsiz ulaşmanın pek imkanı kalmamış görüldüğüne göre, sorun, istenen kadroların bir erken seçim oyunuyla göreve başlatılmasıyla çözülmek zorundadır. Yeni dönemde emperyalizmin ve işbirlikçi sermayenin tam hizmetinde sahne alacak yeni liderler olarak telaffuz edilen isimler, Derviş, Cem ve Özkan'dır. Yani halihazırdaki hükümetin tüm temel icraatlarının sorumluluğunu taşıyan üç Amerikan memuru. Türkiye'yi işbirliği halinde içinden çıkılmaz bir batağa sürükleyen İMF ve TÜSİAD çetesi, bu üç eskimiş bitmiş aydan şimdi siyaset sahnesinin yeni yıldızlarını çıkarmak peşinde.

İMF, TÜSİAD ve Kemal Derviş cephesinden yapılan açıklamalar, siyasal belirsizliğin ekonomiye ciddi bir etkisinin bulunmadığı, telaşa mahal olmadığı yolunda. Bu da adı ekonomi konya da, açıklamaların esasta siyaseti işaret ettiğini, onların cephesinde siyasal bir belirsizlik yaşanmadığını, yeniden düzenlemeye ilişkin kararların çoktan verildiğini gösteriyor.

Ancak burjuva siyaset arenası bu derece basitçe düzenlemeler yapılabilecek bir yapı değil. Yeni yönetimin sadece İMF-TÜSİAD'ın ekonomik beklentilerini karşılama yeterli olmayacaktır. Siyasetin yeniden belirlenmesi söz konusu olduğunda, TSK'nın ve ABD'nin düşünce ve istekleri temel önem taşıyor. Bunlar elbette İMF ve TÜSİAD'ın beklentilerinin yerine getirilmesini istiyorlar. Ancak, örneğin İMF için programını hangi parti yahut partiler koalisyonunun uyguladığı fazla önem taşımazken, 28 Şubat müdahalesinin siyasal ve psikolojik gerekleri çerçevesinde İslamcı partileri yönetimden dışlamak ordu için büyük bir önem arz edebilir. Oysa, eğer müdahale edilmezse, yapılacak seçimler pekala AKP veya SP'yi hükümete taşıyacak sonuçlar yaratabilecektir.

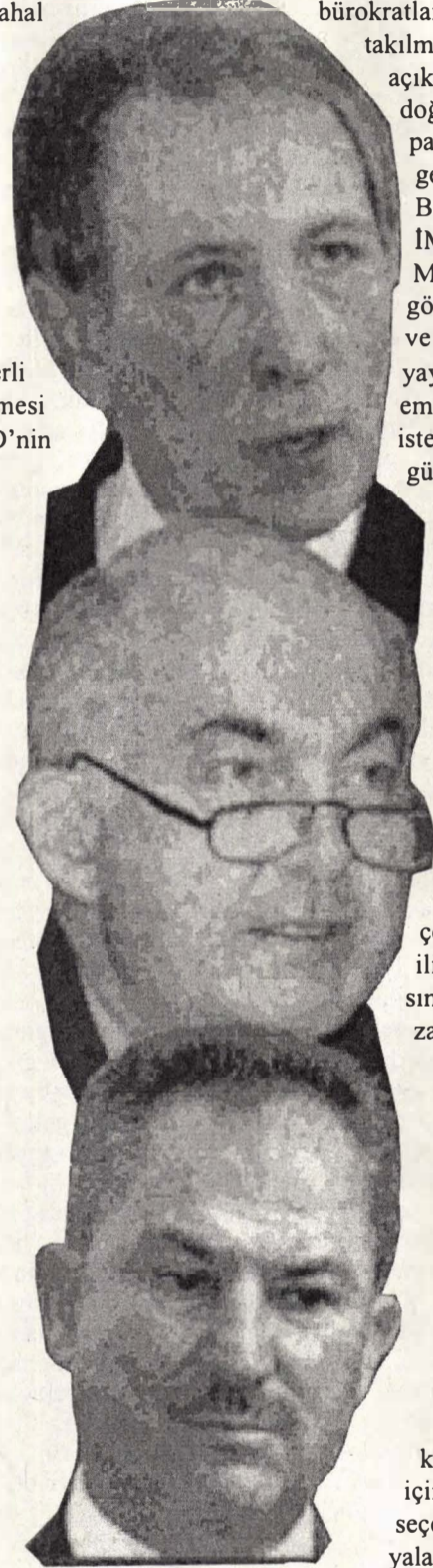
Görüleceği gibi, burjuva siyaset sahnesinde durum pek o kadar yalın ve pürüzsüz değil. Öyle olsaydı, çoktandır hükümet cephesinde yaşanan sıkıntıların erken bir seçimi zorlaması gerekirdi. Bugün yansıtılmaya çalışıldığı gibi, bir erken seçimin, dolayısıyla hükümet değişikliğinin önündeki asıl engel "Ecevitler'in inadı" değil, burjuva siyaset sahnesindeki belirsizliklerdir. Bugüne dek erken bir seçimden bunun için kaçınılmıştır, ancak gelinen yerde işbirlikçi burjuvazi ve onun emperyalist efendileri için erken bir seçim neredeyse kaçınılmaz hale gelmiştir. Mevcut durumdan çıkış için başka bir uygun yol halihazırda bulunamamaktadır. Erken seçimle bunun bulunup bulunamayacağı da ayrı bir sorun. Tüm umutlar son operasyonun başarısına bağlı. Daha şimdiden Cem-Derviş ikilisi, bu iki Amerikan ajanı, Tayyip'li AKP'nin yaratabileceği sıkıntılı duruma karşı bir alternatif olarak görülüyor ve sunuluyor. Bu operasyon tutarsa böylece ordunun sıkıntısı da giderilmiş, satış ve sosyal yıkım programı kaldığı yerden sürdürülmüş olur. AB sorunu üzerinden ordu ile TÜSİAD arasındaki sorun bu durumda varlığını hala da sürdürecektir olsa bile.

Siyasal gelişmelere ve erken seçime ilişkin burjuva yorumlara bakıldığında, her seçimin güya öznesi konumundaki seçmen kitlesinin adının bile anılmadığı görülecektir. Sadece seçimlere ilişkin yorumlar ve ön tahminlerde değil, seçimden beklentiler konusunda da halkın ana kitlesini oluşturan işçi sınıfı ve emekçiler adeta yok sayılmaktadır. Bunun bir tek istisnası, işçi

sınıfı adına patronların beklentilerine tercümanlık yapmayı iş edinmiş durumdaki sendika bürokratlarının, TİSK'in kuyruğuna takılmış bir vaziyette yaptıkları açıklamadır. Ki bu açıklamada da, doğal olarak, TİSK üzerinden patronların özlemleri dile getirilmiş bulunuyor. Bunun ötesinde, AB'nin, DİB'nin, İMF'nin, TÜSİAD'ın, MÜSİAD'ın siyasi tabloya ilişkin görüşleri, seçimlere ilişkin hesap ve beklentileri çarşaf çarşaf yayınlanırken, milyonlarca işçi ve emekçinin ne düşündüğü, ne istediği, ne beklediği tek kelimeyle gündeme getirilmiyor. Tersinden, sermaye çevrelerinin dile getirilen bu beklentileri, işçi sınıfı ve emekçi kitleler üzerindeki yıkımın daha kararlı ve hızlı sürdürülmesi ötesinde bir anlam ifade etmiyor. İMF ve TÜSİAD, uygulanmakta olan yıkım programını riske atmayacak bir çözümden, AB uyum yasalarını hızla ve kararlılıkla çıkaracak bir yeni oluşumdan söz ediyor. Yerli ve yabancı sermaye çevrelerinin siyasetteki değişime ilişkin beklentilerinin tamamı, sınıfın ve emekçi halk kitlelerinin zararına yönelik. Ama, eğer hükümetteki zorunlu değişiklik bir erken seçimle belirlenecekse, onların oylarına da ihtiyaçları var. Bundan sonraki sürecin, büyük oranda, seçmen kitlesi konumundaki işçi ve emekçilerin belirli hedeflere doğru yönlendirilmesi çabalarına tanık olacağı açık. Siyasetin yeniden ısıtıldığı bu süreçte, sınıf ve emekçi kitlelerin önüne farklı, kendileri için ve kendilerinden yana seçeneklerin çıkarılması, burjuva yalanlarının ve oyunlarının deşifre edilmesi görevi sınıf devrimcilerine düşüyor. İşçi ve emekçiler için çözümün,

tartışmasız biçimde, İMF-TÜSİAD çözümlerinin tam karşıtı olacağı açık.

Sermayenin iktidarı ülkeyi krizden krize sürüklemekte, Türkiye'yi emperyalizmin tam sömürgesi haline getirme yolunda hızla ilerlemektedir. Bunun karşısında emekçilerin önündeki yol, seçim aldatmacalarıyla yaratılan tuzaklara düşerek sürecin devamına katkıda bulunmak değil, fakat mücadele yolunu tutmaktır. Bu mücadele güncel planda sürmekte olan çok yönlü saldırıları göğüslemekle kalmamalı, işçi sınıfı önderliğinde ve onun bağımsız sınıf çizgisinde, bu düzenin temellerine yönelmelidir. Sonu gelmez krizlerden, yıkımlardan, tarifsiz sosyal acılardan ve burjuva gericiğinin baskı ve terörden kurtulmanın, bağımsızlığa, özgürlüğe ve sosyal eşitliğe ve refaha ulaşmanın başkaca bir yolu yoktur.

Emperyalizmin üç memuru düzen siyasetinde başrole soyunduruluyor!

Son bir haftadır burjuva siyasetinde yaşanan gelişmeler, bizzat düzenin temel yönetici güçleri tarafından yürütülen sistematik bir operasyon niteliğindedir. Yapılan burjuva siyaset sahnesinin yeniden biçimlendirilmesi, çokça arzulanan siyasal istikrarın yeniden kurulması için belli koşulların oluşturulması girişimidir. Medyanın etkin bir rol oynadığı bu operasyonla burjuva siyasetteki parçalanmışlığa son verilmek istenmekte, bu yolla gerek emperyalistlerin bölge çıkarlarıyla uyumlu, gerekse düzenin iç ihtiyaçlarını karşılayacak bir siyasal oluşumun önünün açılması hedeflenmektedir.

Mevcut hükümet, emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin sadık bir uşağı olarak, bugüne kadar kapsamlı ekonomik-siyasal saldırı programlarını büyük bir kararlılıkla uygulamıştır. Bu anlamda o cumhuriyet tarihinin emekçilere dönük en acımasız ve en pervasız hükümetlerinden biri olarak tanımlanmayı hak etmektedir. Bu böyleyse eğer, kendilerine hizmette kusur etmeyen bu hükümet neden aynı güçler tarafından gözden çıkarılmaktadır? Sorunun yanıtı, yaşanan gelişmelerin ortaya çıkardığı sonuçlarda, yerli yerine oturmaya başlayan taşlarda gizlidir.

Bugün bir haftalık gelişmelerin tozu dumanı

içerisinde temel taşları yerli yerine oturmaya başlayan yeni bir oluşum şekil kazanmış durumdadır. Burjuva medya tarafından "yeniden umutlandık!" manşetleriyle duyurulan, yere göğe konulamayan bu oluşumun ön plandaki isimleri, mevcut hükümette temel sorumluluklar taşıyan üç bakan; Kemal Derviş, İsmail Cem ve Hüsamettin Özkan'dır.

Bu üç isim, mevcut koalisyon hükümeti içerisinde kendilerine has konumları olan, bu anlamda da saldırı hükümetinin bu niteliğini kişiliklerinde ve sahip oldukları mevkiilerde cisimleştirmiş, saldırı programlarının gerçek sahipleri olarak kafalarda yer etmiş bakanlardır.

Derviş, hiç kimsenin üzerinde tartışma yürütme gereği dahi duymadığı biçimde emperyalistler tarafından hükümetin başına atanmış bir sömürge valisidir. Şubat krizinden sonra İMF-DB tarafından hazırlanan kapsamlı ekonomik-sosyal yıkım programı bizzat onun tarafından uygulamaya konulmuştur. Her dediği hükümetin diğer bileşenleri tarafından bir emir sayılarak derhal yerine getirilmiş, programa karşı çıkma cüreti gösteren her bakan anında harcanmıştır. Derviş emperyalizmin tescilli bir memuru olarak, ekonomik-sosyal saldırı programını kararlılıkla hayata

geçiren, böylelikle hükümet içerisinde emperyalizmin ve işbirlikçi tekkelci burjuvazinin çıkarlarını kimliğinde cisimleştiren biridir. Hükümetin üzerinde bir yetkiyle ekonomik politikaların patronu odur.

İsmail Cem, emperyalizmin bölgesel savaş ve kırım politikalarına kölece bağlılığın en çıplak ve aktif biçimler aldığı bir dönemin "parlayan" dışişleri bakanıdır. DSP-MHP-ANAP hükümeti denilebilir ki, emperyalizme ve işbirlikçi burjuvaziye ekonomik politikalar dışında en büyük hizmetini dış politika sahasında vermiştir. İsmail Cem işte böyle bir dönemde tıpkı Derviş gibi hükümet içerisinde dediği emir bir bakandır. O da gücünü emperyalist güç merkezlerinden almakta, onların çıkarlarını kimliğinde cisimleştirmektedir. Emperyalistlerin çıkarlarının ve bölgesel politikalarının kararlı bir savunucusu olmuş, hükümet içerisinde farklı hesaplarla bu politikalara ters düşenler onun karşısına açıktan çıkmaya cesaret edememişlerdir. Dolayısıyla İsmail Cem de düzenin gerçek yönetici güçlerinin bir temsilcisi olarak hükümetin dış politikasının patronudur.

Hükümetin dağılmasının önünü açan Hüsamettin Özkan, her ne kadar Ecevit'in bir gölgesi gibi hareket etmişse de, burjuva medya tarafından gerçek başbakan olarak gösterilmekteydi. Bugün de aynı burjuva medya onu koalisyon dengelerini kuran, uzlaşmanın sembolü insan olarak lanse etmektedir. Gerçekte bu koalisyonun varlık sebebinin İMF-TÜSİAD-ordu olduğu düşünülürse, Hüsamettin Özkan'ın rolü ve konumu da ortaya çıkar. O, farklı partisel ve kesimsel çıkarlara sahip olan üç partiyi İMF-TÜSİAD çizgisine bağlayan, olası yalpalamaları tam da bu güce dayanarak hizaya getirme rolünü bugüne kadar başarıyla oynayan kişidir. Üstlendiği bu rolle koalisyon hükümetinin parçalı tablosundan doğacak sorunların aşılmasını sağlamıştır. Bugün istifasıyla da benzer bir rol oynamakta, emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin ihtiyaçlarına yanıt vermekten uzaklaşan koalisyonun dağılmasının önünü açarak, mevcut siyasal tıkanmayı aşacak bir kanal açmaktadır.

DSP-ANAP-MHP hükümeti, burjuva siyaset sahnesindeki parçalanmışlık ve çözümsüzlük tablosunu ordu tarafından "post-modern bir darbe" ile aşma çabasının ürünü ve sonucu olarak doğmuştu. Bu anlamda darbe dönemlerinin teknokrat hükümetlerinin "post-modern" bir versiyonuydu. İMF-TÜSİAD programını askeri faşist rejim koşullarına has bir zorbalık ve acımasızlıkla uygulamakla görevlendirilmişti. Rolünün gereklerini başarıyla yerine getirdi.

Şubat krizi sonrasında Derviş'in atanmasıyla bu rol güçlendirilip daha açık biçimler aldı. Emperyalistler Derviş aracılığıyla doğrudan ve resmi düzeyde hükümetin yönetimini ellerine aldılar. Derviş, Cem ve Özkan "post-modern teknokratlar hükümeti"nin görevli memurlarıydılar.

İşte bu üç bakan, bu "sivil" görünümüne rağmen "teknokratlar hükümeti"nde emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin çıkarlarını doğrudan temsil eden gerçek omurgayı oluşturuyordu. Bugün yanyana gelişleri de tümüyle emperyalizmin ve işbirlikçi burjuvazinin dönemsel ve elbetteki bölgesel hesap ve ihtiyaçlarını doğrudan karşılama amaçlıdır. Bu amaçla, dışta emperyalizme kölelik, içte emekçilere düşmanlıkta mevcut hükümeti de katlayacak bir acımasızlık ve kararlılıkta hareket edebilmelerini sağlayacak bir biçimde önleri açılıyor.

Siyasi belirsizliğe emperyalist müdahale

Siyasal belirsizliğin siyasi iktidarın yeniden belirlenmesini zorunlu kıldığı bugünkü evrede, yeni oluşumlar, yeni hükümet ve erken seçim üzerine senaryo ve spekülasyonlar da almış başını gidiyor. Bu senaryo bolluğuna bir de tablodaki gününbirlik değişiklikler eklendiğinde, tam bir karışıklık ve belirsizlik görüntüsünün ortaya çıkacağı açıktır.

Ancak bu görüntünün arkasında duran siyasal iktidarın asıl sahipleri ve aktörleri cephesinden durumun hiç de bu derece belirsiz olmadığını görebilmek gerekiyor. Nitekim, bu güç odaklarının fazla bir telaş ve kaygı içinde olmadıkları ortada. Bu, içerde ordu ile patronlar kulübü TÜSİAD'dır; dışarıda Beyaz Saray'dır, İMF'dir. Ve dikkat edilirse, herkesin telaşla koşuşturduğu, bağırıp-çağırıldığı, senaryolar kurduğu bir ortamda, bunlar en fazla, "siyasal belirsizliğin bir an önce giderilmesi" dışında bir söz sarfetmemeye özen gösteriyorlar. Elbette bu suskunluk plansızlıktan, hedefsizlikten kaynaklanmıyor. Özellikle ABD-İMF cephesinden, Türkiye'nin yeni siyasi tablosunu oluşturmak üzerine bir plan, bir hedef hiç kuşkusuz çoktan belirlenmiş olmalıdır. Böyle bir şeyi kesinlikle istemediğini/kabul etmeyeceğini ilan etmiş ülkelerin yönetimini belirleme işini zor yoluyla kotarmaya çalışan bir Amerika'nın, "stratejik müttefik"inin yönetimine kayıtsız kalması beklenemez. Türkiye'nin nasıl yönetileceğine kesinlikle kayıtsız kalamayacak bir başka emperyalist güç odağı da İMF'dir.

Irak'a saldırı senaryolarının yeniden ısıtılıp piyasaya sürüldüğü bir süreçte, bölgesel destek ihtiyacının hazır güçlerinden biri olan Türk sermaye devleti cephesinde yaşanacak herhangi bir tereddüt (MHP'nin Kürt hassasiyeti üzerine demagojik yaklaşımı gibi) Amerika cephesinden

kabul edilebilir bir şey değildir. Demek ki, MHP'siz bir yeni hükümet Amerika'nın daha çok işine gelecektir.

İMF ise yıkım programını daha büyük bir kararlılık ve hızla uygulamayı sürdüreceği bir yeni hükümet için yatırım yapacaktır. Bunun için, Güney Kore'de yaptığı gibi seçime katılacak partilerden güvence mektubu ister mi bilemeyiz. Ancak yeni hükümet kurulana kadar İMF teftişlerinin ağırlıklı olarak siyasi içerik taşıyacağı açıktır.

İçteki güç odaklarından TÜSİAD'ın da, İMF ile ortak kotardıkları yıkım programlarının geleceği açısından, İMF'den farklı bir tutum ve tercih içinde olması beklenemez. Sadece, ek bir talep olarak, AB uyum şartlarının da güvenceye alınmasına çalışacaklardır. Türkiye'nin AB'ye üyelik konusu Amerika tarafından teşvik edildiği/desteklendiği göz önüne alınırsa, AB'ci-ABD'ci ayrımının sermaye sınıfı cephesinden bir anlam ve önem taşımadığı görülecektir. Egemen sınıf olarak burjuvazi, geleceğini emperyalizmle entegrasyona bağlamış durumdadır.

Ülkenin ve halkın, onun büyük çoğunluğunu oluşturan işçi ve emekçi kitlelerin geleceği ise tümüyle emperyalizmle kölelik ilişkilerine son verilmesine bağlıdır. Ancak işçi sınıfı sermayeden bağımsız bir siyasal/sınıfsal tercih ortaya koyamadığı sürece, ufuktaki erken seçim açısından bunun fazlaca bir önemi bulunmamaktadır. Sosyal sınıflar arasında siyasal iktidar uğruna gerçek çekişme ve çatışmaların yaşanabilmesi, işçi sınıfının da en az sermaye sınıfı düzeyinde örgütlü ve bağımsız bir sınıf olarak siyaset sahnesinde yerini almasına bağlıdır. O gün geldiğinde Türkiye'nin seçim kulvarında emperyalistlerin at oynatması da bugünkü kadar kolay olmayacaktır.

Düzen siyasetinde tıkanma ve arayış...

Yorulan at değiştirilir!

Uzun bir dönem iktidarda bulunan DSP-MHP-ANAP hükümeti nihayet bir tıkanma ve dağılma süreciyle yüzyüze geldi. Bir süredir Ecevit'in hastalığı üzerinden sermaye cephesinde yürütülen yeni hükümet tartışmaları, Hüsamettin Özkan ve bir grup milletvekilinin DSP'den ayrılmasının ardından yeni bir boyuta taşınmış bulunuyor.

Bugünkü tabloda herşeyi yerli yerine oturtabilmek için biraz geçmişe dönmek gerekiyor. '98 Haziran'ında İMF ile imzalanan stand-by anlaşması emperyalist tekellerin ve sermayenin ihtiyaçları üzerinden gündeme gelmişti. Fakat düzen siyasetinin parçalı ve kırılğan yapısı bu programın istenildiği şekilde uygulanmasına, krizlerin faturasının işçi ve emekçilere çıkartılmasına yeterince imkan vermiyor, emperyalistlerin istediği "yapısal dönüşümler" sürüncemede kalıyordu. Anadol-D hükümeti İMF-TÜSİAD saldırı programlarının uygulanması konusunda önceki hükümetlerden daha kararlı ve uşakça bir çizgi tutturmasına rağmen bu yeterli görülüyordu.

Şu an dağılma sürecinin eşliğinde bulunan Ecevit hükümeti, 18 Nisan '99 seçimlerinin ardından emperyalizmin ve sermaye sınıfının ihtiyaç duyduğu politikaları hayata geçirmek üzere bir saldırı hükümeti olarak kuruldu. Düzen medyası tarafından hükümetin her bir bileşeni, özellikle de faşist MHP bu amaç doğrultusunda parlatıldı.

Gerçekten de yeni hükümet sermayenin bile ummadığı bir kararlılıkla kendisinden beklenen saldırı politikalarını hayata geçirmeye koyuldu. 18 Nisan'ın ortaya çıkardığı siyasal istikrarsızlık tablosu başka hükümet alternatiflerini hemen hemen imkansız kılıyordu ve Ecevit kabinesi biraz da zorunluluktan tercih edilmişti. Fakat saldırıları hayata geçirmede gösterdiği kararlılık çok geçmeden bu hükümeti emperyalizmin ve sermayenin gözdesi haline getirdi. Öcalan'ın yargılanması sırasında örgütlenen şovenist histeri kampanyası da, hükümetin konumunu sağlamlaştırmak için özel bir tarzda kullanıldı.

Açıklanan hükümet programı İMF-TÜSİAD

programlarının harfi harfine uygulanacağını gösteriyordu, öyle de oldu. Daha kurulduğu andan itibaren işçi ve emekçilere dönük ekonomik ve sosyal yıkım programları gündeme alındı. Hükümetin bu konudaki ilk ciddi sınavı mezarda emeklilik yasasının meclisten geçirilmesi idi. '99'un yaz aylarında hükümet bu konudaki çalışmalarını yoğunlaştırdı. Fakat buna karşı gözle görülür bir sınıf ve kitle hareketi de ortaya çıkmıştı. Temmuz ayı yaygın işçi-emekçi eylemlerine sahne oldu. Mezarda emekliliğe karşı giderek temposu artan sınıf ve kitle hareketinin önüne sendika bürokratlarının

yanı sıra 17 Ağustos depreminin de çıkması hükümet için kolay bir başarının da önünü açmış oldu. Depremin yıkıntısı orta yerde dururken, hükümet mezarda emeklilik yasasını meclisten geçirdi.

Mezarda emekliliğin meclisten geçirilmesi hükümetin sınıf ve kitle hareketine karşı ilk kapsamlı saldırısı ve önemli başarısıydı. Fakat arkası geldi. Yer yer iç uyumda sorunlar yaşasa da bu hükümet kendisinden istenen saldırı programlarını birbiri ardına yaşama geçirmesini bildi.

Kasım 2000 ve Şubat 2001 kriz deneyimlerinin ardından hükümet bizzat emperyalist kurumların temsilcisi olan Kemal Derviş'le takviye edildi. Kemal Derviş'in fiili başbakan olarak kabineye girmesinden itibaren saldırı politikaları hem hızlandı, hem de ağırlık noktası daha fazla "yapısal dönüşüm"lere kayd.

Bankacılık ve finans sektörünün yeniden yapılandırılması; bu çerçevede bazı bankalar özelleştirilirken birçok özel bankaya da el konulması, tarımsal üretimin tasfiyesi için gerekli bir dizi yasanın çıkartılması, tarımsal üretimin tümüyle piyasa koşullarına terkedilmesi ve bu çerçevede devlet desteklerinin kaldırılması, özelleştirmenin ve yabancı sermaye girişinin önündeki yasal engellerin birer birer temizlenmesi ve uluslararası tahkimin kabul edilmesi, kamunun küçültülmesi adına zorunlu emekliliğin dayatılması, maaş ve ücretlerin her sözleşme ya da zam döneminde biraz daha aşağı çekilmesi, yeni vergilerin konulması ve KİT ürünlerine sistemli ve sürekli bir şekilde zam yapılması... Hükümet tüm bu uygulamaları kimi zaman zorlanarak, yer yer dağılmanın eşliğine de gelerek hayata geçirmeyi başardı. İşçi ve emekçilere dönük sömürü ve yıkım programlarını uygulamada tam bir pervasızlık, buna karşılık emperyalizme ve sermayeye tam bir sadakat bu hükümetin kimliği haline geldi.

Fakat tüm bu ağır yıkım saldırılarının hayata geçirilmesi bile sermayenin yapısal krizlerine, emperyalizmin bitip tükenmeyen isteklerine yanıt vermekte yetersiz kalıyordu.

Saldırıların giderek derinleştirilip pervasızlaştırılması, daha ileri bir düzeye taşınması düzenin bir parça nefes alması için tek imkanken, hükümet bunun gereklerini yerine getirmekte giderek daha fazla zorlanıyor, iç sürtüşmeler saldırıların "gereksiz yere" zamana yayılmasına yolaçabiliyordu. AB üzerinden atılması istenen adımlar bunun son somut örneği oldu. AB kriterleri ve Kıbrıs türünden gündemlerde hükümet emperyalistlerin ve sermayenin çıkarlarının gerektirdiği açılımları yapmakta yetersiz kaldı. Kemal Derviş ve İsmail Cem türünden adamların çabaları da bu kilitlenmeyi aşmaya yetmedi.

Oysa ki hem İMF politikalarının giderek daha da derinleştirilerek uygulanması, hem AB sürecinde adımlar atılması, hem de emperyalistlerin Ortadoğu'daki bir dizi ihtiyacı (ABD'nin Irak planları gibi) hükümetin daha güçlü, kararlı ve istikrarlı bir görüntü içinde olmasını zorunlu kılıyordu. Son 3-4 yıldır emperyalizme ve sermayeye uşaklıkta hiçbir sınır tanımayan hükümet ise bunun gereklerini yerine getirme yeteneğini giderek yitiriyordu. Bu, ne pahasına olursa olsun aşılması gereken bir tıkanma demektir.

Böylece emperyalizm ve sermaye için "yorulan atı değiştirmek" giderek bir ihtiyaç haline gelmeye başladı. Türkiye'nin durumunun ve verilen ek niyet mektubunun görüşüldüğü son İMF toplantısının ardından dile getirilen "ekonomi iyi yolda, ama siyasal istikrarsızlık gidişi olumsuz etkiliyor" türünden açıklamalar, emperyalistler cephesinden bir takım arayışların habercisiydi. Aynı dönemde içerde de tekelci sermayenin temsilcileri ve burjuva medya "siyasal istikrar" talepli bir kampanya yürütmeye girişmişlerdi bile. Bu kampanya ağırlıklı olarak AB kriterlerinin yerine getirilmesi noktasında hükümetin işini beceremediği noktasında düğümleniyor, Ecevit'in hastalığı üzerinden yeni bir hükümet arayışı gerekelendiriliyordu. Kemal Derviş'in belli bir arayla yaptığı "seçim tarihi açıklansın" ve "daha aktif siyaset yapacağım" açıklamaları ise hem tartışmaları alevlendiriyor, hem de arayışlara adres gösterme amacı taşıyordu.

Ecevit'lerin Hüsamettin Özkan'ı partiden tasfiye girişimi bir yerde hükümetin devreden çıkarılmasını önlemeye dönük bir çabaydı. Fakat ters tepti. Hüsamettin Özkan'la birlikte birçok bakan ve 40'a yakın milletvekili de DSP'den koptu.

Bu kopuş ve altüst oluş düzen siyasetinde ne tür alternatifleri ortaya çıkaracak, bunu ileriki günlerde göreceğiz. Belli gelişmeler ve Derviş, Cem, Özkan isimleri üzerinden bir takım sistemli manüplasyonlar olmakla birlikte, henüz somut bir tablo ortaya çıkmış değil.

Fakat her ne olursa olsun şimdiden bilinen gerçek şudur. Emperyalistler ve sermaye tarafından ortaya atılacak çözüm düzen siyasetinin yaşadığı yapısal krize gerçek bir çözüm olamayacaktır. En fazlasından ömrü şimdikinden de sınırlı yeni bir saldırı hükümeti kurmakla yetinmek durumunda kalacaklardır.

Seçimden önce ya da seçimden sonra; yeni bir saldırı hükümetinin kurulması ise işçi ve emekçilere dönük yıkım politikalarının bir kez daha hız kazanması anlamına gelecektir.

O nedenle işçi ve emekçiler şu dönemde ve muhtemel bir seçim atmosferinde önlerine uzatılan sahte umutlara bel bağlamak yerine mücadele görevlerine daha sıkı sarılmak durumundadırlar.

İşçi ve emekçiler için gerçek umut ve gerçek kurtuluş örgütlü mücadeledir.

Çöken sadece Ecevit hükümeti mi?

Serhat Ararat

Türkiye'de aylardır süren hükümet krizi, DSP'de meydana gelen milletvekili istifalarından sonra yeni bir aşamaya geldi. Erken seçim olasılığında daha somut söz edilmeye başlandı. MHP ve ANAP erken seçim takvimi önerdiler. Bu gelişmelerin hiçbiri sürpriz değil, beklenen bir gelişme... Misyonunu tamamlayan giderdi, ya da götürülürdü, öyle ya da böyle...

Aslında son birkaç güne sığın gelişmeler, DSP-MHP-ANAP koalisyon hükümetinin siyasal olarak bittiğinin ve kendilerine yüklenen misyonun sonuna artık geldiğinin açık bir göstergesidir. Zaten egemen sınıfların sözcüleri belli bir süredir Ecevit'in artık aşılması gerektiğini söylüyor ve bunu etkili bir kampanyaya dönüştürmüş bulunuyorlardı. *Hürriyet* gazetesinin bu kampanyanın başını çekiyor olması, rastlantı değil ve kimin ve kimlerin Ecevit'in aşılması gerektiği düşüncesi ve kampanyasının arkasında olduğunu daha iyi anlatmaktadır. Ecevit'e "çekil, yerine de halefini belirle" dayatmasında bulundular, ama Ecevit oturduğu koltuğa daha sıkı sarıldı. Bunun üzerine DSP içinde çözüme başladı veya başlatıldı... Bunun 28 Şubat sonrası RP-DYP hükümetine el çektirilmesi olayına bu kadar benzemesi rastlantı mı, şaşırtıcı mı? Bize göre ne rastlantıdır, ne de şaşırtıcı!.. Türkiye "demokrasi" böyle işliyor. Hükümetlerin ve partilerin gerçekte bir iktidar güçleri ve ağırlıkları yok. Hükümet olmaları iktidar olmaları anlamına gelmiyor. Hükümette kendilerine bir rol verilir ve oynatılır. Esas iktidar güçleri ile çeliştikleri ve aşılması gereken nokta gelip çatığında ise öyle veya böyle aşırlar. Darbeler, sayısız ayak oyunu ve "postmodern darbeler" bu "aşma" yöntemlerinin başlıcalarıdır... Şimdi yapılan da budur.

Ecevit siyasal olarak miadını doldurdu. Partisi ise modern bir tarikattan farklı bir yapıya sahip değildir. Bu yapısı ve konumuyla tekeli düzene ve rejime vereceği bir şey kalmamış gibidir. Dolayısıyla Ecevit ile birlikte DSP'nin de aşılması gerekiyordu. Aslında hükümetin diğer ortaklarının da düzenin güncel sorunlarının çözümüne katabilecekleri pek bir yönleri kalmamıştır. Örneğin MHP, 1999'dan sonra koalisyonun bir ortağı olarak kendisine önemli bir rol oynatıldı. Daha öncesinde şovenizmle toplumun denetim altında tutulmasında ve özel savaşın yedeği konumuna getirilmesinde MHP önemli rol oynadı. Ama gelinen noktada devletin ve büyük tekellerin güncel politikalarına yanıt verecek konumda olmadığı açığa çıkmıştır, dolayısıyla aşılması gerekiyordu. ANAP'ın ise, söylemde AB'den yana bir duruş sergilese de, yıpranmış imajı ve yapısıyla istenilen düzeyde ve nitelikte bir rol oynaması çok güç görünmektedir. Benzer bir değerlendirme diğer partiler için de yapılabilir.

Bugün çöken salt bir koalisyon hükümeti mi? Yaşanan kriz kendi başına bir hükümet krizi mi? Bütün sorun yaşlı ve hasta, dolayısıyla aşılması gereken Ecevit'ler mi? Ya diğer burjuva partilerin durumu nedir?

Aslında çöken, iflah olmayan sadece hükümet ve partiler değil. Kriz içinde olan ve sayısız kez iflas eden bu işbirlikçi tekeli düzenin ve siyasal rejiminin kendisidir. Eğer Türkiye bir Arjantin oluyorsa,

bunun birçok nedeni var. Bunlardan iki temel nedeni şöyle özetlemek mümkün: Biri, emperyalist sistemin herşeye rağmen verdiği ekonomik ve siyasal destek; diğeri, toplumsal muhalefet güçlerinin dağınıklıkları, güçsüzlükleri ve ciddi bir alternatif olamamalarıdır. Bu ikinci neden içinde Kürdistan devrimine dayatılan büyük tasfiye ve İmralı çizgisi ile Kürt dinamiğinin denetim altına alınarak devletin yedeğine çektilmesi gerçeğinin altını çizmemiz gerekir. Her gelişmede ve ortaya çıkan sonuçlarında görüldüğü gibi, İmralı tasfiyeciliğinin devlete verdiği desteğin boyutları ve sonuçları sanılanın ötesindedir. Yoksa bu düzeni ve krizi bu kadar kolay ve engelsiz yönetmeleri mümkün müydü?

Düzenin ve rejimin krizinin ve çürümenin kendisini en çok dışa vurduğu alan Türkiye'deki siyaset kurumudur; yani meclis, hükümet ve partilerdir. Siyaset kurumunun gerçekte paravan nitelikte olması, yani gerçek iktidar olamaması ve çözüm üretme yeteneğine sahip olmaması, ama buna karşılık bütün iktidar sorumluluklarının kendisine yüklenmesi, kriz ve çürümenin yoğunlaştığı bir alan olarak görülmesine neden oluyor. Türkiye'de gerçek iktidar ordudur. Partiler ve hükümet ise bu gerçekliği örten ve meşrulaştıran kurumlardır, ancak bu konumları edilgen değil, etkindir. Partiler genellikle

gerçek iktidar güçlerinin istediği şekilde yol aldıkları gibi, kimi zaman da ayak bağı olmaya başlarlar. Bugün Ecevit'in durumu tam da bunu anlatıyor. Türkiye'de siyaset kurumunda kartlar yeniden karılıyor. DSP'den ayrılanların yeni bir parti oluşumu içinde oldukları belirtiliyor. Yakın bir gelecekte erken seçimin olacağı da kesin gibidir. Burjuva siyaset cephesinde yaşanacak gelişmelerin hiçbiri işbirlikçi tekeli düzenin içine girdiği ağır siyasal ve ekonomik krize çözüm üretmez. Hiçbir parti, hiçbir lider çözüm üretme yeteneğine ve gücüne sahip değildir. Bunun anlamı şudur:

Yeni partiler de kurulsun, erken seçim de yapılsın ve daha başka gelişmeler de olsa emekçilerin, ezilenlerin yaşadıkları dayanılmaz yaşam koşulları ağırlaşarak devam edecektir...

Peki emekçiler ve ezilenler çaresiz mi? Bu düzene ve düzen partilerine mahkum mu? Ya Kürtler?

Hayır, özünde emekçiler de, Kürtler de çaresiz ve çözümsüz değildirler. Şu anda kendi adına politika yaptığını iddia edenlerin konumu ve niteliği ne olursa olsun bu yine böyledir. Fakat hemen belirtmeliyiz ki bu, gerçekliğin sadece bir parçasıdır. Gerçeğin diğer parçası ise şudur: Şu anda emekçi hareketine egemen olan anlayış ve hareketler düzenin bir parçası durumuna gelmişlerdir. Kürt hareketine damgasına vuran İmralı Partisi ise tüm değerlerimizi tasfiye ettiği gibi, dinamik bir potansiyeli de devlet politikalarına bağlamıştır. Anılan bu kesimlerin emekçiler ve Kürtler adına devrimci çözümler üretmesi mümkün değildir. Çözüm, düzen içi solu da aşan ve emekçilerin ve Kürt halkının ihtiyaçlarına cevap veren politikaları ve politika araçlarını üretmekte düğümleniyor. Bu gericilik ve tasfiyecilik koşullarında bunları başarmanın zorlukları ne olursa olsun düşünce, ilgi ve çabalar bu görev üzerinde düğümlenmek durumundadır...

Ankara'da belediye işçilerinin grev uyarısı

Ankara'nın Mamak, Çankaya ve Yenimahalle belediyelerinde yürütülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin tıkanmasının ardından Genel-İş Sendikası 500'e yakın belediye işçisinin katılımıyla bir basın açıklaması gerçekleştirdi.

Genel-İş 1 No'lu Şube binasının önünde toplanan ve yolu trafiğe kapatan işçiler, işvereni kararlı bir dille uyardı, grev kararının asıldığını ve kararın uygulamaya konulacağını dile getirdi.

Mamak ve Çankaya belediyelerinde örgütlü Genel-İş şube başkanlarının yaptığı kısa konuşmaların ardından basın açıklaması metni okundu. Grevin kaçınılmaz bir hal aldığı, bir hafta gibi kısa bir zaman içerisinde gelişme olmazsa grev kararının uygulanacağı bildirildi.

Yenimahalle Belediyesi'nde işverenin %25 oranında zam öngördüğü, bu önerinin ilk önerilen

zam oranından yüksek olduğu ve görüşmelerin sürdüğü bildirilirken, Çankaya ve Mamak şubelerinde ise %10'dan fazla artış verilmediği söylendi. Çankaya Belediyesi'nde sözleşmenin disiplin ile ilgili maddelerinde de anlaşmazlıklar olduğu ifade edildi. Mamak Belediyesi'nde işçilerin geriye dönük alacaklarından dolayı mahkeme yoluna başvurulduğu dile getirildi.

Grev kararı asılmış olan Mamak, Yenimahalle ve Çankaya belediyesi işçileri; haklı taleplerini bir kez daha ortaya koymak, belediye yöneticilerini bir kez daha uyarmak amacıyla gerçekleştirdiği kitlesel basın açıklamasında sıkça "Direne direne kazanacağız!", "İşçiyiz, haklıyız, kazanacağız!" sloganlarını attılar. İşçilerin grev konusunda oldukça kararlı oldukları gözleniyordu.

SY Kızıl Bayrak/Ankara

Tarihi saldırıya karşı sınıf seferberliği!..**Saldırıya karşı etkili bir kampanyanın sorunları**

“Esnek üretim” tarihsel kazanımlara köklü ve kapsamlı bir saldırıdır

“Esnek üretim” saldırısının yılları bulan bir geçmişi var. Bugün tüm boyutlarıyla yasalaştırılmaya çalışılması, “esnek üretim”in fiili uygulamalarının kapitalistler için yeterli bir deneyim oluşturduğunu gösteriyor. Komünistler ve işçi sınıfının çıkarlarını savunma niyetindeki sol akımlar, döne döne “esnek üretim”in neye tekabül ettiğini anlattılar. Fiilen uygulanan boyutlarını teşhir ettiler, kitleleri mücadeleye kanalize etmeye çalıştılar. Komünist basını ve devrimci, muhalif yayınları şöyle bir tarayan herkes bunun böyle olduğunu görecekler.

“Esnek üretim” karşıtı mücadeleyi böylesine anlamlı, önemli kılan bir dizi neden sayılabilir. Hepsini bir arada söylemek gerekirse; “esnek üretim”, işçi sınıfının 150 yılı aşkın bir mücadele ve yığınla bedel karşılığında burjuvaziden koparıp aldığı hakları yok etme saldırısıdır. Yani tarihsel kazanımlara yönelik tarihsel bir saldırıdır. Bütün gayesi işçi sınıfını ilkel kölelik koşullarına boyun eğdirmektir.

İşçi sınıfı şimdiye kadar bunu somut uygulamalar üzerinden parça parça gördü, yaşadı. Maalesef bu tarihsel gasp hareketine karşı pek fazla tepki ortaya konulamadı. Türkiye’de “esnek üretim”e karşı genelleşmiş bir eylemli mücadeleden söz etmek mümkün değil. Uygulamaların katlanılmaz sonuçlara vardığı çeşitli üretim birimlerindeki mevzi eylemlilikler olgusu, bu gerçeği değiştirmiyor. Tabii bu kadarının kapitalistleri yolundan pek de alıkoyamadığını, uygulamaların yıllar yılı yayılarak sürdürülmesini engelleyemediğini yaşamın kendisi gösteriyor. Nitekim bugün ülkedeki bir çok fabrikada, işletmede “esnek üretim” çeşitli yönleriyle fiilen uygulanıyor. Toplam kalite çemberleri, ücretsiz izinler, yasal iş gününün fiilen delinmesi, toplu işten çıkarmalar, geçici iş sözleşmeleri, tazminatsız kapı önüne konulma gibi uygulamalar, az işçinin canını yakmadı.

Sınıfı uyararak ve harekete geçirmek günün devrimci görevidir

Karşısında örgütlü bir mücadele görmeyen sermaye iktidarı nihayet “esnek üretim”i tüm kapsamıyla yasalaştırmak istiyor. Aslında İş Yasası Ön Tasarısı’na hazırlamakla, saldırıya böyle bir düzey kazandırmakla sermaye, işçi sınıfı ve emekçilerin ortak mücadelesinin zeminini kendi eliyle sunmuş oldu. Üstelik bu sefer, işçi sınıfının dostu kim, düşmanı kim sorularına net yanıtlar verilecek tarzda yaptı bunu. Mesela tasarının hazırlık süreci, sendikaların başına çöreklenmiş sendika bürokrasisinin su götürmez biçimde sınıfın karşısında olduğunu gösterdi. Refik Baydur gibileri şahsında burjuvazinin nemenem bir gözü dönmüşlikle hareket ettiği anlaşıldı bir kez daha. Devlet, bürokrasi, medya, hükümet ve düzen partileri, “bilim-eğitim-kültür”

kurumları kimin hizmetinde soruları yeniden yanıtlanmış oldu vb..

Şimdi bütün mesele, “esnek üretim”i yasalaştırma saldırısını, bu çerçevede hazırlanan İş Yasası Ön Tasarısı’na ve bunun ortaya serdiği gerçekleri işçi sınıfına ve emekçi kitlelere anlatabilmekte. Neticede sınıfın kendiliğinden bir mücadele-hareket kabiliyetinin bile, burjuvazi tarafından çok yönlü olarak kırıldığını biliyoruz. Kitleler sistemli biçimde her türlü araçla, yöntemle uyuşturulup, sersemletiliyor. Muhalefet eden kesimlere sistematik bir şekilde devlet terörü ve baskısı uygulanıyor. Sınıfın halihazırdaki başlıca örgütleri olan sendikalar, satılmış bürokrasi aracılığıyla tam olarak denetim altında tutuluyor. Öyle ki hak koruma ve arama mücadelesinin engeli olarak değerlendiriliyorlar. Kısacası işçi sınıfı dört başı mamur bir ablukayla kuşatılmış, acımasız bir cenderede sıkıştırılıyor.

Dolayısıyla işçi sınıfı ve emekçilerin, gözlerinin önündeki gerçekleri, üstelik normalde kendiliğinden görülebilecek ekonomik-demokratik alana dair gerçekleri görebilmeleri de beklenmemelidir. Sınıfın gözlerini açmak sınıfın öncüsünün, işçi sınıfı devrimcilerinin sorumluluğudur.

Saldırıya karşı sistemli ve soluklu kampanya

Bu sorumluluğun hakkı, kapasitenin olağan bir kullanımıyla verilemez. O yüzden “esnek üretim”in yasalaştırılmasına karşı kapasiteyi zorlayan bir faaliyet örgütlemeyi, bir görev olarak saptamış durumdayız. Bugüne dek bu tür yüklenmelere, kampanya dedik. Buna da “esnek üretim” yasa tasarısı karşıtı kampanya diyebiliriz.

Bu kampanyayı diğerlerinden ayıran en önemli yan, kapsamlı bir tarihsel saldırıyı püskürtme mücadelesini örgütlemek amacı taşımasıdır. Böyle olduğu ölçüde çok daha büyük bir ciddiyet ve yoğunlaşmayla ele alınmayı hak ediyor. Aynı şekilde bugünden yarına üstesinden gelinebilecek işleri değil, önümüzdeki bir dönemin yapılması gereken işlerin toplamını ifade ediyor.

Bu kampanyayı aylara yayılan yoğunlaştırılmış bir faaliyet olarak düşünmek gerek. Daha açık şöyle ifade edilebilir: Biz belli gelişmeleri vesile ederek, kısa

dönemli, diyelim ki iki aylık kampanyalar yürütüyoruz. Bunun en alışlageldik örneği, bahar sürecidir. Örneğin 1 Mayıs ve bahar dönemi faaliyeti diyoruz. Bu türden yoğunlaşmalar, siyasal sınıf çalışmasında mesafe almak, daha geniş kitlelerle buluşmak, siyasal mücadeleyi geliştirmek gibi hedeflere kilitleniyor. “Esnek üretim” karşıtı kampanya ise, bunları da içerecek tarzda sınıfı mücadeleye kazanmak, bilincini ve örgütlülüğünü geliştirmek, yasa tasarısını geri aldirtmak, bu arada belli talepler çerçevesinde burjuvaziye geri adım attırmak gibi daha somut hedefleri-sonuçları da kapsıyor. Bu bakımdan acil demokratik istemlerle ve emeğin korunmasına yönelik taleplerle birlikte yürütülebilecek bir kampanya. Demek oluyor ki sadece “esnek üretim” saldırısını püskürtmekle yetinmemek, kitleleri

belli başlı taleplere sahip çıkar hale getirmek de gerekiyor.

Sınıf gündemi ile genel gündem arasında bütünlük

Bu arada belirtmek gerekir ki güncel planda yaşanan bir dizi gelişmeye sınıfın bu öncelikli gündemiyle ilişkisi içinde yaklaşmak durumundayız. Zaten yaşanan her şey bir biriyle bağlantılıdır. Örneğin “esnek üretim” saldırısını “AB’ye üyelik-AB’ye uyum” gündeminden ayrı düşünebilir miyiz? Burjuvazi iş yasası ön tasarısını bizzat AB’ye uyum diyerek, “çağdaş” gelişmeler doğrultusunda değişiklik diyerek sunuyor. Ya da “esnek üretim”in yasalaştırılması, ekonomik ve siyasi krizle bir şekilde bağlantılı değil midir? Tasarı, krizlerin tüm yükünü, faturasını işçi-emekçi kitlelere yüklemek, bunu nihayet temelli bir güvenceye kavuşturmak amaçlıdır.

Daha farklı ve gündeme daha fazla oturan bir örnek olarak seçimi ele alalım. Sermaye iktidarı için yeni bir parlamento, yeni bir hükümet, tam da işçi sınıfı ve emekçi kitlelere dayatılan IMF-TÜSIAD programını, son yıllarda iyici yerleşen adıyla sosyal yıkım saldırısını daha güçlü yürütmek için gereklidir. Posası çıkmış bir meclis ve boyundan fazla işlerin altından kalksa da kitleler nezdinde tüm itibarı yok olmuş mevcut hükümetle bu saldırı güçlü bir şekilde yürütülemez. Ecevit’in hastalığı ve DSP’deki çalkantılar da üste binince, erken seçim başlıca gündem oldu.

Bu durumda önümüze bir seçim çalışması da koymak durumundayız. Seçimler vesilesiyle kitlelerde oluşan politik duyarlılığı, taktik-stratejik platformumuzu kitlelere sunmanın bir olanağı olarak değerlendirmekle kalmayıp, “esnek üretim” saldırısını anlatmak, saldırı karşıtı mücadeleyi geliştirmek çerçevesinde de değerlendirebilmeliyiz. Keza “esnek üretim” saldırısı, siyasal propaganda ve ajitasyonun yoğunlaştırılmasının da doğal bir vesilesidir. Doğrudan yasalara dair tartışmalar, zaten bizi örneğin düzen-devrim, siyasal örgütlülük-sınıf iktidarı gibi sorunlara da götürecektir. Mesele, bunun isabetli bağlantılar kurularak, uygun bir üslupla yapılabilmesidir.

Bu tür örnekler veriyoruz, zira "esnek üretim" saldırısı, kitleler tarafından ne ölçüde öyle algılanıp algılanmadığından bağımsız olarak, işçi sınıfını ilgilendiren en önemli gündemdir. Sermaye iktidarı alışlageldiği üzere her türlü aracı ve olanağı devreye sokarak bunun öne çıkmasını engellemeye çalışacaktır. Dikkatleri başka gündemlere, elbette önemli olan ama hiç de yıkım programı ve bunun bir parçası olarak "esnek üretim"i yasalastırmak kadar yakıcı olmayan gelişmelere odaklayacaktır.

İşçi sınıfının örgütlü öncüsü ise, tüm diğer gelişmelere bu tarihsel saldırıyı toplumsal gündem haline getirmek, buna karşı mücadele örgütlemek, sınıfı bu mücadele içinde eğitip siyasal olarak kazanmak çerçevesinde de eğilecektir. Az önce de belirtildiği gibi, günün öne çıkan görevi kitleleri söz konusu tarihsel saldırıya karşı ve iktisadi, sosyal, siyasal talepler için mücadeleye kanalize etmektir. İşte "esnek üretim" karşıtı kampanya bu görevin hakkını vermek için gündeme getirilmiştir. İşçi sınıfı devrimcileri, kampanya faaliyetini bu geniş kapsamıyla yürütmek sorumluluğu taşıyorlar.

Tüm araç ve yöntemleri kullanmalı, tüm güç ve olanakları birleştirmeliyiz

Geniş içerikli, görece uzun erimli, sınıf seferberliği yaratmaya yönelik böylesi bir kampanyanın çok çeşitli araç, yol ve yöntemle sürdürülen çok yönlü bir faaliyet gerektirdiği açıktır. Yani belli bir zaman dilimi içerisinde devreye sokulan ve malzemesi tüketildiğinde de el çekilen bir pratik-politik faaliyetin ötesine geçmeliyiz. Bundan pratik-politik faaliyetin bu kampanyada çok da ağırlıklı bir yer tutamayacağı sonucu çıkarılmamalı. Neticede kitleleri saldırı konusunda aydınlatmak, uyarmak, bilinçlendirmek, kampanyanın en öncelikli ayağını oluşturuyor. Bu bağlamda bildiri, broşür, afiş, bülten vb. gibi materyallerin yaygın olarak kullanılması, değişik imza-ilan kampanyalarının örgütlenmesi oldukça önemlidir. Kastedilen bunun bir süreklilik/kesintisizlik arz etmesi zorunluluğudur.

Diğer bir yanı ise, yayınların da bu çerçevede kullanılmasıdır. Bir başka deyişle, "esnek üretim" saldırısı gazetemizde ve bültenlerde sürekli işleyeceğimiz temel bir gündemdir. Yasa tasarısıyla ilgili her gelişmeyi izlemek, her kesimin tutum ve tepkilerini değerlendirmek, olumlu olanları öne çıkarıp genelleştirmek, gelişmelerin mahiyeti ve anlamı konusunda sınıf kitlelerini aydınlatmak gibi belli başlı yönleri var bu işin.

Mesela "esnek üretim" saldırısıyla bağlantısı kurularak düzenin çeşitli kurumları, sermaye örgütleri, devlet, düzen partileri, hükümet vs., medya, sendika bürokrasisi gibi kuvvetler hedef tahtasına çakılıp, "ateş altında" tutulabilir. Keza "esnek üretim" saldırısının toplumsal ölçekteki başka bir dizi soruna (işsizlik, örgütsüzleştirme, toplumsal çürüme, demokratik hak ve özgürlükler alanına giren sorunlar vb.) etkileri, yansımaları işlenebilir. Yanı sıra işyeri temsilcilikleri, sendikacılar, örgütlü-örgütsüz duyarlı işçilerle daha yakın bir ilişki kurmak, daha özel bir tarzda ilgilenmek gerekir. Bu açıdan örneğin röportajlardan yararlanılabilir. Açıklamaları ve tutumları olumlu olumsuz yönleriyle bültenlerde, gazetede işlenebilir.

İşçi kitlelerini "esnek üretim" saldırısı konusunda

aydınlatmanın temel bir ayağını da pratik kitle çalışması oluşturur. Olanak bulduğumuz her yerelde değişik ve çok sayıda toplantı örgütlemeliyiz, çeşitli işçi toplantılarına da bu çerçevede katılım sağlamalıyız. Seminerdir, panelidir, açık kürsülüdür; pikniğindedir, sendikasındadır, kahvesindedir, evindedir; 10-15 kişiyle olanıdır, yüzlerce işçiyle yapılanıdır... Burada önemli olan, olabildiğince fazla sayıda işçiye ulaşmak, duyarlılığı olabildiğince yaygınlaştırmaktır. Hiç değilse çalışma yürüttüğümüz alanlarda "esnek üretim" saldırısını sınıfın gündemi haline getirmektir.

Kuşku yok ki politik bir faaliyette en etkili yol, kitlelerle doğrudan iletişime girmektir. Zaten bu örneklerden de görülüyor. İşçilerin çoğu, bırakalım yeni iş yasa tasarısını, mevcut iş yasasını bile fazla bilmiyorlar. İlgisiz bir işçi etkinliğinde "esnek üretim" yasa tasarısıyla ilgili sadece bir açıklama bile işçileri öfkelenmeye yetebiliyor. Yasa tasarısıyla ilgili aydınlatılan işçiler "bu kadarı imkansız", "öyle olduğunu bilmiyorduk", "bu yasaya geçit vermeyelim" gibi refleksler ortaya koyuyorlar.

Örgütlenmeler ve eylemlilikler geliştirmek

Kitle toplantılarından aynı zamanda tepkilerin örgütlü ifade edilmesi, örgütsel araçların yaratılması (örneğin komiteler) için de yararlanılabilir. Bu açıdan toplantıları salt tartışma platformları olarak değil, bir takım somut sonuçların, pratik iş-eylem kararlarının çıkarılacağı etkinlikler olarak kurgulamak gerekiyor. Bunun bir yanı bağımsız işler yapmaksa, diğer yanı da diyelim ki sendikaları eylem yapmaları, tepki koymaları çerçevesinde zorlamak için çalışmalar

yürütmektir. Bu tür etkinlikleri taban inisiyatifini ve örgütlülüğünü geliştirmek için de değerlendirebilmektir.

"Esnek üretim" karşıtı kampanyada kitleleri bilinçlendirme ve örgütlenme çalışmaları somut eylemliliklerle desteklenmeli, bütünlenmelidir. Verili koşullarda eylemli basın açıklamaları akla ilk gelen bir yöntemdir. Elbette bu olabildiğince hayata geçirilir. Bunun için sendikalardan, kitle örgütlerinden yararlanılabilir. Fakat biz sınıf seferberliği, tabanın bağımsız inisiyatifi dediğimiz yerde, eylemlilikleri üretim birimlerine de çekmek durumundayız. Hiç değilse örgütlü olunan yerlerde diyelim ki yemek boykotundan fazla mesaiye kalmamaya, doğrudan fabrikada açıklama yapmaktan sendikaya kadar yürümeye, örneğin kısa süreli iş durdurup toplu etkinlik yapmaya varana kadar bir dizi tepki önerilebilir, örgütlenebilir. Bunlar işçi kitlelerinin duyarlı kılınmasını sağlamakla kalmayacak, taban eylemlilikleri üzerinden gelişecek bir birleşik mücadelenin de önünü açacaktır.

Yerel "Öncü İşçi Platformları"na düşen büyük sorumluluk

Bunlardan da görüleceği gibi, bu kampanyada en önemli rol, yerel işçi-emekçi platformlarına düşüyor. Burada platformların gerekçelendirilmesini yapacak değiliz. Platformların hangi ihtiyacın ürünü oldukları, nitelikleri, amaçları, işlevleri vb. üzerinde basınımda etraflıca durulmuştur. Bunların ışığında belirtebiliriz ki, "esnek üretim"e karşı sınıf seferberliği yaratmaya, böylesi bir kampanyayı örgütlemeye en uygun başlıca araçlar "Öncü İşçi Platformları"dır. Bugünkü düzeyleri ve sınırlılıkları buna engel teşkil etmez. Neticede her politik çalışmanın, mücadelenin kendisi, öncü işçi platformlarının kendilerini daha güçlü örgütleyebilmelerinin de son derece önemli bir olanağıdır. Soruna böyle baktığımızda, "esnek

üretim" saldırısı karşıtı kampanya, platform çalışmalarında atılım yapmanın vesilesi haline getirilebilir.

Bir hatırlatma olarak belirtelim ki, öncü işçi platformlarının kampanya faaliyetlerini doğrudan kendi adlarıyla yürütmeleri oldukça önemlidir. Gelişmek, yaygınlaşmak, taban birimlerini yaratarak örgütsel inşayı sağlamlaştırmak, bu önemin göz önünde bulundurulması ve gereklerinin yerine getirilmesiyle olanaklıdır. O halde platformlar, yukarıda sayılan faaliyet biçimlerini hayata geçirmek, imza-ilan çalışmalarından çeşitli işçi toplantıları örgütlemeye, bağımsız işçi eylemlerinden sendika ve diğer kitle örgütlerinin eylemlerine katılıma dek bir dizi pratiği hayata geçirmek durumundadır.

İşçi sınıfı örgütsüz, sınıf hareketi dağıntı olabilir. Ama hiçbir şey örgütlenmeye ve mücadeleye en yakın dinamiğin işçi sınıfı olduğu gerçeğini değiştirmez. Komünistler faaliyetlerinin hakkını verdikleri, ısrarı, sistemliliği, sürekliliği elden bırakmadıkları oranda bu gerçek yaşam içinde kendi sonuçlarına varacaktır. Bir başka deyimle, biz sıkı bir kampanya örgütlediğimizde, sınıf seferberliğinin de yolu açılmış olacaktır.

Yeni saldırı yasasına karşı

Sınıf seferberliği ve sendikalar

Hükümetin sözde "Bilim Kurulu"na hazırlattığı "İş Yasası Ön Tasarısı" işçi sınıfına karşı kapsamlı bir saldırı anlamına geliyor.

Birkaç satırla özetlemek gerekirse, söz konusu yasa tasarısı, kıdem tazminatı hakkının ortadan kaldırılmasını, çok değişik biçimleriyle esnek üretimin yasalastırmasını, sendikal örgütlenme-toplusözleşme hakkının içinin boşaltılmasını amaçlıyor.

Sendikal ihanet şebekesi barikatın diğer yanında

Konfederasyonların yöneticileri, hazırlanan taslağı önceleri kendilerine bağlı sendikalardan bile gizlediler. Fakat oluşan basınç sonucu taslak kamuoyuna sızdırıldı. Taslağı tabanlarından gizlemeyi başaramayan konfederasyon yönetimleri şimdi de tartışmaların kendi denetimlerinden çıkmasını engellemeye çalışıyorlar. Bu çerçevede taslağı kendilerinin de tümüyle benimsemedikleri söylentisini

alttan alta yaymaya başladılar. Öte yandan tabanı taslağın tümü üzerinden değil de tek tek maddeler üzerinden tartışmaya yönlendirmek için uğraşıyorlar.

Türk-İş adına açıklanan bir rapor bu çabanın son somut örneği. 2001 Haziran'ında hükümet ve işverenlerle bir ortak protokole imza atan, bu protokol gereği kurulan "Bilim Kurulu" nun hazırlayacağı yasa taslağını peşin peşin kabul eden bürokratlar, şimdi taslaktaki hangi maddeleri beğenmediklerine dair raporlar yayınlıyorlar. Bu raporda, taslaktaki kimi maddelerin Türk-İş tarafından neden kabul edilemeyeceği sıralanıyor. Fakat bu kadarı bile doğrudan doğruya Konfederasyon Başkanı Bayram Meral adına değil hiçbir sorumluluk taşımayan "Hukukçular Kurulu" imzasıyla yapılıyor.

Yaptıkları tam bir ikiyüzlülüktür. Ama bundan daha önemlisi, işçi ve emekçileri aldatmaya dönük sinsi bir oyun oynanmaktadır. Yapmak istedikleri, dikkatleri tek tek maddeler üzerinden yürüyecek bir tartışmaya çekerek taslağın bütününe meşrulaştırmak, temize çıkarmaktır. Oysa "Bilim Kurulu" tarafından hazırlanan "gereğe" den de anlaşılabilir gibi, sınıfa dönük asıl önemli saldırı, tek tek maddeler değil taslağın tümüne kendi rengini veren bakış ve anlayışın kendisidir. Yani saldırının gerçekten püskürtülmesi için tek tek maddelerin didiklenmesinden öte taslağın kendisinin reddedilmesi gerekmektedir.

Kısaca toparlamak gerekirse eğer, saldırıya karşı mücadelede ne konfederasyon yönetimlerinden ne de onların ortaya attığı "maddeler üzerinden tartışma" yönteminden herhangi bir şey beklemek gerekmiyor. Onlardan medet ummak gibi, onların

yöntemiyle meseleyi tartışmak da sermayenin değirmenine su taşımaktan başka bir işe yaramayacaktır. Konfederasyon yönetimleri (konfederasyonlara bağlı birçok sendikanın yönetimini de bunlara eklemek gerekir) her zaman olduğu gibi barikatın diğer yanındadır. Sınıfın değil sermayenin hizmetindedir.

Saldırı yasasına karşı mücadelenin başlıca olanakları

Sınıf hareketinin bu saldırıya nasıl bir yanıt vereceği, saldırıyı püskürtmeyi başarıp başaramayacağı henüz belli değil. Fakat yakın dönemde alınan yenilgilerin döne döne gösterdiği gibi, sınıf hareketinin mevcut bilinç ve örgütlenme düzeyi bu kapsamda bir saldırıyı göğüslemek için gereken düzeyin henüz çok gerisinde.

Fakat bu, sınıf hareketinin bu saldırıyı göğüsleme

olanaklarından tümüyle mahrum olduğu anlamına gelmiyor. Mevcut suskunluk kimseyi yanıltmamalı. Yakın dönemde yaşanan saldırı, ihanet ve yenilgiler işçi ve emekçi yığınlarında, çaresizlik duygusunun yanı sıra, hiç de küçümsenmeyecek bir bilinç açıklığı yaratmış durumda aslında. Hem IMF gibi emperyalist kurumlar, hem de hükümet ve sendikal ihanet çeteleri konusunda bu böyle. Emperyalizm, düzen siyaseti ve sendikal bürokrasi kitlelerin gözünde çok büyük ölçüde teşhir oldu son yıllarda.

Yasa tasarısının kapsamı henüz işçi ve emekçilerin büyük çoğunluğu tarafından yeterince bilinmese de şimdiden bir tepki ortaya çıkmaya başlamış durumda. Tasarının içeriğinden haberdar olan öncü işçilerin hatırı sayılır bir çoğunluğu bu saldırının mutlaka püskürtülmesi gerektiğini düşünüyor. Ek olarak, yasa tasarısının kıdem tazminatı türünden temel hakların ortadan kaldırılmasını hedeflemesi, tabandaki tepkinin yaygınlaştırılabilmesi için son derece elverişli bir zemin sunuyor.

Konfederasyonların işbirlikçi tutumuna ortak olmak istemeyen kimi sendikalar ve birçok sendika şubesi de bu saldırıya karşı bir şeyler yapma arayışı içinde. İçlerinde bu konuda tutum açıklayanlar, imza kampanyaları ve toplantılar düzenleyenler var.

Bütün sorun, olanakları örgütlenme ve genişletme konusunda gerekli politik ustalığın ve pratik çabanın sergilenmesinde düğümleniyor. Mücadelenin yükseltilmesi için en ufak bir olanağa dahi gözümüzü kapatmamak, sınıfı seferber etmek için en ufak kısıntıyı dahi kullanma becerisi sergilemek gerekiyor.

Sınıf çalışması ve sendikalar

Bunun bir yanı şüphesiz ki sınıf devrimcilerinin kendi sahip oldukları imkan ve araçları sınıfı seferber etme doğrultusunda en etkin şekilde kullanmalarıdır. Platformlar, bültenler, diğer kurumlar ve komünist basın sözünü ettiğimiz bu araçların bazılarıdır. Bunlar üzerinden düzenlenecek kampanyalar, işçi toplantıları, paneller, kısacası akla gelebilecek her türlü yol ve yöntem bu amaç için devreye sokulmalıdır. Fakat sadece kendi olanaklarımızı kullanmakla yetinmeyiz. Saldırıya karşı mücadelede seferber edilmesi gereken başka olanak ve güçler de vardır. Sendikalar bunlar içinde en önemlilerinden biridir.

Sınıf devrimcileri, tabandan kopuk, sendika ya da şube yönetimleriyle sınırlı olarak gündeme gelecek platform vb. örgütlenmelerin saldırıların püskürtülmesinde herhangi ciddi bir rol oynayamayacağı konusunda açık bir bilince öteden beri sahiptirler. İçinde yer alanların niyetlerinden bağımsız olarak bu böyledir ve bu konudaki en yakın örnek IEP pratiğidir.

Fakat bu, sendikalara kayıtsız kalmamız, bu alandaki kimi olanaklara gözümüzü kapamamız anlamına gelmez. Sınıfa dönük bilinçlendirme ve örgütlenme çabamızı, olanaklı olduğu durumlarda, sendikalara etkin bir müdahaleyle birleştirebilmeyi başarmak durumundayız. Yukarıda da değindik; kimi sendikalar ya da sendika şubeleri konfederasyonların ihanetçi tutumuna ortak olmama çabası içindedir. Konfederasyonlarla bir dizi sendika ve şubenin tutumları arasında son yıllarda hiç olmadığı kadar bir farklılaşma eğilimi göze çarpmaktadır.

Tek tek sendikalar ya da şubeler üzerinden olumlu

ya da olumsuz değerlendirmeler yapmak için fazlasıyla erkendir. Yasa tasarısına karşı oldukça cepheden açıklamalar yapanlar olduğu gibi durumu sessizce karşılayanlar da mevcuttur. Tabii konfederasyon yönetimleriyle paralel davrananlar da.

Şu an için sendikalara dönük müdahalemizin birkaç boyutundan söz edilebilir. Herşeyden önce, muhatap olabildiğimiz tüm sendika ve şubeleri saldırıya karşı açık tutum almaya zorlamalıyız. Bunu onlarla yüzyüze görüşerek, röportaj yaparak, bu konuyla ilgili düzenleyeceğimiz toplantı ve panellere çağırarak yapmalıyız. Sınıf örgütlerinin başında sınıfı temsil etme iddiasıyla oturanlar, sermayenin böyle bir saldırısı karşısında sessiz kalarak durumu

kurtaramazlar. Onları bu konuda tutum almaya zorlamalı, gerici tutumlar söz konusu olduğunda bunu sınıf kitleleri (özellikle de kendi üyeleri) nezdinde teşhir etmeliyiz. Gerici tutum alan sendikaların örgütlü olduğu işyerlerindeki teşhir çabasını buralarda taban örgütlülükleri yaratma çabasıyla birleştirmeliyiz.

Saldırı yasasına karşı mücadele edilmesi gerektiğinden söz eden ya da bu konuda belli bir çaba gösteren sendika ya da şubelere karşı tutumumuz ise elbette daha farklı olmalıdır. Onları da ısrarla bu tutumlarının gereklerini yerine getirmeye; ellerindeki olanakları, başta kendi üye kitleleri olmak üzere sınıfın geniş yığınlarını saldırılar konusunda

aydınlatmak, tabandan örgütlenmeyi güçlendirip yaygınlaştırmak için kullanmaya çağırmalıyız.

Tek tek maddelerin değil tüm yasa tasarısının reddedilmesi; sendikalar arası platformlar değil taban örgütlerinin yaratılması için çaba sarfedilmesi; seçimlere ya da AB'ye değil işçi sınıfının örgütlü gücüne ve birleşik-militan mücadelesine güvenilmesi... Sendikal alandaki müdahale çabamızın içeriğini bu şekilde özetlemek mümkündür. Bu alanda dağınık halde de olsa anlamlı bir mücadele potansiyeli vardır; bu mücadele potansiyelinin harekete geçirilmesi sadece sermayenin saldırılarının bertaraf edilmesi için değil, fakat sendikal ihanetin tasfiyesi için de gereklidir.

İşçi sınıfının sendikal örgütlülüğü yoğun saldırı altında

Bugünlerde burjuva liberal çevreler, kimi reformist partiler ve sendikal bürokrasi Türkiye'nin AB'ye katılması durumunda demokratik haklar alanında yaşanan sorunların çözüleceğini vaaz ediyorlar. Bu sayede işçi sınıfının sendikal örgütlenmesi önündeki engellerin de kalkacağını iddia ediyorlar. Demokratik ve sosyal hakların kazanılması için mücadele etmeyen bu çevreler, emperyalistlerin bu hakları bize bahşedeceğini propaganda ederek, işçi sınıfı ve emekçileri aldatarak, temelsiz beklentiler içine girmelerine neden oluyorlar.

Tüm dünyada 1980'li yıllarda başlayan emekçilerin kazanımlarına dönük saldırılar, '89 çöküşünden sonra ivme kazanmış, 11 Eylül saldırısından sonra ise doruğa ulaşmıştır. Azgınca uygulanan bu saldırılar liberal ve reformist umut tacirlerinin iddialarının bir aldatmacadan başka bir şey olmadığını gösteriyor. AB ülkelerinde işçi sınıfının dışarıya karşı mücadelelerle elde ettiği kazanımlar parça parça gasp ediliyor. Kendi ülkelerindeki işçi ve emekçilerin kazanımlarını gasp eden emperyalist AB ülkelerinden bağımlı ülke işçi ve emekçilerine hak bahşetmelerini beklemek, emekçilerde böyle beklentiler yaratmaya çalışmak tam bir sahtekarlıktır.

Küresel kapitalist saldırılara karşı direnen sistem muhalifleri, Avrupalı emperyalistler tarafından polis terörü ile sindirilmeye çalışılıyor. Bu ülkelerde propagandası yapılan "kişi hakları", "haberleşmenin gizliliği" vb. haklar AB tarafından alınan kararlar doğrultusunda parça parça yok ediliyor. "Teröre karşı önlem" adı altında her çeşit haberleşme (posta, telefon, internet vb.) kontrol edilecek. "Özgürlükçü" AB ülkelerinde bulunan mültecilere ve kaçak göçmenlere karşı peşpeşe ırkçı yasalar çıkartılıyor. Yabancı düşmanlığı körükleniyor, neo-faşist akımlar el altından desteklenerek bu çerçevede kullanılıyor, vb.

İşçi sınıfının en temel demokratik haklarından olan sendikal örgütlenme, grev ve TİS hakkı,

"esnek üretim" yaygınlaştırılarak işsiz hale getirilmeye çalışılıyor. Bu kazanımlar dünyanın her tarafında olduğu gibi AB ülkelerinde de tekellerin saldırılarının baş hedefi durumunda. Doğu ve orta Avrupa ülkelerinde sendikacılara baskı uygulanıyor.

Sermaye ile işbirliği yaparak ihanet batağına saplanan sendikalar dünya sendikal hareketi içinde büyük bir ağırlığa sahip.

Türkiye'deki sendika bürokrasisinin de sınıf hareketinin gelişimi önüne dikilerek sermaye sınıfına yaptığı hizmet biliniyor. Bu ihanete ortak olmayan sendikacıların, öncü işçilerin, demokratik haklarını kullanmak amacıyla direnmeyi seçen işçilerin polis/jandarma terörüne maruz kaldıkları da... Sermaye sınıfı ve devleti gelinen aşamada bütün dünyada benzer yöntemlerle işçi sınıfının kölelik zincirlerini daha da kalınlaştırmak için kesintisiz bir çaba harcıyor. Avrupa ile

yasaklanarak, bu etkili silah işçi sınıfının elinden alınıyor. Son olarak Yunanistan'da, liman işçilerinin grevlerini uzatma kararları hükümet tarafından engellendi.

Yakında AB'ye tam üyelik takvimi alacak olan eski Doğu Bloku ülkelerinde işçi sınıfının kazanımları hızla tırpanlanmaktadır. Zira AB'ye uyum sağlamanın temel koşullarından biri emekçilerin kazanımlarını ortadan kaldırmaktır. Başka türlü sermayeye güvenli bir ortam sağlamanın olanağı yoktur. Bu ülkelerin ekonomileri IMF politikalarıyla çökertilerek emperyalizme bağımlı hale getirilmektedir. Sendikal örgütlülüğe ve sendikacılara yönelik şiddet olaylarında artış gözlenmektedir.

Hırvatistan'da işçilerin %70'i 3 ayı geçmeyen sözleşmelerle çalıştırılıyor. Bu da sendikalaşmayı imkansız hale getiriyor. Romanya, Bosna, Litvanya ve Bulgaristan'da emperyalist şirketler sendikal hakların kullanılmasını engelliyor.

Polonya'da şirketler ekonomik kriz bahanesiyle sendikal işçileri doğrudan hedef alıyorlar. Yugoslavya'da yürürlüğe yeni giren bir yasa ile işten atmalar kolaylaştırıldı. Rusya'da da benzer içerikte bir yasa tasarısı meclisten geçti. İspanya'da Ocak ayında çıkan bir yasa ile yabancı işçiler sürekli ikamet edebileceklerine dair bir belge almadıkları sürece örgütlenme ve grev hakkından yararlanamıyor. İtalya, İspanya ve Yunanistan'da sosyal güvenlik alanındaki kazanımlara dönük saldırıdan dolayı bu ay içinde milyonlarca işçi genel greve çıktı, vb... (DISK basın bürosu tarafından yapılan yazılı açıklamadan...)

İşçi ve emekçilere karşı kapsamlı saldırılar tüm dünyada sürüyor. Bu, emperyalist tekellerin ve yerli işbirlikçilerinin "tek kutuplu

dünya" ortamında karşılıklı bir güç olmadığı hesabı üzerinden girişilen bir saldırıdır. Ancak, bu vahşete karşı yükselen mücadele günden güne yayılmakta, doğrudan kapitalizmi hedef alan ve giderek sosyalizmi bir alternatif olarak ileri süren bir niteliğe doğru evrilmektedir. Kazanımlarını koruma ve geliştirme mücadelesi içinde gelişen, deneyimler kazanan işçi sınıfı ve emekçiler, devrimci partilerinin önderliğinde sömürden sonsuza kadar kurtulmanın yolunu da bulacaklardır.

bütünleşmeye hazırlanan

Türkiye ile orta ve doğu Avrupa ülkeleri, işçi sınıfının örgütlülüğüne saldırılan ülkelerin başında geliyor. Yabancı sermayeyi çekmek adına tam bir "ucuz işgücü cenneti" yaratılmak isteniyor. Bu amaçla asgari ücret en alt düzeyde tutuluyor, kayıt dışı istihdam yayılıyor. Sendika üyesi olmak yasal bir hak olduğu halde pratikte bu hakkı kullanmak olağanüstü bir çaba gerektiriyor. Üretimden gelen gücü kullanarak grev yapmak sermaye basını aracılığıyla bir suçmuş gibi yansıtılarak grevci işçiler tecrit edilmeye çalışılıyor. Grevler

İşten atılan 500 İSDEMİR işçisi Yargıtay'daki davayı kazandı

İşten atılan İSDEMİR işçilerinin Yargıtay'daki davası 9 Temmuz 2002 tarihinde sonuçlandı. Buna göre ilk önce dava açan yaklaşık 500 işçi kadro ve TİS'lerden faydalanma ve geriye dönük ücretleri alma hakkını kazandı.

10 Temmuz günü Dört Yol Belediye Düğün Salonu'nda toplanan yaklaşık 1500 İSDEMİR işçisi Yargıtay'ın kararını açıklayan avukat Gökhan Algül'e yoğun alkış ve tezahüratlarda bulundular. Diğer dava açan işçilerin davaları ise farklı bir tarihte görülecek. İşçiler "Davayı kaybettiniz" diyen işveren ve onun uşağı sendikaya tepki gösterdiler.

Avukatın açıklamasından sonra işçiler avukata bazı prosüdürlere ilgili sorular sordular. Açıklamalarına devam eden avukat; taşeron işçilerin sendika üyeliklerinin Bölge Çalışma Müdürlüğü tarafından 16 Ağustos 1999'da işyerine tebliğ edildiğini, mahkemeden sonra işçilerin TİS haklarının bu tarihten sonra kabul edildiğini; sendikaya en kısa zamanda dava açılacağını; kazanılan davanın sadece işçilere TİS, kadro ve geriye dönük ücretlerin ödenmesiyle ilgili bir dava olduğunu ve tazminat davasının farklı bir tarihte görüleceğini söyledi.

Avukat Gökhan Algül konuşmasını, kazanılan bu davayla işe dönüşün olamayacağını, işe dönüşün hiçbir mahkeme kararıyla olamayacağını, ancak işçilerin mevcut birliklerini daha üst seviyelere çıkararak bunu başarabileceklerini; işçilerin sendikal yönetime geçmeleri gerektiğini, bu zamanında başarılabilir olsaydı işverenin bugün farklı bir şehirden işçi getirme

gücünü kendinde bulamayacağını; kısacası, işçilerin birlik ve dayanışma ruhuyla hareket ederek işe dönebileceklerini vurgulayarak sürdürdü.

Avukat Algül ayrıca önemli bir noktaya işaret ederek, işverenin pek çok oyunu olduğunu, işten atılan işçilerin paralarını taşeron firmaların ödeyeceğini,

bunun kabul edilmemesi gerektiğini, aksi halde kıdem tazminatı haklarının yokolacağını söyledi. Ayrıca paraların ödenmesi için işverenle görüşeceğini, işveren ödeme noktasında sorun yaratacak olursa İSDEMİR'in icraya verileceğini vurguladı.

SY Kızıl Bayrak/Antakya

Direnişçi İSDEMİR işçilerinin basın açıklaması

5 Temmuz 2002 Cuma günü işten atılan yaklaşık 100 İSDEMİR işçisi, İskenderun İP'te bir basın açıklaması düzenledi. İSDEMİR işçileri duvarlara "Özelleştirmeye hayır", "Yaşasın onurlu mücadelemiz", "Bizi işten atanlardan hesap soracağız" yazılı dövizler astılar.

İP Hatay İl Başkanının İP adına yaptığı açıklamadan sonra, işten atılan işçi temsilcileri Veysel Çelikdemir ile Turhan Kazıcı iki ayrı basın açıklaması metni okudular. Yanı sıra işçiler Dört Yol Belediye Başkanı aracılığıyla İSDEMİR yönetimine iletilen talepler listesini sundular.

İşçi temsilcileri, "İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği Platformu"nun (BİR-KAR) İSDEMİR işçilerine göndermiş olduğu destek ve dayanışma kampanyasını bildiren bildiriye de okudular.

Çoğaltılmış bildiri metnini diğer direnişçi işçilere dağıttılar.

İSDEMİR işçileri tarafından kaleme alınan, aralarında BİR-KAR'ın da bulunduğu Avrupa'daki çeşitli kuruluşlara ve işçi çevrelerine çağrı yapan bildirinin yayınlandığı *Kızıl Bayrak* sayısı basın açıklaması esnasında yaygın olarak dağıtıldı. BİR-KAR bildirisi ile işçileri direnişin başından bu yana yalnız bırakmayan *Kızıl Bayrak* ilgiyle karşılandı.

Basın açıklaması sırasında işçiler sık sık, "İSDEMİR bizindir bizim kalacak!", "Zafer İSDEMİR işçisinin olacak!" vb. sloganları attılar. Açıklamaların okunmasından sonra işçiler kendi aralarında bir süre sohbet ettikten sonra dağıldılar.

SY Kızıl Bayrak/Antakya

Adana'dan bir grup emeklinin açıklaması:

"Haklarımızı alabilmek için elbirliği ile mücadele edelim!"

Yaşamı elleri ile kuran ve onuru ile tüketmek isteyen biz emekliler, yeni bir emekliler haftasını buruk kutluyoruz.

Neden buruk kutluyoruz?

Yıllarca süren çalışma hayatında her türlü fedakarlığa katlanarak çalışan bizler, emekli olunca biraz rahat edeceğimizi düşünerek, maaşlarımızdan kesilen kesenekleri birikim olarak kabul ederek, emekli olunca bize geri döneceğini düşünerek ses çıkartmadık. Ama emekli olunca bu biriken paranın bize harcanmadığını ve yaşadığımız şartların daha da kötüleştiğini gördük.

Banka kuyruklarında tan yeri ağarmadan beklemeye başlayan ve beklerken bazen ölüme yenik düşen bizleriz.

Ekmek kuyruklarında ucuz ekmek almak için gece yarısı kuyruğa giren, horlanan ve onuru kırılan ve yaz-kış demeden bunları yapan bizleriz.

Sağlık güvencesi olarak bize verilen sağlık karnesi ile gittiğimiz kuruluşlardan aylar sonrasına randevu alan, "Nasıl bunlar ahretlik" denilip doğru dürüst bir tedavi göremeyen bizleriz.

Kadın-erkek ayrımı yapılan yine bizleriz. Emekli Sandığı'na bağlı olan bayan emeklinin hiçbir sosyal güvencesi olmayan eşi için sağlık karnesi çıkartamayan bizleriz.

Medeni kanunda her ne kadar eşitlik ilkesi getirildiyse de uygulanılmayan bizleriz. Erkek çocuklarımız eğitimleri bittiği taktirde bayan emeklinin haklarından yararlandırılmayan bizleriz.

Daha burada sayamadığımız yüzlerce sorunu yaşayan bizleriz. Bir de üstüne üstlük verilen sadaka ücretle yaşamak zorunda bırakılan bizleriz. Mayıs ayı itibarıyla 12 aylık ortalamalara göre yıllık enflasyon toptan eşyada yüzde 73.6, tüketici fiyatlarında yüzde 61.7 olarak hesaplanırken; 2002 yılının daha ilk 5 ayında, enflasyon oranları toptan eşyada yüzde 11.2, tüketici fiyatlarında ise yüzde 11.3 iken maaş artışları enflasyonun altında kalan yine bizleriz. İşte bizler bu nedenlerden dolayı Emekliler Haftası'nı buruk kutluyoruz. Ve diyoruz ki, bizler yaşamı tüketen değil, yeniden üretenleriz.

Gelin elele verelim. Haklarımızı alabilmek için el birliği ile mücadele edelim.

Adana'dan emekliler

TÜPRAŞ'ta bir ölüm daha...

Kapitalizm işçi kanı öğütmeye devam ediyor!

Aliğa'da kurulu bulunan TÜPRAŞ tesislerinde geçtiğimiz hafta (3 Temmuz günü) bir patlama oldu. Patlama benzin, mazot, uçak yakıtı ve diğer yakıtların işlendiği ve son dönemlerde yaşanan patlamalarla "ölüm ünitesi" diye anılmaya başlayan "FCC" ünitesinde meydana geldi.

Ünitede tıkanan bir borunun açılması sonucu yüksek sıcaklıktaki ağır dizelin basınçla dışarıya püskürmesi nedeniyle, ünitenin bakımını yapan işçiler ağır yaralandı. Ağır yaralanan işçilerden Ahmet Düzgün, Muammer Uruk ve Razaman Ay, Ege Üniversitesi Hastanesi'ne kaldırıldı. İşçiler burada yanık tedavi merkezi olmadığı için Ankara GATA'ya sevk edildiler. Diğer yaralılar ise Aliğa Devlet Hastanesi'nde tedavi edildiler.

Bu olay, TÜPRAŞ'ta son aylarda aynı ünitede meydana gelen üçüncü büyük patlama. İlki, 9 Nisan'da meydana geldi. Şükrü Bakırlioğlu adlı işçi FCC ünitesinde gaz zerihlenmesi sonucu öldü, korunma malzemesi yetersizdi. İkincisi 20 Mayıs'ta oldu. Mehmet Kır adlı işçi yüksek oktanlı benzin üreten tankta gaz sıkışması sonucu meydana gelen patlamada öldü. Taşeron işçisiydi ve henüz işyerindeki dördüncü günüydü. Özel aydınlatma cihazıyla girilmesi gereken yerde basit bir aydınlatma aracı kullanılmıştı. Rafineri yönetiminin bir türlü temin edemediği bu cihaz patlamadan bir gün sonra rafineriye getirildi. Tüm bu cinayetlerde bütün suçu yönetime yöneltmek yetmiyor, çünkü bozuk düzende sağlam çark olmaz.

Kapitalizm varlığını, kâr hırsının neden olduğu bu türden sayısız cinayetler ve sakatlamalar sayesinde sürdürüyor, güçlendiriyor. Yılda 74 bin 847 iş kazasının meydana geldiği, 1173 kişinin yaşamını yitirdiği, binlerce kişinin iş göremez biçimde yaralandığı ülkemizde, savaş bilançosunu andıran bu sonuçlara duyarsız kalındığı ve bu katliamlar görmezden gelindiği sürece işçiler fabrikalarda öğütmeye devam edecek.

SY Kızıl Bayrak/İzmir

Yeni iş yasası emperyalizme ve işbirlikçi burjuvaziye hizmet ediyor...

AB emperyalizmi “demokrasi ve refah” değil “sömürü ve yıkım” demektir!

Yeni iş yasası taslağını hazırlayan burjuva “Bilim Kurulu”, gerekçelendirme bölümünde, başka bahanelerin yanı sıra, açıktan AB kriterlerine uyum için bu yasanın gerekli olduğunu savunuyor. Kurulun diğer gerekçeleri de en az bunun kadar önemli olmakla birlikte, bu yazıda yasa tasarısının AB kriterleri üzerinden bir değerlendirmesini, daha doğrusu AB kriterlerinin bu tasarı üzerinden bir değerlendirmesini yapmaya çalışacağız. AB üyeliğini işçi sınıfı ve emekçilere “haklar ve özgürlükler” demagojisiyle yutturma çabalarının yoğunlaştığı bir dönemde, yasanın bu yönlü incelenmesi özel bir önem taşıyor.

Ama önce, taslağı hazırlayan kurulun, titriyle hiç alakası olmayan, hatta bilimle dalga geçer bir tarzda gerekçelendirmelere gittiğini belirtmek gerekiyor. Burjuva hukukunda bile kazanılmış haklara dokunulması geri bir adım olarak dışlanırken, sözde “Bilim Kurulu”, 150 yıllık kazanımları bir çırpıda ortadan kaldırmayı hedefleyen taslağını ilerici bir adım gibi göstermeye çalışıyor. Gerekçelendirme bölümü esas olarak bu çabadan ibarettir. İlgili bölümden alınan birkaç cümle bile, söz konusu çabayı fazlasıyla göstermeye yetiyor: “*Kuşkusuz devrim niteliğindeki bu değişmelerin çalışma hayatına ve iş yasalarına yansımaması düşünülemez.*”

“Nitekim birçok batı ülkesinde ulusal mevzuat yeni teknolojinin yarattığı yeni koşullara uyum çabası içinde olduğu gibi...” “Öte yandan otuz yıldan fazla bir süreden beri yürürlükte olan 1475 sayılı İş Kanunu zaman zaman yapılan değişikliklere karşın çağdaş gelişmeleri yeterince yansıtamadığı gibi, içerdiği bazı hükümler uygulamada önemini tümüyle yitirmiştir.”

Şimdi, dünyadaki (ama özellikle AB'deki) gelişmelere ayak uydurma zorunluluğu adına düzenlenmiş olan yasa taslağının kimi maddeleri üzerinden AB normları denilen çalışma koşullarının işçi sınıfı açısından ne anlama geldiğine geçebiliriz.

Esneklik, üretimde “devrim niteliğinde” gelişmelerin bir gereği, dolayısıyla da ileri bir yasal düzenleme olarak, taslağın tamamına yedirilmiş durumda. 9'dan 17. maddeye kadar tanımlanan iş sözleşmeleri ve 18'den 28. maddeye kadar olan sözleşmelerin feshine ilişkin bölümde; toplu işten çıkarmayı yasallaştıran ve kolaylaştıran 31. maddede; hatta özürsüz ve hükümlü çalıştırmaya ilişkin 32. maddede; ve hiç kuşkusuz, ücretlerle ilgili 3. bölümün tümünde ücretlerin esnekleştirilmesi; işin düzenlenmesine ilişkin 4. bölümde çalışma şekli ve süresinin esnekleştirilmesi, bu tasarıyla yasal güvenceye kavuşturulmaya çalışılıyor.

Yasa AB'ye uyum için hazırlandığına göre, demek ki AB'nin demokrasi kıstaslarından biri de esnek üretimin hakim kılınmasıdır. Ancak, ülkedeki egemen sınıfın ihtiyaç ve isteklerine aykırı bir “uyum” düşünülemeyeceğine göre, yasa sadece emperyalistlerin değil Türk burjuvazisinin çıkarlarını da temsil etmek durumundadır. Nitekim, yıllardır kavga-dövüş uygulanmaya çalışılan (büyük oranda da

uygulanmaya başlanan) esnek üretimi yasal bir zorunluluk haline getirdiğine göre, yasa onların çıkarlarını da tam olarak karşılamaktadır. İlgili bakanlıkça gündeme getirilişinden bu yana sermayenin saldırı durduğu ve işçileri oyalamaktan başka hiçbir işlevi olmadığı anlaşılan “iş güvenliği” yasa tasarısının yerine hazırlandığına göre, işveren cephesinden yöneltilen itirazların giderilmiş, taleplerin karşılanmış olması gerekiyor, ki bu yeni tasarıya yönelik itirazların duyulmaması bunun böyle olduğunu gösteriyor.

AB'nin demokrasi kıstası elbette esneklikten ibaret değil. Tasarıyla, emperyalizmin global ekonomiye kazandırdığı bir başka “yenilik” olan taşeronlaştırmaya da yasal güvence getirilmek isteniyor. Genel Hükümleri içeren ilk bölümde, “alt, üst işveren” tanımları bunu karşılamak üzere getirilmiş bulunuyor. Ancak tasarı fiili uygulamanın yasalaştırılmasıyla yetinmiyor, “ödünç işçi”, “çağrı üzerine çalışma” gibi kavramlarla sermayeye yeni sömürü imkanlarının da kapısını aralıyor.

AB'nin temel demokratik kriterlerinden biri de çocuk emeği sömürsü olmalı ki, burjuvazi söz konusu tasarıyla bu konuda da kendin aşıyor. Uluslararası sözleşmeler çocuk yaşını halen 18'e kadar belirlemeye devam ederken, sözde “Bilim Kurulu”nun tasarısı bunu bir çırpıda 15'e indiriyor. 15-18 yaş arası için genç işçi tanımını getiriyor. Tasarının kıdem tazminatlarını da giderek ortadan kaldıracak bir düzenleme getirmesi, uyum konusunda sadece AB kriterlerinin değil, İMF başta olmak üzere emperyalizmin tüm yeni dayatmalarının hesaba katıldığını gösteriyor. Zaten, ülkenin yıkımını koşullayan programları dayatan İM ile Avrupalı emperyalistleri ayrı düşünmek de mümkün değildir.

Yeni iş yasası tasarısının işçi ve emekçilere kanıtladığı, AB demokrasisinin aslında işçi ve emekçilerin köleleştirilmesi üzerine inşa edilmeye çalışılan faşist bir düzen olduğudur. Ötesi, içerdek yeni-liberal solcuların iddia ettiği demokrasi üzer tüm diğer safsatalar boştur. Emperyalizmin “glob yönelimi demokrasi değil, azgın sömürünün koşulladığı baskı rejimleridir. Pek çok AB ülkesi yükselen siyasal gericilik de bu eğilimin göstergesi

Sendikal ihanet çetesi yine sermayenin hizmetinde!

AB'ye yönelik “demokratikleşme” yalanı kampanyasının baş aktörlerinden biri, baştan bu yana, hep sendikal ihanet çeteleri oldu. Bu hainler, liberal demokratlarla elele, işçi ve emekçilere demokratik Avrupa, AB ile gelecek “demokrasi ve refah” yalanını pompaladılar.

Hain bürokratların son marifeti, sivil inisiyatif adı verilen 5'li çete imzasıyla yayınladıkları son açıklama (bu kez TİSK, Türk-İş, Hak-İş, DİSK olmak üzere 4'lü toplanmışlardı), sözde siyasal belirsizliğe ilişkin “işçi-işveren” ortak talepleri içeriyor. Ancak toplantının gerçekleşmesi de, görüşülen konular ve alınan kararlar da tümüyle işverenlerin taleplerini yansıtıyor. Siyasal tabloya ilişkin olanların yanı sıra, açıklamanın merkezini AB uyum yasalarının derhal çıkarılması isteği oluşturuyor.

İşçi sendikaları, tam bir saldırı ve köleleştirme yasası niteliğindeki yeni iş yasa tasarısı ortada dururken (ki hazırlanmasında da büyük katkıları olduğu biliniyor), bu saldırıya karşı mücadele görevleri ortada/sahipsiz dururken, bir sermaye örgütünün yedeğinde ve sermaye sınıfının çıkarları doğrultusunda toplantılara katılıp açıklamalara imza atması kabul edilebilir, affedilebilir bir durum değildir. Bu hainler, bu tutumlarının hesabını mutlaka vermelidirler. Sermayenin saldırılarına karşı mücadele, bu sınıf satıcıları karşı mücadeleyi de içermek, hatta bu ikincisi daha öncelikli ve acil örgütlenmek zorundadır. Onlar sınıf mücadelesinin önündeki ihanet barikatıdır ve mücadelenin yükseltilebilmesi bu barikatın yıkılmasıyla doğrudan bağlantılıdır.

Esnek üretim saldırısı:

Sermayeye daha azgın

Esnek üretim-çalışma uygulamasıyla birlikte işçinin ücreti işverenin keyfine kalıyor. Daha doğrusu artan işsizlik işçi ücretlerini otomatik olarak düşürüyor. Öte taraftan sermaye bu durumu işçinin önüne daha ağır işler koymanın, parça başı ücret sistemini oturtmanın bir olanağı olarak da değerlendirme yoluna gidiyor. İş imkanlarının azaldığı ve işsizliğin arttığı koşullarda işçinin önünde iki seçenek kalıyor: Ya verilen ücrete-ağır çalışma koşullarına razı olmak, değilse işten ayrılmayı göze almak. Ya da dayatmaları kabul etmemek ve dişe diş bir mücadeleyle ücretini artırma yoluna gitmek.

Emperyalizmin küresel saldırılarına karşı yeni bir sınıf hareketi dalgası

Kapitalizm yaklaşık 30 yıl önce başlayan kriz dalgasının sürüklediği bataklıktan çıkmak için işçi sınıfını farklı isim ve uygulamalar altında saldırı bombardımanına tabi tutmaktadır. Yoğunlaşan saldırılara rağmen kriz hızından bir şey kaybetmiş değil. Peşpeşe çökertilen bağımlı ülke ekonomilerinden elde edilen vurgunlarla emperyalist tekeller krizi hafifletmeye, en azından kendi ekonomilerini krizin olumsuz etkilerinden, olası bir çöküşten uzak tutmaya çalışıyorlar. Bunda ne kadar başarılı olduklarını görmek için spekülasyonlarla, yalanlarla, vurgunlarla dönen, emperyalist ekonominin bel kemiği olan uluslararası tekellerin peşpeşe yaşadıkları iflaslara, dünyanın dört bir yanında yaygınlaşan yolsuzluklara, yeni talan savaşlarına ve son yirmi yılda düşen işçi ücretlerine, gaspedilen sosyal haklara bakmak bile yeterli. Yalnızca bizde değil, emperyalist ülkelerde yaşayan emekçiler için de "1980 öncesi" tabiri, herşeye rağmen hak ve özgürlüklerin bugüne göre daha iyi olduğu bir dönemi tanımlamak için kullanılıyor artık.

Ne devasa ölçülere varan sömürü ve pervasız sömürü politikaları ne sosyalizmin geçici yenilgisinin yarattığı imkanlar kapitalist sömürü sistemini kriz bataklığından çıkarmaya yetiyor. Emperyalist kapitalizm bir kez daha çareyi milyonları sefaletle itmekte, kan dökmekte buluyor. Gelinek yerde sınır tanımayan saldırılar bir takım yasal güvencelere kavuşturularak dünyadaki tüm emekçilere yönelmiş, yıkıcı bir hal almış bulunuyor. Emperyalist tekeller, bu yeni saldırıları tüm ülkelere "uyum yasaları", "yükümlülükler" "reformlar" "esneklik" vb. adlarla pervasızca dayatıyorlar. Bu dayatmaları, bağımlı

ülkelere kredi vermenin bir koşulu ve tehditi olarak kullanıyorlar. Emperyalizme kölece bağımlı kapitalist ülkeler ise her an kapıda olan bir çöküşe uğramamak için canla başla bu saldırıların her türlü gereklerini hızla uyguluyorlar. Fakat bu türden tedbirler krizi uzatmaktan, çöküşü ertelemekten başka bir işe yaramıyor. Uygulandığı bütün ülkelere kriz politikaları siyasal krizi daha da derinleştiriyor, kitlelerdeki hoşnutsuzluğu daha da büyütüyor. İktisadi çöküşlerle sonuçlanan krizleri emekçi halk yığınlarının isyanı izliyor.

Kuşkusuz ne kriz, ne kriz politikaları ne de onları izleyen emekçi yığınların tepkileri bu ülkelerle sınırlı. Sosyal örtüsünü üstünden atan kapitalizm çıplak yüzüyle ve acımasız kurallarıyla saldırılarını tırmandırırken, çalışma ve yaşam koşulları her geçen gün daha da kötüleşen, bir takım sosyal hakları tırpanlanan, ücret ve yaşam standartları düşen emperyalist metropollerdeki işçi sınıfı da son yıllarda kitlesel eylemlerle meydanın boş olmadığını göstermeye başladılar. Uzun yıllar sonra Avrupalı işçiler kendilerine yönelen bu saldırıları milyonların katıldığı grevler ve gösterilerle yanıtlıyorlar. Yeni dönemin sınıf hareketi tam da bu koşullarda henüz yeni yeni uç vermeye başlıyor.

Birçok açıdan yeni ve kapsamlı bir çatışma dönemine giriyoruz. Saldırıları yeni değil, fakat sınıfın bu küresel saldırılara karşı henüz emekleme aşamasında olan küresel direnişi son birkaç yılın eseridir. Bu anlamıyla çatışma henüz yeni başlıyor. Saldırıları İspanya'dan Peru'ya, Kore'den Yunanistan'a, Arjantin'den Almanya vb. ülkelere kadar yayılan, eş zamanlı yeni bir sınıf hareketini de koşullamaktadır. Bugün için önemli olan, yılları bulan sessizliğin kırılmaya başlamış olmasıdır. Sürmekte olan topyekûn saldırıların ne ölçüde hayata geçeceğini bu hareketin sürekliliği, mücadele ve örgütlülük düzeyi belirleyecek. Yalnızca ulusal ölçekte değil, uluslararası ölçekte de devrimci önderlik boşluğunu doldurmak, saldırıları püskürtmede bu mücadeleyi muzaffer kılmada can alıcı bir yer tutuyor.

Doğal olarak emperyalizme bağımlılığın daha da keskinleştiği ülkelerdeki sınıf çelişkileri, umutsuzluk ve yılgınlık pompalayan eski solcu yeni liberal ideologların aksine, daha büyük bir çatışmanın ve daha güçlü bir çıkışın da zemini demek. "Engellenemez", "kaçınılmaz" olarak nitelenen küreselleşme başlığı altındaki stratejik saldırılarla sarsılan bağımlı ülkeler, her bakımdan hala zincirin zayıf halkalarıdır. Bu durumda sınıf cephesinde en can alıcı sorun, kapitalist bunalımın her geçen gün büyüyen faturasına karşı yükselme eğilimi gösteren sınıf hareketine karşı devrimci önderlik görevinin ısrarlı ve sabırlı bir pratik çabayla ete-kemiğe bürünmesidir. Türkiye işçi sınıfının, en temel mücadele aracı olan sendikalardan, sınıf birliğinin ifadesi olacak herhangi bir örgütlenmeden yoksun oluşu, onu Avrupa'daki gibi kitlesel bir tepki göstermekten alıkoyan en temel sebeptir. İşçi sınıfının dağınıklığı ve örgütsüzlüğü, kendisine olan güvensizliği ve hareketsizliği, sermayeye büyük bir imkan sunmaktadır. Bunları, sendika bürokratlarının aleni ya da gizli suç ortaklığı, ihanetleri, çok yönlü saldırılarla sersemletilen işçilerin saldırıların niteliğini tam olarak anlayamaması tamamlıyor. Bu kapsamlı saldırılar ancak sınıf bilincini kuşanmış, sınıf gücünü harekete geçirebilen bir mücadele düzeyiyle

karşılanabilir.

Sermayenin kriz politikaları: Esnek çalışma, özelleştirme, sosyal hakların tasfiyesi, uluslararası talan yasaları

1970'lerin ortalarından itibaren kapitalist uzmanlar düşen kâr oranı ve daralan pazarla iyice belirginleşen krizden çıkmak için, krizin nedeni olarak gördükleri şu üç temel sorun üzerinde durdular, politikalarını buna göre oluşturdular.

Birincisi; üretim modelini, üretimin koşullarını, işçi-işveren ilişkilerini (iş disiplini ve kurallarını, sermayenin işçilere karşı yükümlülüklerini, ücret ve diğer kazanılmış hakları, iş hukukunu vb.) azami kâra göre yeniden düzenlemek sorunudur.

İkincisi; sermayenin sosyal yükümlülüklerini sırtından atması, sosyal haklara ayrılan bütçenin kısıtlanması, giderek kârlı bir pazar olan sosyal hizmet alanının sermayeye bırakılması ve yalnızca güvenlik ve bürokratik yönetim fonksiyonuyla sınırlanmış bir devlete ulaşılmasıdır (devletin küçültülmesi ve özelleştirmeler, kamu harcamalarının kısıtlanması vb. bunun sonucunda gündeme geliyor).

Üçüncüsü; sermayenin uluslararası dolaşımının (sömürüsünün demek daha doğru) önündeki ulusal ve uluslararası kısıtlamaların-engellerin ortadan kaldırılarak pazarın genişletilmesi ve sermayenin sınırsızca ve pervasızca palazlanmasının koşullarının sağlanmasıdır. MAİ, MİGA, NAFTA ve bizde tahkim yasaları olarak bilinen düzenlemeler bu ihtiyacı karşılamak üzere hayata geçirildi.

Bütününü düşen kâr oranlarını artırmaya dönük bu üç başlık altındaki saldırılar esas olarak son 20 yılda yoğunlaştı. Sovyetler Birliği'nin yıkılmasının ardından daha da hız kazandı. Alınan mesafeye rağmen saldırı programının esas kısmı hala ortada duruyor. Özellikle iş ve çalışma yaşamında getirilmek istenen değişiklikler, sosyal hakların tasfiyesi sınıf tepkisi nedeniyle sermayeyi daha temkinli davranmaya zorluyor. Emperyalist tekeller sömürünün önündeki uluslararası engelleri söz konusu ülkelerdeki sınıf hareketinin siyasal geriliğinden, işbirlikçi uşak yönetimlerin sunduğu imkanlardan da yararlanarak görece daha kolay aşmayı belli sınırlarda başardılar. Fakat esnek çalışmanın bir bütün olarak ve bir sistem olarak yerleştirilmesinde aynı ölçüde başarılı değiller. Kuşkusuz keyfi ve fiili uygulamalarla alınan bir mesafe var. Yasalaştırılıp bir bütün olarak sınıfa kabul ettirilmedikçe bu mesafenin kendi içinde bir anlamı yok. Bu nedenle şimdiye kadarki fiili uygulamaları güvenilerek esnek üretim-esnek çalışma kurallarını her yerde yasalaştırarak bu konuda daha büyük bir güvence oluşturmaya çalışıyorlar.

Esnek üretim sermayenin sınırsız sömürü özgürlüğüdür

Teknik bir takım yanları bir tarafa bırakılırsa, esnek üretim, işgücünün bütününü sermayenin istediği koşullarda ve kendi belirlediği ücretlerle istihdam edilmesini sağlayan bir modeldir. Esnek üretim, en basit ifadeyle işverenin işçi üzerinde sınırsız ve keyfi çalıştırma ve yönetme hakkı, işvereni sınırlayan tüm yasa ve kuralların ortadan kaldırılmasıdır. Esneklik, sınıfın köleleştirilmesidir. Bunun uluslararası biçimi deregülasyon, yani

bir sömürü güvencesi

düzensizleştirme-kuralsızlaştırmadır. MAİ, MİGA vb. ile uluslararası düzeyde yapılanların bir benzeri, esnek üretimle işyerlerinde yapılmaya çalışılıyor. Sermaye önüne çıkan tüm engelleri ve sınırları ortadan kaldırarak kendisine bir sömürü cenneti yaratmayı amaçlıyor. Bunun için işine gelmeyen herşeyi esnekleştirme yoluna gidiyor.

Çalışma yaşamında esnek üretim çeşitli biçimlerde uygulanıyor. İşe, işyerine, iş sürelerine, iş hukukuna bağlı olarak farklı biçimlerde uygulanan esneklik bütünüyle işçi sınıfının daha fazla sömürsünü ve örgütsüzleştirilmesini esas alıyor. Dahası, çeşitli yükümlülüklerden kaçınmayı, mümkün olduğunca emeğin haklarını ve bağımsız bir sınıf olarak davranma koşullarını sonuna kadar kısıtlamayı hedefliyor. Esnek üretimle işçi sınıfının nasıl paryalaştırılmaya çalışıldığı, çeşitli uygulamalar ve ortaya çıkan sonuçlar üzerinden daha açık biçimde görülebilir.

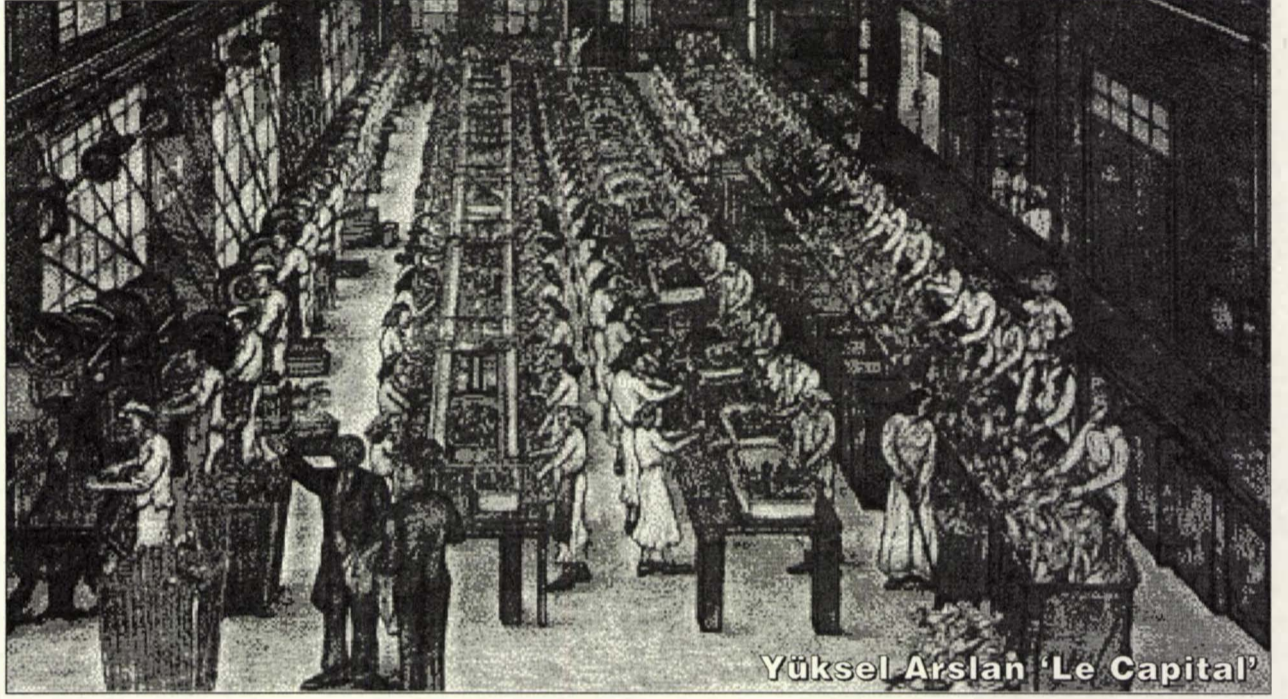
Esnek üretimin uygulanma biçimleri ve yarattığı sonuçlar

Esnek üretimin sınıf üzerindeki uygulamaları şu başlıklarda toplanabilir: Taşeronluk, fason üretim, kaçak işçi çalıştırma, geçici işçi, mevsimlik işçi uygulaması, takas işçilik, istisna akti, kısmi süreli hizmet akti, kapsam dışı personel, özel güvenlik görevlisi, belirli süreli hizmet akti, part-time çalışma, ücretsiz izin, toplu işten çıkarma, kısa süreli çalışma, vardiya sayısının azaltılması ya da çeşitlendirilmesi, çalışılan süreyle orantılı ödeme, kayan iş süreleri, telafi edici çalışma, vardiyalı çalışma, sıkıştırılmış iş haftası, işçilere yarım ücret ödenerek izne çıkarılması, ücret zamlarının toplu iş sözleşmesinde kabul edilenden az uygulanması, toplu iş sözleşmelerinde ücret maddesinin tadili, performans dayalı ücret sistemi, toplam kalite yöntemi ve kalite çemberleri, evde çalışma, çocuk işçi çalıştırma. Bunlar işverenlerce, sınıfın örgütlülük ve mücadele durumu dikkate alınarak parça parça uygulamaya sokulmaktadır.

Esnek çalışma işçi sınıfını kölece çalışma koşullarına ve düşük ücretlere mahkum ediyor, iş güvencesini ortadan kaldırıyor

Kapitalizmin yapısal bir sorunu olan işsizlik esnek üretim saldırısıyla daha da artıyor, iş güvencesi bir hayal haline getiriliyor. Yeni üretim teknikleri üretimde verimliliğin artırılmasına imkan sağlıyor. Çalışma koşullarını kolaylaştırıyor. Fakat bu gelişmeler hiçbir biçimde sınıfın çıkarlarına göre kullanılmıyor. Aksine, çalışmanın daha da ağırlaştırılması, ücretlerin düşürülmesi, işsizliğin arttırılması biçiminde sınıfa karşı kullanılıyor. Örneğin çalışma saatleri yine azalmıyor, tersine arttırılıyor. Çünkü işçi sayısını sürekli azaltmak temel bir strateji. Azaltılan işçi sayısı artan talebi karşılamak için zorunlu fazla mesailer getiriliyor, işçiye birden çok iş yaptırılıyor. Böylece işçi, çok çalışarak sefalet ürettiği gibi sınıf arkadaşlarının işsizliğine de yol açıyor.

İş güvencesi sınıfın en öncelikli sorunlarından birisi olduğu için, işverenler bunu esnek çalışma saldırısıyla birlikte sınıfa karşı daha etkili bir silah olarak kullanma olanağına kavuşuyorlar. Yeni üretim tekniklerinin ve modellerinin geliştirilmesiyle birlikte

Yüksel Arslan 'Le Capital'

üretim-verimlilik artarken işsizlik de paralel olarak büyüyor. İşsizliğin arttığı bir ortamda işten atılmak bir kabus haline geliyor. Sınıfın çalışan kesimleri için işten atılma, boşa gezen kesimleri içinse işsizlik kabusu esnek üretimle birlikte daha da ağırlaşan bir prangaya dönüşüyor.

Öte taraftan artan işsizlik, sermayenin keyfine ve ihtiyaçlarına göre toplu işçi atmanın da bir olanağı demek. Üstelik patronlar esnek üretim saldırısıyla birlikte, toplu işten atmaları yasallaştırarak bu sorunu kökten çözmeyi hedefliyorlar. Ücretsiz izinler zaten dönem dönem başvurulan fiili bir uygulama. Sermaye şimdi bunu yasallaştırarak kendisini iyice güvenceye almak istiyor. Bunun için "iş yok, zarar ediyorum" demesi yeterli olacak. Bilim Kurulu'nun hazırladığı ve kamuoyunu yanıltmak için İş Güvencesi Yasa Tasarısı olarak hazırlanan taslağa göre, bu konuda sermayeye getirilen tek yükümlülük işçileri atma nedenini bildirmesidir. İşgüvencesi dedikleri şey tastamam bu maskaralıktan ibaret.

Milyonlarca işsiz düşük ücretlerle de olsa bir iş bulma umuduyla kuyruğa girdiği "ne iş olsa yaparım" dediği bir emek piyasası ve istediği zaman işçi atma özgürlüğü. İşte sermaye kendisine böyle bir cennet yaratmak istiyor. Esnek çalışma koşullarını dayatarak bu cennetin yollarını dösüyor.

Esnek üretim-çalışma uygulamasıyla birlikte işçinin ücreti işverenin keyfine kalıyor. Daha doğrusu artan işsizlik işçi ücretlerini otomatik olarak düşürüyor. Öte taraftan sermaye bu durumu işçinin önüne daha ağır işler koymanın, parça başı ücret sistemini oturtmanın bir olanağı olarak da değerlendirme yoluna gidiyor. İş imkanlarının azaldığı ve işsizliğin arttığı koşullarda işçinin önünde iki seçenek kalıyor: Ya verilen ücrete-ağır çalışma koşullarına razı olmak, değilse işten ayrılmayı göze almak. Ya da dayatmaları kabul etmemek ve dişe diş bir mücadeleyle ücretini artırma yoluna gitmek.

Sosyal kazanımlar gaspediliyor, örgütlenme hakkı fiilen engelleniyor

Esnek çalışmanın en büyük saldırı hedeflerinden biri de işçilerin kazanılmış haklarına sermayenin el atmasıdır. Şimdiye kadar ayrı bir fonda biriken

tazminatlar zaten bir şekilde sermayenin kullanımına sunuluyordu. Fakat sermayeye artık bu da yetmiyor. Yeni düzenlemelerle birlikte biriken tazminatların ödenmesi belli koşullara bağlanarak sermaye bu yükten de kurtarılmaya çalışılıyor. İş güvencesinin olmadığı, işsizliğin çığ gibi büyüdüğü, toplu işten çıkarmaların bir hak olarak tanınmaya çalışıldığı bir durumda kıdem tazminatını almaya hak kazanmak için belli bir süre düzenli olarak bir işte çalışmanın şart koşulması, işçi sınıfının bütün birikiminin sermaye tarafından keyfi bir şekilde gaspedilmesi demektir. Emeklilik yaşının yükseltilmesiyle beraber düşünüldüğünde, sermayenin işçi sınıfına yalnızca çalışarak ölme hakkı tanıdığı söylenebilir.

Esnek çalışma saldırısının temel hedeflerinden bir diğeri, işçileri üretim süreci içerisinde bölmek, dayanışmalarını azaltarak bireycileştirmek ve ortak hareket etmelerini, örgütlenmelerini engellemektir. Esnek çalışma saldırılarının tamamı hem bunu amaçlıyor, hem de doğrudan bu sonucu yaratıyor. Esnek çalışma saldırısının uygulanabilmesi için sınıfın örgütlü gücünün, yani sendikaların bitirilmesi veya işlevsiz hale getirilmesi gerekiyor. İstenilen ücreti elde etmek için iş yavaşlatma, örgütlenme, grev hakkı yeni uygulamalarla etkisiz hale getirilmeye çalışılıyor. Üretimin, işyerinin, çalışma saatlerinin parçalara ayrılması ve yeni iş organizasyonu bunun maddi temelini dösüyor. Esnek çalışma tam olarak uygulandığında bir işçi patronu tarafından bir başka patrona süreli ya da süresiz olarak "ödünç" verilebileceği için, onun bir sabit patronu, bir sabit işyeri-işkolu da olamayacak, dolayısıyla herhangi bir sendikaya da üye olamayacaktır.

Amaç, örgütsüzleştirilen işçilerin toplu pazarlık ve eylem yapma hakkı ve gücünü ellerinden alarak onları bireysel sözleşmeler yapmaya, dayatılan koşulları kabul etmeye zorlamaktır. Küçük işletmelerde uygulanan bu sistemi esnek çalışma adı altındaki düzenlemelerle bütün işletmelerde yaygınlaştırmak istiyor sermaye. Bu da "çekirdek kadro" olarak tanımlanan çok az işçi dışında geri kalanlarının taşeronlaştırılması, istenildiğinde atılması ya da bir başka işverene satılması anlamına geliyor. Esnek çalışma uygulamalarını kabul ettirdikten sonra sermayenin sendikaları istediği çizgide tutması hiç de

zor değil.

Sermaye, sendika bürokrasisinin gönüllü hizmetleriyle bu alanda epey bir mesafe almış bulunuyor. Özellikle çalışma saatlerinin ve işin esnetilmesi nerdeyse yaygın bir uygulama haline gelmiş durumda. Çıkarlarını sınıfın çıkarlarından ayrı, ondan üstün tutan, yollarını sınıftan ayıran bürokrat takımının “sendikanın çıkarları”, “ülke çıkarları”, “iş barışının korunması”, “yasaların dışına çıkmama”, “verimliliğin artırılmasına katkıda bulunma”, “bu işsizlik ortamında en azından iş güvencesini garanti altına alma” gibi gerekçelerin arkasına saklanarak esnek çalışmayı meşrulaştıran, sessizce onay veren tutumları sermayenin saldırılarını parça parça hayata geçirmesini daha da kolaylaştırmaktadır.

Sınıf çıkarları gereği sendika bürokratları esneklik adıyla gerçekleştirilen saldırılara somut bir karşı tutum almaktan kaçıyorlar. Öne sürdükleri gerekçeler ise kafaları karıştırmaya dönük ikiyüzlü bir politikadan ibaret. Sermayenin, “ya esnek çalışmayı kabul edersiniz ya da sizi tanımayız” tehditlerine “sendikanın varlığını sürdürmek-sendikal çıkarları korumak” mazeretine sığınarak boyun eğiyorlar. Sözümüne sendikaların örgütsel varlıklarını korumanın bedeli ise üyelerinin haklarının gaspedilmesine göz yummak, esneklik saldırısına geçit vermek oluyor. Böylece sendika-sınıf ilişkisini ‘sendikalar sınıf için değil, işçi sınıfı sendikalar içindir’ biçiminde tersyüz ediyor, bürokratik çıkarlarını sendikal çıkarlar şeklinde yutturmaya çalışıyorlar. Türk Metal gibi uşaklıkta kaşarlanmış olanları bunu, “önce fabrikanın ve işverenin çıkarları,

sonra işçinin çıkarları”, “hem kazanmak hem kazandırmak istiyoruz” biçiminde cepheden savunurken, diğerlerinin tutumu da bundan aşağı kalır değil.

Tek yol örgütlü militan sınıf mücadelesi, topyekûn sınıf seferberliği

Sendikaların bürokrat takımının denetiminde olması, işçi sınıfının saldırının kapsamı ve ciddiyeti konusunda yeterince bilgi sahibi olmaması ve sınıf hareketinde yaşanan genel dağınıklık, esneklik vb. adlar altında yöneltilen saldırılarda işçi sınıfının işini zorlaştırmaktadır. Öyle ki, tepede yaşanan teslimiyetçi tutum mücadele etmek isteyen az sayıdaki sendikaların da karşısına güçlükler çıkarmaktadır. Zira, sermaye ihanetçi tutumları diğerlerine karşı “emsal” olarak kullanmaktadır. Uygulandığı her yerde sınıfın örgütlü gücünü sınırlamayı ve ezmeyi amaçlayan esnek çalışma dayatmasına karşı sendika bürokrasisinden bir şey beklenemez. Pek çoğu bu saldırıda sermayenin piyonu olarak davranmaktadır. Bir kısmı ise açıktan bu uygulamaların sınıfın çıkarına olduğu propagandasını yaparak saldırının sınıf içindeki taşeronluğunu yapmaktadır. Bir kısmında ise saldırının püskürtülemeyeceği inancı hakimdir. Kuşkusuz yasalastırılmak istenen esneklik saldırılarına karşı itiraz eden, mücadele etmeye çalışan bazı sendikalar da var.

Verili durumda öncelikle sendikal örgütlülüklerin bu mücadelede etkin biçimde kullanılması için sendikalara egemen olan sınıf dışı ve korkak, sınıfa güvensiz anlayışlar ve sendikal yapıyla bir yere

varılamayacağı bilinmelidir. Sermayenin “İş güvencesi” aldatmacasıyla yasalastırmaya çalıştığı esneklik saldırısında oynadıkları hain tutum açık biçimde teşhir edilmeli, esneklik saldırısıyla birlikte bu hain takım da hedefe konmalı, sendikalar ihanet yuvası olmaktan çıkarılmalıdır.

Sermaye şu günlerde bu saldırıyı yasal güvence altına almak için gizli ve hummalı bir çaba içindedir. Özellikle bu yasalastırma girişimine karşı açık bir tutum alan sendikalarla, sendikacılarla, ilerici-öncü işçilerle ortak bir platform oluşturmak, ortak hareket etmek büyük bir önem taşımaktadır. Sınıfın daha geniş kesimlerinin desteğini bu türden mücadele platformlarına kazanmak için yaygın bir propaganda çalışması yürütmek, sınıf tabanına inmek gerekmektedir. Birkaç protestoyla, sınırlı bir çalışmayla yetinilemez. Hayati önemdeki bu saldırı uzun soluklu, ısrarlı bir çalışmaya konu edilmelidir.

Kapsamı, yaygınlığı ve sermayenin uygulamadaki ısrarı ne olursa olsun esneklik saldırısı püskürtülemez değildir. Bunun yolu, sınıfın örgütlü gücünü açığa çıkarmak, her olanağı kullanarak onları gerçekleştiren saldırılar karşısında aydınlatmak ve harekete geçmeye zorlamaktır. İşçi sınıfının yıllarca mücadele ederek kazandığı temel haklara yönelik bu kapsamlı saldırı, ancak uzun soluklu, birleşik bir sınıf mücadelesiyle püskürtülebilir.

Milyonlarca işçiyi karın tokluğuna canı çıkıncaya kadar çalışmaya, sefalet içinde yaşamaya mahkum etmeye çalışan aç gözlü sermaye bunu başaramayacaktır. Yaratmaya çalıştığı sömürü cenneti eninde sonunda ona cehennem olacaktır.

Fordizmden post-fordizme sömürüyü artırma arayışları

Sermayenin bütün dünyada uygulamaya çalıştığı esnek üretim-esnek çalışma başlığı altındaki düzenlemeler, kapitalizmin 1970’lerde ortaya çıkan yeni dönem bunalımını çözmek için geliştirdiği stratejik saldırının en önemli dayanaklarından birini oluşturuyor. Krizin temel nedeni azalan kâr oranlarının, pazar daralmasının ve keskinleşen rekabetin yarattığı sarsıntılardır. Özellikle yeni üretim teknikleri ve iş yönetimi modelleriyle işçinin verimini artırırken ücretleri düşürerek maliyetleri azaltmak, kâr oranını artırmanın en klasik yöntemidir. Kriz, sermayenin yeni ihtiyaçlarına ve dönemin koşullarına uygun olarak her alanda yeni bir düzenlemeyi dayatıyordu. Kuşkusuz bu yenilik ve düzenlemelerin bütün faturası emeğe ödetelecekti. Böylece, sınıfa yeni saldırılarla yürütülecek bu yeni düzenlemeler aynı zamanda yeni dönemde sınıf hareketinin de yeni koşullarını kaçınılmaz olarak beraberinde getirdi.

20. yüzyılın başlarından 1970’lerin ortalarına kadar kapitalist işletmelerde Fordizm, Taylorizm olarak bilinen kapitalist üretim modeli uygulanıyordu. İlk olarak 1913 yılında Ford otomobil fabrikasında uygulandığı için üretim modeli bu adla anıldı. Fordist sistemde, standartlaştırılmış ürünler hareketli bantlar etrafında sabit olarak çalışan işçiler tarafından seri ve kütleli bir şekilde üretilir. Her işçi sabit bir iş yapmakta, iş akışı yürüten bant sistemine göre planlanmaktadır. Herhangi aksaklık, bant sistemiyle birbirine bağlı çalışmayı aksatmakta, işçileri üretimden bir süreliğine de olsa alıkoymaktadır. Pazara sunulan ürün tek bir fabrikada (entegre üretim) üretilmekte, ürünlerin kalite ya da hata kontrolü üretimin sonunda

yapılmaktadır. Doğal olarak bu üretim modeli daha fazla sayıda işçi gerektirmekte, hatalı ürün oranını artırmakta, herhangi bir bölümdeki aksama diğer bölümleri de devre dışı bırakmaktadır. Bu sermaye için büyük bir kayıp olarak görülüyordu. Diğer taraftan bu modele dayalı üretimde farklılaşan talebi karşılamak zorlaşmaktadır. Bütün bunlar ürünün üretimin maliyetini yükseltmektedir.

Pazarın-talebin esnekliğine bağlı bir model arayışı bu koşulların itkisiyle gündeme geldi. “1970’lerin ekonomik krizi ile pazardaki dalgalanmalar, ürünlerdeki çeşitlilik, bazı ürünlerin pazarda doygunluğa erişmeleri, seri üretimde verimlilik düşmesi, sanayileşmiş ülkelerde artan işsizlik, Japonya ve yeni sanayileşen ülkelere kaynaklanan rekabet, uluslar ötesi makro-ekonomik düzenlemelerin artık mümkün olmaması ve Keynesci refah devleti politikalarının gerilemesiyle birlikte, Fordist üretim sistemi değişen bu koşullara yanıt veremez duruma geldi” (Petrol-İş ‘97-99 Yıllığı, s.920)

1970’lerin ekonomik krizi ve bilgisayar teknolojisinin üretimde kullanılmaya başlanması ile beraber Fordist üretim organizasyonunda adım adım değişikliğe gidildi. Fordizmin krizi olarak da nitelendirilen bu süreci aşmak için pazar ve rekabet koşullarına uygun, daha az maliyet gerektiren, aynı anda farklı ürünlerin üretilebildiği, işçilerin verimini artıran ve üretime daha aktif katılımını sağlayan yeni üretim modelleri geliştirildi.

1970’lerden itibaren uygulanmaya başlanan bu üretim modelleri post-fordizm, toyotaizm, esnek üretim, kalite çemberleri vb. isimlerle anılmaktadır. Temel amaç, azalan ya da artan

talebe ve talepteki çeşitlenmeye göre esnek bir üretim modeline geçmek; fazla üretim nedeniyle oluşan stok sonucu doğan ölü sermayeyi daha kârlı yatırımlara yönlendirmek ve giderek sıfır stoklu üretime ulaşmak (yerinde ve zamanında üretim); hatalı üretim sonucunda ortaya çıkacak maliyetleri en aza indirmek için kalite kontrolünü tüm süreçlerde işletmek (Kalite Kontrol Çemberleri, Toplam Kalite Yönetimi vb); daha az işçiyle, daha düşük ücretlerle ve daha yoğun bir çalışma disipliniyle işçi maliyetini düşürmek (çalışma saatlerinin, ücretlerin, yapılan işin esnekleştirilmesi) ve bu yolla kâr oranını artırmaktır. Modelin hedefi maliyetleri, özellikle emeğin maliyetini düşürerek verimliliği -yani kârı- artırmak olunca, kaçınılmaz olarak öncelikle bir dizi eski uygulamaya son vermek gerekti. Üretim organizasyonunun değiştirilmesine paralel olarak işçi sınıfının kazanımlarının parça parça ortadan kaldırılması demektir bu da.

Öncelikle, ağır işçilik gerektiren, çevreye ve çalışan işçilere zarar veren işletmelerin az gelişmiş ülkelere taşınmasına hız verildi. Bu ülkelerdeki ucuz ve çoğunlukla örgütsüz işgücü alabildiğine sömürüldü. Bunu her bir işletmenin kendi içinde parçalara ayrılarak taşeronlaştırılması izledi. Üretim daha küçük parçalara ayrılması emeğin örgütlü gücünün parçalanmasıyla birarada yürütüldü. İşçilerin bir sınıf olarak en büyük silahı olan birliği ve örgütlülüğünü parçalamak üzere yeni iş yasaları ve yeni düzenlemeler peşi sıra geldi. Böylece “esneklik”, “işçinin işe yabancılaşmasını engellemek”, “iş verimini artırmak”, “kaliteyi artırmak” vb. teknik argümanlarla sınıfa öncekinden daha katı bir sömürü dayatıldı.

ABD’de şirket skandalları...

Sistemdeki çürüme ve kokuşmanın üstü örtülemiyor

Emperyalist-kapitalist sistemin lideri ABD’de peşpeşe ortaya çıkan şirket skandalları piyasa ekonomisinin “şeffaflığı”nın da göstergesi oldu.

Enerji devi Enron ile başlayan, telekomünikasyonun iki büyük tekeli Tyco ve Worldcom ile devam eden, son olarak ABD’nin en büyük tekellerinden olan General Electric’te ortaya çıkan yolsuzluk, rüşvet ve çürümüşlük, bir bütün olarak kapitalist sistem gerçeğini gözler önüne serdi.

Dünya ticaretinin %21’ini elinde tutan ABD’nin bu uluslararası dev tekellerinin usulsüz muhasebe işlemleriyle gelirlerini şişirip, kâr oranlarını yüksek gösterip borsayı manipüle ettiği, bu yolla milyarlarca dolar kâr elde ettiği ortaya çıktı.

Türkiye gibi ülkelerde rüşvet ve yolsuzluğun diz boyu olduğunu, bunun ekonomiyi batırdığını söyleyerek “yapısal uyum” programları öneren ABD, birbiri ardına gelen şirket skandallarıyla nasıl rüşvet ve yolsuzluğun başını çektiğini gösterdi. ABD Başkanı Bush başta olmak üzere pek çok politikacı bu rüşvetten payına düşeni aldı. Enron’un Bush’a başkanlık seçimleri kampanyasında 500 bin dolar, bugün senatoda bulunan 100 senatörden 71’ine, birçok kongre delegesi ve siyasetçiye 5.5 milyon dolar “bağış” yapması rüşvetin en açık kanıtıdır. Yine ABD piyasalarını düzenleyici komisyon olan SEC’in 100 milyon dolarlık bir usulsüzlük yaptığı iddiasıyla, ABD Başkan yardımcısı Dick Cheney’in Temmuz 2000 tarihine kadar yetkili idari amir olduğu petrol devi Halliburton’u da araştırma kapsamına alması rüşvet ve yolsuzluğun geldiği noktayı göstermektedir. Bugün ABD’de iktidara gelmenin yolu başta silah ve petrol olmak üzere tekellerin vereceği destekten geçiyor. Nitekim Bush’u da başkanlığa getiren bu tekeller oldu.

Şeffaflık adı altında rüşvet ve yolsuzluk

Geçtiğimiz aylarda Dünya Bankası Başkanı Türkiye’ye yaptığı ziyarette; “En önemli konu şeffaflık. Bu sağlanmadan yabancı sermaye yatırım yapmaz” diyordu. Son zamanlarda sıkça duyduğumuz, Derviş’in de dilinden hiç düşürmediği “şeffaflık”, “bağımsız denetim” vb. sözlerden kasıt ise, resmi denetimin kaldırılıp yerine özel denetim firmalarının geçirilmesi ve bunun için gereken yasal düzenlemelerin yapılması idi. Nitekim bankacılıkta denetim ve gözetimin siyasi süreçlerden çıkartılıp, tamamen özerk bir kurum tarafından yapılması gerektiği İMF ile yapılan Stand-by anlaşmasında da vurgulandı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu’nun (BDDK) başına geçecek kimsenin atama tarihi bile Stand-by’a girdi. Ancak bugün ABD’de patlak veren şirket skandalları “şeffaflık” perdesi ile örtülmek istenen yolsuzluk ve rüşvet gerçeğini ortaya çıkardı. Kitlelerin siyasilere ve siyaset kurumlarına karşı duyduğu güvensizlikten dolayı, rüşvet ve yolsuzluğu önlemek için ekonomi ve siyaset birbirinden ayrılmalı diyerek resmi denetim firmaları yerine özel denetim firmalarının getirilmesi hiçbir işe yaramadı. Bugüne kadar ABD’de bağımsız denetim

sisteminin en önemli kurumu olarak gösterilen Arthur Andersen, Enron ile Worldcom şirketlerinin de mali denetimini yapmaktaydı. Buralarda yaşanan mali oyunların, usulsüzlüklerin, rüşvetin de baş aktörünün tam da bu kurumun kendisi olduğu açığa çıktı. Dikkate değer bir diğer konu da Arthur Andersen’in birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de özelleştirilecek firmaların danışmanı olması ve batan birçok bankayı bu denetim şirketinin kontrol etmesidir.

Uluslararası bir sömürü mekanizması

Mali sermaye dünya ölçeğinde bir sömürü mekanizması oluşturmuş bulunuyor. Tekellerin kârları yatırıma dönüşmesi gereken miktardan çok daha fazla düzeyde gerçekleşiyor. Aşırı üretim bunalımı nedeniyle sistem bir yerden sonra kilitleniyor. Sermayeyi sanayi yatırımlarından daha fazla kâr getiren mali spekülasyon alanına yöneliyor. Kapitalist sistem kendini ihtiyaç duyduğu her alanda yeniliyor ve bu sistemin temelini oluşturan tekellere dolaysız olarak yansıyor. Bu yenileme, ABD’deki şirket skandallarıyla da ortaya çıktığı gibi, usulsüz muhasebe işlemleri sonucu kâr oranlarının yükseltilmesi, mali oyunlar, rüşvet ve yolsuzluk gibi binbir türlü dalevereden oluşuyor. Bu yolla borsadan milyarlarca dolar vuruyor, paradan para kazanıyorlar.

Banka operasyonları soygunun bir parçası

Finans sermayesinin bir ayağını banka sermayesi oluşturuyor. Daha önce Brezilya’da, Meksika’da, Güney Kore’de olduğu gibi Türkiye’de de iki yıldır yaşanan kriz sürecinde yabancı bankaların etkinliğinin hızla artması, kârlarının yükselmesi bu açıdan dikkat çekici. En son Pamukbank’a da el konulup hızlı bir şekilde satılığa çıkarılacağı belirtilmesinin

ardından ATO Başkanı Sinan Aygün şunları söylüyor: “Demirbank nasıl HSBC’ye peşkeş çekildiyse Pamukbank da yabancı sermaye için hazırlanacak... Asıl ana hedef, ağızları sulandıran ise 13 milyon aboneli Turkcell’dir”. Türkiye’de faaliyet gösteren 20 yabancı sermayeli bankanın pazar payının ‘99’da %3 iken bugün %6’ya ulaşması bunu doğruluyor. 74 banka içerisinde aktif toplamlarına göre en arkada yeralan yabancı bankalar kâr oranına göre en ön sıradalar. Yabancı bankaların en önde gelenlerinden HSBC aktif toplamına göre 30. sırada yeralırken tüm bankalar içerisinde en yüksek kâr açıklayan 4. banka; Citibank ise aktifine göre 27. sırada yeralırken en çok kâr eden 7. banka oldu. Turkcell’in ortağı Murat Vargı sıranın kendisine geleceği endişesiyle diyor ki; “Endonezya örneğine bakın; orada beş yıl önce 68 tane milli banka vardı, hepsi batırıldı. Şimdi 5 banka var 5’i de yabancı!.. Endonezya’nın finans sistemini teslim almış bu 5 yabancı bankanın aracılığıyla zora düşen yerli şirketler bir yabancıların eline düşüyor. Hem de Endonezya halkının parasıyla!”

Yalnızca Endonezya’da değil, Meksika, Arjantin, Brezilya ve uzak doğu ülkelerinde de yabancı bankaların pazar payları krizlerden sonra anormal derecede yükselmiş bulunuyor. Meksika’da yabancı bankaların pazar payı %4 iken krizden sonra %63’e yükseldi. Arjantin’de %14.9’dan %44.7’ye, Brezilya’da ise %6’dan %21’e çıktı. Polonya, Çek Cumhuriyeti ve Macaristan gibi ülkelerde son beş yılda yabancı bankaların pazar paylarının %60’lara kadar çıktığı belirtiliyor.

Bu örnekler yabancı sermaye yatırımlarının gerçekte ne anlama geldiğini gösteriyor. Derviş başkanlığında 15 aydır uygulanan İMF programı sonucu 15 bin fabrika ile 400 bin KOBİ kapanarak 2 milyon insan işsiz kaldı. Pamukbank’a el konulup satılacağı açıklanmasının ardından İMF 1.1 milyar dolarlık kredi dilimini serbest bıraktı ve bu “büyük bir başarı” olarak sunuldu. Oysa bu işlem emekçilerin sırtına 2 milyar dolarlık bir yük daha bindirdi. Ve İMF’den gelen 30 milyar dolarlık kredinin 1 doları bile ekonomiye katkı yapmadı. Tamamı borç faizi ödemelerine gitti.

Çivisi çıkan sistem her yandan sallanıyor

Kapitalist sistemin omurgası olan ABD’de yaşanan skandallar sistemdeki tıkanma ve çürümenin geldiği yeri gösteriyor. Bunun faturası her zaman olduğu gibi işçi ve emekçilere ödetilmek isteniyor. Bu ise dünyanın her yanında sınıf çelişkilerinin derinleşmesine yol açıyor. Emperyalist-kapitalist sistemin anavatanlarında yaşananlar, kapitalizmin ebediliği ve tek geçerli sistem olduğuna ilişkin sözleri her geçen gün daha geniş kitleler nezdinde tartışmaya açıyor, emekçi kitlelerin daha geniş kesimlerini mücadeleye yöneltiyor.

Yatırım Danışma Konseyi toplantısının hazırlıkları yapılıyor...

Ülke yabancı sermaye için tam bir talan alanı haline getirilecek...

Dünya Bankası, IMF yetkilileri ile çok sayıda yabancı tekelin temsilcilerinin katılacağı Yatırım Danışma Konseyi toplantısı 18 Temmuz'da İstanbul'da yapılacak. Dünya Bankası Başkanı James D. Wolfenjohn'un organize edilmesine öncülük ettiği toplantıya IMF icra direktörü Horst Köhler'in de katılması bekleniyor. Toplantıda yabancı tekeller Türkiye'de yatırım yapmak için bugüne kadar yapılan düzenlemeleri denetleyecek ve yeni istekler sunacaklar.

Yabancı Sermaye Derneği (YASED) Genel Sekreteri Abdurrahman Arıman, 18 Temmuz'daki toplantıda yabancı yatırımcılara Türkiye'de ortamın yatırımlar için iyi durumda olduğu mesajını vermek istediklerini, ancak toplantının siyasi ve ekonomik açıdan çok talihsiz bir zamana rastladığını belirtiyor. Bu işbirlikçi sermaye temsilcisinin sıkıntısı, niyet mektubunda 31 Mayıs'a kadar çıkartılacağı sözü verilen yabancı sermaye yasasının çıkartılmadan meclisin tatile girmesi.

Dünya Bankası Başkanı'nın öncülüğünde dünyanın en büyük tekellerin temsilcilerinin Türkiye'ye gelerek yapacakları zirvenin gerekçesi olan bu yasa tasarısının yabancı yatırımların önündeki bürokratik engellerin kaldırılması ve mevzuat eksikliğinin giderilmesi amacını taşıdığı söylense de, tasarının içeriği bunun çok ötesinde.

Yabancı sermaye yasa tasarısı ne getiriyor?

- Yabancı yatırımcıların ödeyeceği katkı payı yüzde 1'den binde 5'e indirilecek.
- Yatırım koşulu 15 trilyon liradan 10 trilyon liraya düşecek.
- 200 işçi çalıştırma koşulu 100'e düşecek.
- Doğrudan yabancı yatırımlar kamu yararı gerektirmedikçe ve karşılığı ödenmeden kamulaştırılmayacak.
- Yabancı yatırımcılar Türkiye'deki faaliyetlerinden doğan, net kâr, temettü, satış, tasfiye ve tazminat bedellerini bankalar ve özel finans kurumları aracılığı ile yurtdışına serbestçe çıkarabilecek.
- Yabancı yatırımcılar çıkabilecek sorunları ulusal ya da uluslararası tahkime götürebilecek.

Bunlar tasarının sadece öne çıkan maddeleri. Tasarı ile yabancı tekellere fabrika kuracakları arazi, tıpkı daha önce SEKA fidanlığının Ford tekeline peşkeş çekildiği gibi hibe edilebilecek. Gelir vergisi, katkı payı vb. vergilerden muaf tutulacakları gibi elde ettikleri kârları istedikleri gibi transfer edebilecekler. Yatırım yapanların çevre, sağlık vb. hiçbir sorumluluğu olmayacak. Düşük faizli kredilerden yararlanabilecekler. Kısacası bu tasarı ile Türkiye yabancı sermaye için tam bir cennete çevrilecek. İstenilen bu kolaylık ve imtiyazlar karşılığında "işsizlerinize iş sahalari açıyoruz" aldatmacası ileri sürülüyor.

Yabancı tekellerin bu söylemine paralel olarak Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) da "Yatırım ortamının iyileştirilmesi ve istihdamın artırılması" başlıklı bir rapor hazırladı. SSK primleri, gelir vergisi ve işsizlik sigortası primlerinden şikayetçi olan TİSK'in hazırladığı raporda, işsiz sayısının 2001 yılında yaklaşık 1 milyon arttığı, DIE'ye göre bu yılın ilk çeyreğinde 2.5 milyon açık işsiz bulunduğu ve 3 milyon kişinin de düzenli bir iş sahibi olamadığı ya da iş bulma umudunu yitirdiği yeraldı. İşsizliğin asıl kaynağı olan, "kriz var" bahanesiyle işçi çıkartan, fakat krize rağmen kâr ettiğini açıklayan patronlar, şimdi de "işsizliği önleyeceğiz" aldatmacasıyla "bizden hiçbir vergi alınmasın, karşılığında biz de yeni yatırımlar yapıp, iş sahalari açalım" diyorlar. Gerçekte istihdamın artırılması, işsizliğin önlenmesi gibi bir dertleri yok. Zira işsizliği yaratan bizzat kendileri.

İşbirlikçi burjuvazi, aralarında "uluslararası tahkim yasası" da olmak üzere birçok düzenleme ile ülkeyi yabancı sermaye için bir talan alanına dönüştürmüştür. Buna rağmen YASED Genel Sekreteri, Yabancı

Sermaye Yasa tasarısı yasallaşmadığı için, "büyük patronların önüne konulabilecek hiçbir şey yok" diyor. Oysa Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) araştırmalarına göre, Türkiye dünyada en liberal mevzuata sahip ülkeler arasında yer alıyor. Ancak DPT'nin raporlarında yer alan "Yabancı sermaye çerçeve kararları dikkate alındığında Türkiye dünyada en liberal mevzuata sahip ülkeler arasındadır" gerçeği bile tekeller için yeterli gelmiyor. YASED temsilcisinin "toplantıda hiç olmazsa bu yasayı çıkardık demek isteniyordu" sözleri, tekellerin Yabancı Sermaye Yasası'nda tanınan imtiyazlardan da tatmin olmadığını, daha fazlasını istediğini gösteriyor.

Yeni iş sahalari açıyor, işsizlere iş imkanı sağlıyoruz argümanı gerçekte sermayeye yeni sömürü alanları açmak ve kölelik zincirlerini daha da sıkılamak anlamına geliyor. Ülke kaynaklarının emperyalist tekellere peşkeş çekilmesini, bunun işçi ve emekçiler üzerinde yarattığı yıkımı durdurmanın yolu, dışta emperyalizme içte işbirlikçi sermaye iktidarına karşı mücadeleyi yükseltmekten geçiyor.

KESK'in basın açıklaması eylemleri...

İstanbul: "Toplusözleşme hakkımız, grev silahımız!"

KESK, Çalışma Bakanlığı'nın sendikaların üye sayılarıyla ilgili açıkladığı rakamların gerçeği yansıtmadığını kamuoyuna duyurmak üzere, 9 Temmuz günü, KESK binası önünde bir basın açıklaması yaptı. Yaklaşık 50 emekçinin katılımıyla yapılan basın açıklamasında, önce kolluk güçlerinin KESK'in Mersin'deki basın açıklamasına saldırısı kinandı. "Baskılar bizi yıldırılmaz!" sloganını gür bir şekilde atan kitle yuh çekerek olayı protesto etti.

Ardından yapılan basın açıklamasında şunlar söylendi: "... Biz KESK olarak Bakanlık'ın güvenilir olmayan sayılarına ve sahte yetki girişimine karşı her türlü hukuksal ve örgütsel tepkimizi göstereceğiz. Toplam 356.054 üye formunu basının ve kamuoyunun önünde Bakanlık'a teslim ettik. Bununla da kalmayıp yetki ve değerlendirme sürecinin şeffaf ve denetlenebilir olmasını istedik. Özellikle MHP'li bakanlıklarda Kamu-Sen üye sayılarının abartılmasına, sahte ve usulsüz üye yazılımına, işyerindeki baskılara dikkat çektik. Bakanlık şeffaf olmaktan uzak bir tutum sergiledi, dönem dönem gerçeği yansıtmayan rakamlar deklare etti. Uyarılarımızı dikkate almadı, haklı kaygılarımızı göz ardı etti. Bakanlık KESK'in üye sayısının 262 bin 348 olduğunu iddia ediyor; 93 bin 706 üyemizi göz göre göre yok sayıyor. Biz çalışmalarımıza ve asgari hatayla bildirdiğimiz üye sayımıza güveniyoruz. Böylesi bir fark olanaksızdır; böylesi bir fark dayanıksızdır; böylesi bir fark şaibelidir. Bakanlık'ın iddiasına göre belediyelerde sadece 30 bin civarında kamu emekçisi çalışıyor; büro işkolunda sadece 130 bin çalışan var. Oysa belediyelerde sadece bizim 38 bin 371 üyemiz var ve 30 bin civarında çalışandan aidat kesiliyor. Görülüyor ki, Bakanlık sadece üye sayımızı düşürmekle yetinmiyor; sendika üyesi olabileceklerin sayısını da düşük gösteriyor..."

Basın açıklamasında sık sık, "Direne direne kazanacağız!"; "Söz, yetki, karar çalışanlara!"; "Baskılar bizi yıldırılmaz!"; "Zafer direnen emekçinin olacak!"; "Toplusözleşme hakkımız, grev silahımız!"; "Yaşasın örgütlü mücadelemiz!" sloganları atıldı. (SY Kızıl Bayrak/İstanbul)

Mersin'de polis saldırısı: Baskılar bizi yıldırılmaz!"

9 Temmuz günü Mersin Defterdarlığı önünde maaşlara yapılan %5'lik zammı, KESK üyelerine uygulanan sürgünleri ve 90 bin üyesinin geçersiz sayılmasını protesto etmek amacıyla eylem yapmak isteyen KESK üyesi kamu emekçilerine polis yine saldırdı. Polis dağılmamak için direnen kamu emekçilerini gözaltına aldı. Birçok kamu emekçisi yaralandı. Eğitim-Sen Şube Başkanı, yönetim kurulu üyeleri, SES Şube Başkanı, ÖDP İl Başkanı da gözaltına alındı.

Daha sonra Eğitim-Sen binasında bir basın açıklaması yapıldı; sürgün ve baskıların kamu emekçilerini yıldırılmayacağı belirtildi. (SY Kızıl Bayrak/Adana)

Adana: Fiili-mesru mücadele devam edecek!

9 Temmuz günü KESK'e bağlı sendikalar, Çalışma Bakanlığı'nın memur sendikalarının üye sayıları ve yetki konusunda Resmi Gazete'de yayınlanan rakamları protesto etmek amacıyla bir basın açıklaması yaptılar.

KESK Adana Şubeler Platformu dönem sözcüsü; yayınlanan üye sayılarının Çalışma Bakanlığı'nı şaibeli kıldığını, sahte yetkiye karşı hukuksal ve örgütsel tepki koyacaklarını söyledi. Açıklamada, bakanlığın sadece açıkladığı üye sayıları değil, belirlediği toplam kamu çalışanı sayıları da şaibelidir denildi. (SY Kızıl Bayrak/Adana)

Bir tecrit mahkumunun mektubu...

"Üç kişi kalmak nedir bilir misiniz? Hayatınızda sizin dışınızda sadece iki kişi daha. Sadece iki yüz, iki değişik ses tonu. Zamanla kendi sesiniz olur diğerleri, kendi çehreniz olur diğer çehreler, tek düze. Peki ya tek kişi, tek başıyorsunuz, gördüğümüz çehre sizin çehreniz, duyduğunuz ses sizin sesiniz, zamanla kendi sesinize yabancılaşırsınız, konuştuğunuz sanki siz değil başkası konuşur, siz de kendi sesinizi dinlersiniz. Konforludur(!), lüksdür(!); günde on dakika akar suyunuz, sıcak su mu? Unuttuk nasıl olduğunu..

"Bütün kış kaloriferleri bekledik, "ne zaman yanacak?" diye Buranın ayazı bir başka olur, bütün yaşamın ısınmaya çalışmakla geçer, ayazlı kış günlerinde.. Hücreler karşılıklıdır, cereyan yapar, ayaz bir başka işler insanın kemiklerine... Radyo merkezidir, müzik zevkiniz mi? Aslında idarenin zevkidir dinlemek zorunda kaldığınız. Belki hayatınızda hiç dinlememişsinizdir, arabeski, pop müziği ama biz ezberledik bunları. Başka müzik dinlemek yasak burada.

"Gazetelerimiz günlük gelir ama eğer idare tehlikeli(!) bulmazsa.. Belki gazetelerden arşiv yapmak istersiniz "ileride tekrar göz atarım" diye, ama aramalarda alınır eski gazeteleriniz, sizinse hafızanıza güvenmekten başka çıkar yolunuz kalmaz.. Araştırma yapmak istersiniz, bir çok kitabınız olsun gerekli olana bakayım istersiniz, ama ancak üç kitap girebilir hücrenize, onlar da idarenin onayından geçenler. Yan hücredeki dostunuzun ziyaretçisi gelmez ona kitap, gazete vermek istersiniz, para vermek istersiniz, paylaşmak istersiniz. Ama yasaktır kitabı, gazeteyi başkasına vermek, paraysa elinize dahi geçmez, idarede kalır siz ihtiyaçlarınızı yazarsınız, onlarsa kafalarına göre keserler paranızdan.

"Burada tecriti kıran en önemli olay dostlarınızdan, sevdiğinizden gelen mektuplardır, bir harekette, heyecanla alırsınız mektubu, ama çözemezsiniz mektupta yazılanları, bir çok yeri karalanmıştır yazılanların, kalan bölümlerden bir şeyler çıkarmaya çalışırsınız, bulmaca çözer gibi. Ama yine de mektubunuz elinize geçiyorsa şanslısınız(!), idare mektubu tehlikeli(!) görüp imha da edebilir. Böylece haberiniz bile olmadan gelen mektubunuzdan, yok olur dostunuzun selamı. Hasta mı oldunuz? Revire çıkmak istersiniz, bir sürü prosedürü vardır, dilekçe yazmanızı isterler, ayakkabılarınızı çıkarmanızı isterler arama yaparken, onursuzca aramalar dayatırlar. Bir yere götürürlerken sizi paket muamelesi yaparlar. Kolunuza girer iki yanınızda iki gardiyan. Olur da çıkabilirseniz revire, paranız varsa tedavi olursunuz. Yazılan reçetenin maliyeti hesabınızdaki paradan kesilir, tıpkı harcadığınız elektriğin faturasının

hesabınızdan kesildiği gibi.

"Ailenizle haftada bir saat görüşebilirsiniz. On kişi de olsalar bir saattir görüş süreniz. Yakın bir arkadaşınız, nişanlıınız, amcanızın oğlu vs. sizi görmek isterse, siz de onu, ama yasaktır, anne, baba, kardeş, eş (ikinci dereceden sonraki akrabalar) dışındakiler. Anneniz Türkçe bilmez belki, Kürt'tür, belki de Arap, ama konuşamazsınız. Türkçe dışında bir dil, çünkü telefonla yapılır aile görüşleri ve istediğinde görüşmenizi sonlandırabilir idare.

"Avukatınızla dasyanızı tartışmak istersiniz, avukatınız dosyayı içeriye getirebilirse. Bize dayatılan onursuz aramalar, avukatlarınıza da dayatılır. Elle arama yapılır, taciz derecesinde.

Ayakkabıları çıkartılır. Dosya ayrıntılı bir şekilde incelenir infaz koruma memurları tarafından, oysa meslek sırrıdır, dosyadaki belgeler. Savunmanın dokunulmazlığı, bağımsızlığı sadece kanunlarda yazılı kalır böylece. Görüşme esnasında not almak isterseniz yapamazsınız, çünkü kalem kağıt dahi götüremezsiniz avukat görüşünüze. Yine hafızanıza güvenmektir size kalan.

"Duruşmalara, hastaneye götürülmekse ayrı bir eziyettir. Hapishaneden çıkarken de, içeriye girerken de üç ayrı yerde makatınıza varıncaya kadar aranırsınız, bu onur kırıcı aramayı kabul etmezseniz saldırıya maruz kalırsınız. Ring araçları F tipi konforundadır(!). 1 metreye, bir buçuk metre olan her bölüme 6 kişi yerleştirilirsiniz. Bütün bölümler dolduğunda konforlu(!) araç 30 kişilik mini F tipine dönüşür. Bacaklarınızı dahi kimildatmak imkansızdır, mekanın darlığından. Dışarıyı görmek yasaktır, çünkü konforlu(!) ring araçlarının dışarıya bakan penceresi yoktur, havalandırması(!) klimayla yapılır, klimayı çalıştırmaksa onların insafına bırakılmıştır. Eğer hastaysanız ve muayene olmak için hastaneye götürüldüyseniz, konforlu(!) ring aracı yolculuğundan sonra en az üç gün yatarsınız kendinize gelmek için....

"Mektup bu, sığdırılmıyor ki iki satıra her yaşanan. Yalnızca her koşulda insanca yaşama, dayatılan onursuzluklara karşı durma, kabul etmeme gayretindeyiz. Kimliğimizi, kişiliğimizi her koşulda yaşatma mücadelesidir verdiğimiz. Çünkü biz kimliğimiz nedeniyle hücrelerdeyiz.."

F (Hücre) tipi hapishanelerde, tecrit/ izolasyon işkencesi devam ediyor. Her türden hak gaspı, keyfiyet, baskı, saldırı, zulüm devam ediyor. Her geçen gün yeni uygulamalar dayatılıyor. Ve "şimdilik dışarıdakiler" sessiz kalmaya devam ediyor. Sessiz kalındıkça baskılar, dayatmalar daha da boyutlanıyor. İşte bu nedenle "şimdilik dışarıdakiler" in bugünlerde her zamankinden daha çok EMPATİ yapmaya ihtiyacı var.

(Açılım Hukuk Bürosu Basın Bülteni, No:32, 5 Temmuz 2002)

Güç "Garanti'de" mi!?

A. Azin

Denizin ortasında kir pas içinde bir gemi görüntüsü ve acıklı bir müzikle başlıyor reklam. Kendini taşıyamayacak denli köhnemiş bir gemi bu. O yüzden römorklerle hareket ettiriliyor. İsmi de paslanmış, ama kocaman harflerle yazıldığı için, bu çürümeye yüz tutmuş geminin adının TÜRKİYE olduğunu görebiliyoruz. Gemi bir tersaneye doğru çekiliyor. Orada yıpranmış elbiseleriyle tersane işçileri bekliyorlar. Gemi tam tersaneye yanaşınca, müziğin ritmi değişiyor, işçilerde görülmeye değer bir hareketlilik başlıyor. Tulumlarını, baretlerini, çekiçlerini, zımpara ve kaynak makinelerini, boyama malzemelerini kuşanıyorlar. Herşeye kadir işçi elleri, gerçekten de hoş ve coşkulu bir müzik eşliğinde gemiyi dövüyor, zımparalıyor, kaynak yapıyor, temizliyor, boyuyorlar. Türkiye kısa zamanda göz kamaştırıcı bir yenilik kazanıyor. Sonra ekrana malum bankanın simgesi olan yonca şeklinde bir pervane geliyor. Pervane vinçlerle yerine yerleştiriliyor ve dönmeye başlıyor. Müzik duruluyor, Türkiye adlı gemi "ışıklı maviliklere" doğru yol almaya başlıyor.

Dönen pervane görüntüsü eşliğinde bir ses, Garanti'nin şusu, busu, osu var diyor. Ve reklam Türkiye'yi yürütecek "Güç Garanti'de" sözleriyle noktalanıyor. İşte böyle; nasıl oluyorsa "Güç Garanti'de" oluyor.

Oysa Türkiye adlı gemiyi daha önce başka işçiler inşa etmişlerdi. Maden işçileri yerin altından demiri çıkarmış, yol işçileri bu madeni otomotiv işçilerinin elinden çıkmış araçlarla inşaat işçilerinin inşa ettiği demir-çelik fabrikasına taşımış, metal işçileri bu ham demiri yabancı maddelerden temizleyip işleyerek gemi vb. şeylerin yapımında kullanılacak hale getirmiş, bu malzemeler tersaneye taşınmış ve tersane işçileri tarafından gemi haline getirilmişti.

Sonra Türkiye adlı geminin yapımında hiç alinteri dökmemiş sermaye sahipleri onu tepe tepe kullanmışlar, Türkiye o yüzden öyle köhnemiş, kendini taşıyamaz hale gelmişti.

Reklamda da görüldüğü gibi, Türkiye adlı geminin imdadına gene işçiler yetiştiler. Bir zamanlar başka sınıf kardeşlerinin ellerinden çıkmış gemi başka sınıf kardeşlerinin çalıştırdığı römorkörlerle tersaneye taşındı ve orada yepyeni yapıldı. Ha o malum pervane mi? Onu da başka işçiler yapmışlardı. Ya da burjuvazinin iması üzerinden söyleyelim; o bankanın kendisi de işçi ve emekçilerin ürettiği artı-değere el konularak yaratılmıştı. Tabii bu süreçte kimbilir ne kadar insanın canı yanarak...

Bunlardan da anlaşılacağı üzere "Güç Garanti'de" sözü, kocaman bir uydurma ya da çarpıtmadır. Bütün yaratıcı güç işçi sınıfının nasırlı ellerinde, emekçilerin alinterindedir. İşçi ve emekçiler olmasa Türkiye adlı gemi olmazdı. Olsa bile hareket edemezdi. Demek ki bütün güç işçi sınıfındadır. Türkiye adlı gemiyi yapan da yürüten de işçiler, emekçilerdir.

Ama gemiye, inşasında hiçbir emeği olmayan kapitalistler tarafından el konulmuş. Tıpkı madenlere, fabrikalara, tersanelere, diğer üretim araçlarına olduğu gibi... Reklamdaki tersane işçileri ancak "bakakaldılar giden geminin ardından". Çünkü işçi sınıfı bilinçsiz ve örgütsüz. Çünkü işçi ve emekçiler emeklerinin bir kısmını özel mülkiyet düzenini ve sömürüyü ortadan kaldırmak için hasretmiyorlar. Oysa bilinçlenip örgütlendiklerinde, Türkiye adlı gemiyi asalaklardan alıp tüm çalışanların gemisi haline getirebilirler. Türkiye adlı geminin en doğal ve gerçek sahipleri onlar. "Işıklı mavilikler"e gitmek en çok işçilerin, emekçilerin hakkı.

Kaldı ki işçiler Türkiye adlı gemiyi asla o hale getirmezler, öyle çürütmezler. Sürekli bakım yaparak, sürekli yenileyerek, üstelik bunu denizin ortasında yaparak yol aldırırlar Türkiye'ye. Elbette böyle bir durumda gemi "Bağımsız Sosyalist Türkiye" adını hak kazanır. Kimbilir, onları örnek alan başka ülkelerin işçilerinin de katılımıyla enginleri fethedebilecek bir filo oluşur.

Bunun gerçekleşmesi hiç de güç değil. Bu, işçi sınıfının alinterine sahip çıkıp, sömürü çarklarını kırmasıyla mümkün. Bütün çocuklar Nazım'ın dizelerindeki o "ışıklı mavilikler"i merak ediyor, o ışıklı maviliklere ulaşmayı binlerce kez hak ediyorlar. Çocukları oralara taşıyacak güç ise işçi ve emekçilerin ellerinde.

Güç örgütlülüktedir!

Ortadoğu halkları ABD'nin saldırı ve savaş tehdidi altında...**Amerikan emperyalizmi Irak'a saldırı hazırlığında**

11 Eylül'den kısa süre sonra Afganistan saldırısını başlatan Amerikan emperyalizmi, Irak'ı ikinci sıraya yerleştirmişti. Ancak, Ortadoğu ülkelerinden beklediği desteği alamaması, Filistin'de devam eden ikinci intifada, bu planın gündeme gelmesini engellemişti. Amerika destekli vahşi siyonist saldırı ve katliamlarla Filistin direnişi belli bir güç kaybına uğrayınca, Irak'a saldırı da yeniden gündemin ilk maddesi haline getirildi.

Irak'ın hedef tahtasına çakılmasının gerekçesi BM kararlarına uymayan Saddam yönetimi olarak gösteriliyor. Irak'ın "kitle imha silahları" ürettiği bir diğer iddia. Oysa bütün dünya biliyor ki, Ortadoğu'da BM'nin kararlarını hiçe sayan, kitle imha silah stoklarına sahip olan ülke, ABD emperyalizminin ileri karakolu İsrail'den başkası değildir. Bu gerçek, ABD iddialarının sahteliğini gösteriyor.

Asıl gerçeği Amerikan basınından da öğrenmek mümkün. ABD'nin önde gelen, gazetelerinden *Washington Post*, Amerikanın, Irak'ta kalıcı bir işgale ihtiyacı olduğunu savunarak gerekçesini şöyle açıklıyor: "*Yeni bir Irak'ın Amerikalılar için enerji kaynaklarının daha güvenli hale getirilmesine katkısı olur.*"

Demek ki Amerika'nın gerçek amacı ve hedefi, emperyalist hakimiyet ve enerji kaynaklarının güvence altına alınmasıdır.

Amerikan yönetimi çürüme ve yozlaşmanın doruğunda bulunuyor

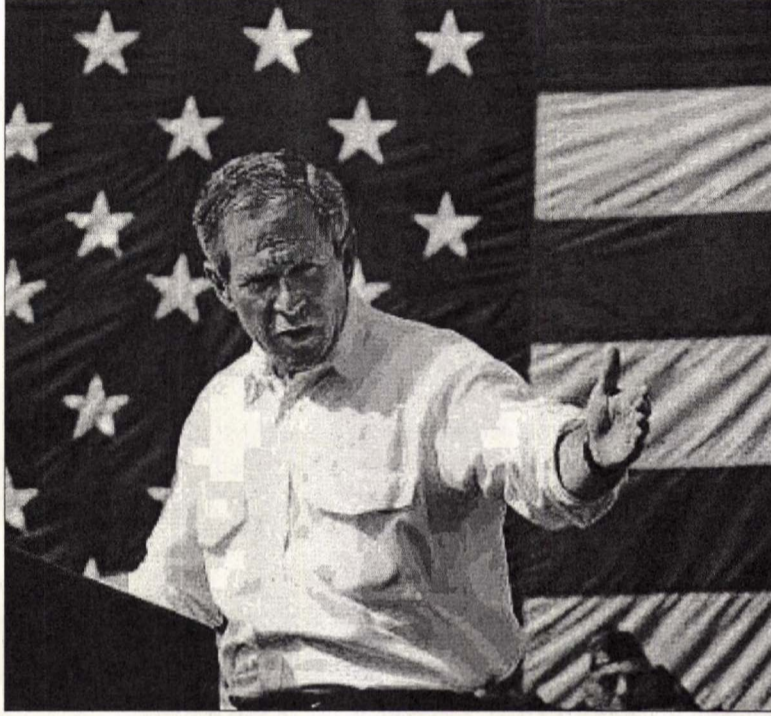
Baba-oğul Bush'ların yakın ilişkide oldukları Enron tekelinin iflası, iflasın ardından ortaya çıkan skandallar henüz durulmuşken, yine Bush'lara yakın bir çok şirketin sahtekarlık yaptığı, haksız kazanç sağladığı, kamuoyunu yanılttığı ortaya çıktı. Bu şirketlerin de bir kısmı iflas etti. Bu gelişmeler Amerikan yönetimindeki çürümenin vardığı boyuta işaret ediyor. Kendilerini dünyaya demokrasinin, özgürlüğün bekçileri olarak yutturmaya çalışan ABD yönetimi baştan sona çürümüş durumdadır.

Bu tür skandallara karşı belli bir duyarlılığı olan Amerikan toplumu, şovenizm bombardımanına tutularak sersemletildi. Özellikle 4 Temmuz bağımsızlık günü öncesinde yayılan haberlerle tam bir "terör sendromu" yaratıldı. Adeta paranoyak hale getirilen Amerikalılar, Bush ve çevresinin yalan, dolandırıcılık, yolsuzluk, vb. marifetlerine tepki gösteremedi.

İçine battığı tüm çirkefe rağmen Bush, kameraların karşısına çıkıp, her zamanki saldırgan konuşmalarından şovenizm dozu yüksek birini daha yaptı. Birkaç gün önce Afganistan'da Amerikan uçakları bir düğünü bombalayıp onlarca insanın ölmesine neden olmuşlar, Afgan halkından sert tepkilerle karşılaşmışlardı. İşte bu gelişmelerin hemen ardından Irak gündemin ilk sıralarına yerleşti.

Gündemin ilk maddesi Irak'a saldırı

Amerika'nın Irak'a saldırmak için uygun ortam beklediği bir sır değildir. Buna yönelik hazırlıklar yaptığı, bölgedeki uşaklarının desteğini almak için çaba harcadığı da bilinmektedir. Ancak Irak'ın birden bire öne çıkarılmasının, Bush yönetiminin içte yaşadığı sorunlarla da bir bağlantısı olduğu gözlerden

kaçmadı. Zira savaş senaryolarının ortaya atılmasından birkaç gün önce BM ile Iraklı yetkililer arasında görüşmeler yapılıyordu. Iraklı bir yetkili bu görüşmelerin ABD tarafından yapılan müdahale sonucu başarısızlığa uğradığını açıkladı.

Daha önceki açıklamalarında ABD yönetimi, Irak'a karşı olası bir saldırı gündeme gelmeden önce AB ve Türkiye'ye danışacağına, onlardan habersiz hareket etmeyeceğine dair güvence vermişti. Basına yansıyan kapsamlı savaş planı, ABD'nin emperyalist çıkarları gereği hiçbir kural tanımadan hareket edeceğini yeniden ortaya koydu. Burada emperyalist müttefiklerine ya da Türkiye gibi uşaklarına danışıp danışmaması bölge halkları açısından elbette herhangi bir değer taşımamaktadır. Bu, sadece, haydut başı olarak Amerikan emperyalizminin dünya halkları açısından ne kadar tehlikeli olduğuna işaret ediyor.

Irak'a olası bir saldırının gelecek yılın başında yapılabileceği söylenmekle beraber, Amerika'nın bölgede askeri yığınak yaptığına dair haberler yayılmaya başladı. Adana İncirlik Üssü'ndeki Amerikan askeri varlığının takviye edildiği basına yansıdı. Bu arada ABD'nin "strateji sitesi" *Stratfor*'un haberinde, "*Washington, olası bir Irak operasyonu durumunda Ürdün'ü stratejik bir konumda gördüğü, ABD birliklerinin bu ülkeye konumlandığı*" bildirildi. Rus ve Suriye istihbarat örgütleri de bu haberleri doğruladı. Yıllardır ABD ve İsrail'e işbirliği yapan Ürdün Krallığı, Amerika'nın güvendiği uşaklarından biridir. ABD bu sadık uşağına son 10 yılda aralarında F-16 savaş uçaklarının da bulunduğu 200 milyon doları aşkın bir asker yardım yaptı.

AB, Çin ve Rusya'nın muhalefetine rağmen Amerikan emperyalizmi askeri bir saldırı için hazırlık yapmayı sürdürüyor. Bir Pentagon danışmanı, California'da üslenmiş olan binlerce denizcinin işgal manevraları yapmakta olduğunu açıkladı. Şimdiden bölgede hazır bekleyen binlerce Amerikan askerinin olduğu, Hava Kuvvetleri'nin de ABD ve Ortadoğu'daki üslerde silah, cephan ve yedek parça stoklamaya başladığına dair haberler basında yer aldı. Bu hazırlıklara ek olarak Amerikan ordusu bazı körfez ülkelerinde 8 yeni üs inşa etmeye başladı. Balkanlar ve Afganistan işgalinde yer alan Amerikan askerlerinin de bölgelerden çekilerek Irak'a yönelik saldırı için hazırlandığı, Savunma Bakanlığının bir yetkilisi tarafından açıklandı.

Askeri işgal planı medya tekelleri tarafından açıklandı

New York Times gazetesi, Irak'a yönelik "çok gizli" bir askeri işgal planını yayınladı. Söz konusu plana göre, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 8 ülkenin katılımı ve 250 bin askerle çok büyük çaplı bir askeri hareket başlatılacak. Irak'a yönelik kuzey, güney ve batıdan, üç ayrı bölgeden işgal başlatılacak. Ülkenin kara, hava ve deniz güçlerince ayrı kollardan işgal edilmesi hedefleniyor. Bu felaket planına göre tespit edilen Irak hedefleri askeri hareketin başlamasıyla yüzlerce Amerikan savaş uçağı tarafından, Irak'ın havalimanları, demiryolları, iletişim merkezleri vb. yerler tahrip edilecek. Körfez Savaşı ve Yugoslavya saldırısından bunun ne anlam geldiği bilinmektedir. Florida'daki Askeri Komuta Merkezi'nde hazırlanan plana göre ABD'nin esas üsleri Türkiye, Kuveyt, Ürdün ve Katar'da olacak.

Bu vahşi saldırı planının hayata geçirilip geçirilmeyeceği dünya ve bölge koşullarına bağlı olmakla beraber, Amerikan emperyalizmi gözünü kırpmadan bu yıkımı gerçekleştirebilir. Yapılan hazırlıklar ve kışkırtıcı açıklamalar boşuna değildir. Konunun uzmanları; gelecek yılın başında, hatta bu yılın sonbaharında Irak topraklarına saldırı düzenlenmesinin sürpriz olmayacağını dile getiriyorlar.

Çok gizli olduğu iddia edilen planın açıklanması da bir gazetecilik başarısı değil, basın tekelleri ile Amerikan yönetimi arasındaki işbirliğinin bir sonucudur. Bu açıklama aynı zamanda Amerikan emperyalizminin saldırıda kararlı olduğunu, başka devletleri dikkate almayacağını da gösteriyor. Zaten 11 Eylül saldırılarından sonra Bush yönetimi herhangi bir ülkeyi yakıp yıkmak için ne BM kararlarına ne de müttefiklerinin onayına önem vermeyeceğini resmen açıkladı. Tek kıstas; Amerikan silah ve petrol tekellerinin çıkarlarıdır! Emperyalist-kapitalist sistemdeki çürümenin, saldırganlığın vardığı boyutu bundan daha iyi açıklayacak bir örnek olamaz.

İşbirlikçi iktidar saldırıda yer alacağına dair ABD'ye söz vermiş

Irak'a saldırının gündeme gelmesiyle beraber, Türkiye'nin saldırı karşısında alacağı tutumla ilgili açıklamalar da basına yansımaya başladı. Yine önde gelen ABD gazetelerinden *Washington Post*, yayınladığı bir yazıda Türkiye'nin, özel konuşmalarda Irak hareketini destekleyeceğini söylemiş olduğunu açıkladı. Bilindiği gibi ekonomik kriz içinde debelenen Türkiye'ye IMF tarafından milyarlarca dolar borç kredisi verilmişti. Bu da Türkiye'nin "en iyi ihraç malı ordu"nun, Amerikan emperyalizmi tarafından yapılacak saldırılara (özellikle Irak'a yapılacak saldırıya) bizzat katılımı karşılığında olmuştu. Büyük ihtimalle *Washington Post*'un bu haberi, uşağı görevini hatırlatmak için kaleme almıştır.

Amerika'nın Ankara Büyükelçisi Robert Pearson, 4 Temmuz'la ilgili verdiği resepsiyonda; "*Irak'taki rejim değişikliği Türkiye'ye ekonomik çıkar sağlayacaktır*" şeklindeki sözleriyle Ankara hükümetine mesaj vermeyi ihmal etmedi. Aynı günlere denk düşen Washington kaynaklı bir açıklama, ABD Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz'in Temmuz ayı ortalarında Türkiye'ye ziyarette bulunacağını "müjdeliyordu."

Ancak efendinin uşağa jestleri bununla sınırlı değildi. ABD öncülüğünde yürütülecek "Ortak Darbe Avcı Uçağı" (JSF) projesine Türkiye'nin de dahil edileceği açıklandı. Savunma Sanayi Müsteşarı Ali Ercan, ABD Savunma Bakanlığı'nda yapılacak bir törenle anlaşmayı imzalamak için Temmuz ayı içerisinde Washington'a gidecek. Amerikan silah tekeli Lockheed-Martin şirketinin öncülüğünde geliştirilmekte olan JSF savaş uçakları F 35 olarak da adlandırılıyor. Bu uçaklar F -16'ların yerini alacak. Bu gelişmeler Amerikancı Türk genarellerinin Irak saldırısına katılacağına işaretlerini veriyor.

Bölge halkları ciddi tehdit altında

Amerikan emperyalizmi, Ortadoğu ile ilgili planlarını hayata geçirmek için hiçbir katliam ve yıkımdan çekilmeyecektir. Bunun en açık örneği Filistin halkını katleden siyonistlere verdiği tam destektir. Dolayısıyla kirli çıkarları için bölgenin bütün halklarına katliam ve yıkımlar yaşatması ihtimali oldukça yüksektir. Emperyalistlerin gözödönmüşlüğü ve acımasızlığı birinci ve ikinci paylaşım savaşlarıyla ortaya çıkmıştır. Geçmişte neden oldukları yıkımların yeniden gündeme gelmesi her zaman mümkündür. Şu anda hedefe çakılan Irak halkıdır. Ancak, savaşın başta Türkiye toprakları olmak üzere en az 8 ülkeden başlayacağına dair yapılan plan, böyle bir savaşın bütün Ortadoğu'yu ateşe verebileceğini göstermektedir.

Emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı Ortadoğu halkları ortak direniş cephesi!

Bu kanlı planın yaşama geçmesi her ne kadar belli dengelere bağlı olsa da ciddiye alınmalıdır. Şimdiye kadar işgale 30 bin askerle katılacağı iddia edilen İngiltere dışında ABD herhangi bir destek bulabilmiş değil. Amerika Kuzey Irak Kürtleri'ni kullanmak için yoğun bir çaba harcıyor. Ancak şu ana kadar bu konuda başarı sağladığına dair somut bir gelişme olmamış ya da olmuşsa henüz dış yansımamıştır. 1970'lerde ve 1990'larda Amerika'nın istediği doğrultuda hareket ederek Kürt halkının katledilmesine alet olan Talabani-Barzani ikilisi, bu defa ihtiyatlı bir tavır sergilemeye çalışıyorlar ya da öyle bir görüntü veriyorlar. Varlıklarını büyük ölçüde ABD'ye bağlayan bu işbirlikçilerin onun baskısına ne kadar karşı durabilecekleri de ayrı bir sorun.

Bölgenin ilerici-devrimci, anti-emperyalist tüm güçleri savaş olacakmış gibi süreci yakından izlemek ve ona göre tavır geliştirmek sorumluluğuyla karşı karşıya bulunmaktadır. Bu dehşet planına karşı önden hazırlanmadığı takdirde emperyalist haydutluğun önünü almak mümkün olmayacaktır. Bu ise Ortadoğu halklarına ağır bir bedele mal olacaktır.

Bunun omuzlarımızı yüklediği sorumluluğun bilinciyle, işbirlikçi burjuvazi tarafından işçi sınıfının tarihsel kazanımlarını gasp etmek amacıyla gündeme getirilen yeni saldırıya karşı mücadeleyi emperyalist saldırı ve savaşa karşı mücadeleyle birleştirmeliyiz

Kapitalizm doğayı da yıkıma uğrattıyor...

Sosyalizm bir kez daha tek çözüm!

R. Meral

1917 Ekim Devrimi'yle kapitalizme gerçek bir alternatif olarak ortaya çıkan sosyalizm eğrisiyle-doğrusuyla geçici bir yenilgi aldı. Tabii ki bu, sosyalist inşa yüzünden kabuslar gören burjuvaziye fazlasıyla sevindirdi. "Tarihin sonu" ilan edildi. "Sosyalizm başarısız olduysa, kapitalizm başarılı bir sistemdir" düşüncesi, revizyonist blokun çöküşü ile popüler hale geldi. Bu yönde yoğun bir medya bombardımanı başlatıldı. Ama gerçekler, her yeni gün kapitalizmin insanlığa her açıdan düşman bir sistem olduğunu, değiştirilmesinin zorunlu ve mümkün olduğunu kanıtıyor.

Kapitalizmin yarattığı yıkım sadece ekonomik-sosyal açıdan değil, aynı zamanda ekolojik açıdanda korkunç boyutlara ulaşmıştır. Kapitalizmin doğasında - dönemsel ekonomik krizler dışında- hiçbir fren mekanizması yoktur. Esas olan sınırsız üretim, sınırsız kar, dolayısıyla sınırsız talan ve yıkımdır. İşte bu yüzden sınırsız enerji kullanımı, sanayi kirliliği, aşırı ve çarpık kentleşme, doğal kaynakların talanı kaçınılmaz bir hal almaktadır.

Burjuvazinin "hem büyürüz, hem de çevreyi koruruz" söylemi asılsız bir demagoji haline gelmiştir. Çünkü ekolojik tahribatın sorumlusu sadece kâr amacı güden doğasıyla bizzat kapitalizmdir. Kapitalist üretim tarzı, Marks'ın da belirttiği gibi, zenginliğin iki kaynağını, toplumu ve doğayı tahrip etmektedir. Marks bu konuyu, "... kapitalist üretim teknolojiyi geliştirir ve farklı süreçleri bir bütün halinde bir araya getirir, ama bunu ancak bütün zenginliklerin orijinal kaynaklarını, toprağı ve işçiyi kemirerek yapar" şeklinde açıklar. (K. Marks, *Kapital*, C. I)

Doğal dengenin bozulması doğrudan yarınlarmızı etkiliyor. Sınır tanımaz kâr arzusu ile kapitalizm dünyanın her yanında yıkıma ve ölüme yol açıyor. Örneğin ABD'de hava kirliliğinden her yıl ortalama 64 bin kişi ölüyor. Örnekleri arttırabiliriz. Atmosferin stratosfer tabakasında bulunan ve canlılarda kansere yol açan ultraviyole ışınlarından koruyan ozon oranında ortalama yüzde 6-8 oranında azalma saptandı. Ayrıca atmosfere her yıl (%37'si ABD'den kaynaklı) 22 milyar ton karbon gazı karışıyor.

Tabii ki bunlar felaketin sadece ufak bir bölümü. Her gün 33 bin 699 motorlu aracın üretildiği ABD'de günde 573 milyon ton çöp üretiliyor, ki bu 5 yıl öncesine ait bir rakam. Emperyalist rekabetin keskinleşmesi ve nüfus artış hızı gözönüne alınırsa, bu sayıların günümüzde birkaç kat arttığını söyleyebiliriz.

Liberallerin örnek gösterdiği ABD ile devam edelim. Sermayenin bu eli kanlı jandarması, sadece dünya nüfusunun %4.7'sini barındırmasına rağmen kaynaklarının %20'sinden fazlasını tüketiyor. ABD'nin kişi başına tüketimi dünya ortalamasının 5-6 kat üzerinde. Medyanın sürekli pompaladığı "Amerikan tarzı yaşamın" rüya değil, aslında tam bir barbarlık olduğu ortaya çıkıyor.

Birkaç örnek verelim:

- Dünya nüfusunun yarısı kentlerde yaşıyor. Bu insanların %60'ı yoksul, %40'ı sağlık koşullarından ve güvenli içme suyundan yoksun.

- Her yıl ortalama 17 milyon hektar orman yok ediliyor.

- Her yıl tropikal ormanların %50'si yeni tarımsal alanlar açmak için yok ediliyor.

- 2070 yılında dünyada hiç orman kalmayacak.

- Atmosferde salınan sera gazları nedeniyle dünya iklimi değişiyor, 100 yıl süresince 0.5 derecelik küresel ısınma görüldü.

- Deniz seviyesi yüzyılın başından beri 20 cm'lik artış gösterdi.

ABD eski başkan yardımcısı Al Gore, "*Küresel Denge= Ekoloji ve İnsan Ruhü*" adlı kitabında "insanlığı bir çevre felaketinin beklediğini" söylüyor, ancak sorumlunun kim olduğu konusunda hiçbir ipucu vermiyor.

Cevap Fidel Castro'dan geldi: "*Dünya nüfusunun %20'sini oluşturan kesim, tüm metalin 3'te 2'sini, enerjinin 4'te 3'ünü, enerjinin 4'te 3'ünü tüketiyor. Onlar nehirleri ve denizleri kirletiyor. Onlar havayı kirletiyor. Onlar ozonu inceltiyor ve deliyor. (...) Milyonlarca erkek, kadın ve çocuk her yıl 'üçüncü dünya ülkelerinde' ölüyor. Bu rakam iki büyük dünya savaşında ölenlerin sayısından fazla. Dengesiz ticaret, korumacılık ve dış borçlar ekolojik çöküşün bir başka yüzüdür.*" (Fidel Castro, *Yarın Çok Geç Olacak*)

Kısacası, kapitalizm doğayı kârı için yağmalamaktadır. Kapitalistlerin doğa ile ilişkisi bundan ibarettir. Sermaye için herşey gibi doğa da artı-değerin gerisinde sömürü girdisi olmaya mahkum edilmiştir. Sosyalizm işte bu noktada kapitalizme karşı gerçek bir çözüm olmaktadır. Kapitalizmin sınır tanımaz kâr hırsı, rekabetçi piyasası, sosyalizmde yerini planlı, insani ve ekolojik değerlerle uyumlu bir toplumsal düzene bırakmaktadır.

Ekolojik dengeli bozan, doğal kaynakları ve emeği pervasızca sömüren kapitalizme karşı insanlığın tek kurtuluş yolu sosyalizmdir. İnsanlığın kurtuluş düşünüyü yaşatan tek devrimci sınıf proletaryadır. Proletaryanın ellerinde yükselecek bir yaşam ve sosyalist planlama, topyekün yıkıma gitmekte olan yeryüzünün tek çıkışıdır.

(Kaynak: *Özgür Üniversite Kitaplığı 3, Kirlendi Dünya*)

Emperyalizm “adalet” değil, savaş ve yıkım getirir!..

“Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi” sorunundaki emperyalist çekişme

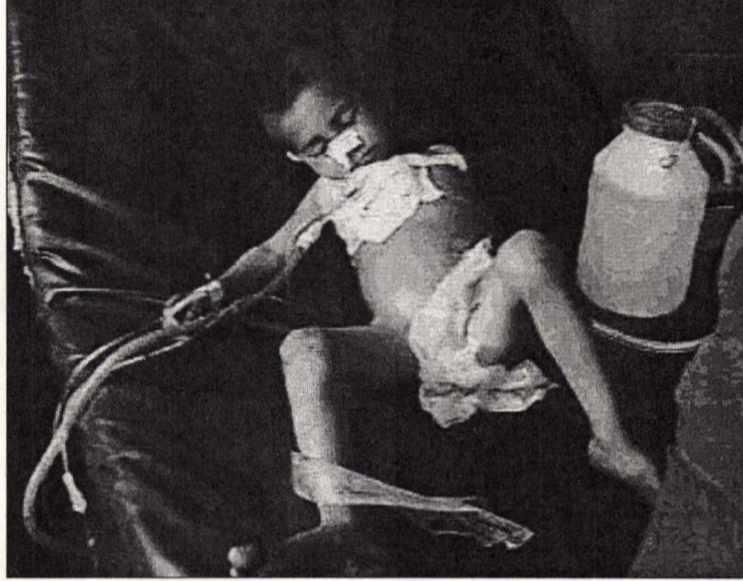
Emperyalist devletler arasındaki rekabet ve bunun yarattığı politik çatışmalar gittikçe büyümekte. Avrupalı emperyalistler tarafından kurulan Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi (ICC) karşısında ABD'nin tavrı, çatışmayı gittikçe keskinleştirmekte. Bugüne dek dünyanın pek çok yerine askeri saldırılar düzenleyen, ülkeleri yıkıma uğratan ve halen de çok sayıda ülkede askeri güç bulunduran halkların tescilli katili ABD emperyalizmi, ICC nedeniyle, düzenlediği operasyonları sonucu ortaya çıkan insan hakları ihlallerinden sorumlu tutulmak istemiyor.

ICC'ye göre, anlaşmaya bağlı devletler ve askeri güçleri mahkeme kararlarına bağlı olacaklar ve herhangi bir yerde işledikleri insanlık suçları nedeniyle yargılanabilecekler. Bu ise savaş suçları konusunda dosyası oldukça kabarık olan ABD'nin işine gelmiyor. Bu nedenle mahkeme karşısında uluslararası güçlerde görev yapan askerleri için bir tür dokunulmazlık talep ediyor. ABD anlaşmayı onaylamak istemiyor, ama bunun kendisini uluslararası politikada zor durumda bırakacağını da biliyor. Bu nedenle bu işin içinden en az zararlı çıkmanın yolunu arıyor.

Anlaşma nedeniyle ABD ve AB arasında adeta soğuk savaş yaşanıyor. ABD ICC konusunda talepleri kabul edilmezse Bosna-Hersek'teki Uluslararası Barış Gücü'ndeki (SFOR) askeri gücünü geri çekeceğini ve gücün görev süresinin uzatılmasını veto edeceğini açıkladı. ABD'nin bu açıklamalarının ardından başını Almanya'nın çektiği AB'li emperyalistler uzun süredir bekledikleri fırsatı yakalamış oldular. Uzun süredir AB, ABD'den bağımsız bir uluslararası politika geliştirme çabasında idi. Ancak ABD muazzam askeri gücü sayesinde buna olanak tanııyordu.

ABD'nin tavrı karşısında ilk tepki Almanya'dan geldi. Alman hükümetinin “ABD askeri olmadan da SFOR görevini sürdürmelidir” şeklindeki açıklaması, Bosna-Hersek'te ABD askeri gücünün yerine AB askerlerinin, özellikle de Alman askeri gücünün yerleştirilebileceğini vurguluyordu. Almanya böylece bir yandan ABD tehditlerini boşa düşürmeyi, diğer yandan da onu sıkıştırıp tavizler vermesini sağlamayı umuyor. Bir süredir Alman basınında ABD'nin insan haklarını ihlal ettiği ve bunu politik bir tutum haline getirdiği vurgulanıyor. Buna karşın AB'de adeta bir iyilik meleği olarak insan hakları ve evrensel barışın koruyucusu olarak sunuluyor.

ABD emperyalizmi AB içindeki sadık müttefiği İngiltere aracılığıyla çıkış yolu aramasına rağmen pek başarılı görünmüyor. İngiltere Başbakanı Tony Blair ABD'nin meşru endişeleri olduğunu belirtti. Ancak Almanya'nın buna tepkisi oldukça sert oldu. Almanya Dışişleri Bakanı Fischer; “ABD'nin istemi açıkça mahkemenin işlevsizleştirilmesi, katillerin cezasız kalması anlamına geliyor. Genel olarak bazı gruplara dokunulmazlık prensibi getirildiğinde bu BM'nin otoritesini sarsar. Biz bu konuda geri adım atma niyetinde değiliz” diyerek, Alman emperyalizmi şahsında AB'nin tavrını dile getirmiş oldu. Bunun hemen ardından AB Komisyonu Başkanı Romano Prodi, “ABD attığı bu adımla AB ile arasını açmıştır” diyerek AB'li emperyalistlerin AB güdümlü politikardan kurtulmak konusundaki kararlılığını ifade etti.

Bugüne dek emperyalist güç ilişkileri sayesinde ABD uluslararası ilişkilerde belirleyici oldu. Bu özellikle Afganistan'a müdahale ve hazırlığı yapılan Irak savaşında görüldü. ABD diğer emperyalist devletleri peşinden sürüklemekte güçlük çektiği zamanlarda kendi gücü sayesinde çoğu zaman onları bir oldu bittiyle yüzyüze bırakıyordu. Ancak son gelişmeler bunun artık eskisi kadar kolay olmayacağını gösteriyor. Clinton'un giderayak imza attığı ICC'ya Bush yönetiminin onay vermek istememesi, AB'li emperyalistlerin eline güçlü bir koz vermiş oldu. Almanya gelişmelerin etkisiyle ABD ile arasındaki diğer sorunları da gündeme getiriyor. Alman basınına göre, Almanya ve ABD arasında 20 farklı konuda çıkar çatışması yaşanmakta. Bu açıklamanın da gösterdiği gibi çatışmanın yeni boyutlar alıp genişlemesi hiç de uzak değil.

ABD, askerlerini mahkeme önüne çıkarmamakta kendince “makul” nedenlere de sahip. İşgalci konumdaki ABD askerlerinin giriştikleri katliamları, işledikleri savaş ve insanlık suçlarının böyle bir mahkemede gündemleşmesi, hem ABD'nin “sonsuz adaletin sağlayıcısı” kimliğiyle çatışacak, hem de bundan sonra kirli işlerini yaptırması güçleşecek.

ABD bunu daha önce Bosna savaşı nedeniyle tüm suçu yüklediği Miloseviç davasında yaşadı. Miloseviç'in yargılanması sırasında ABD resmi yetkililerini kendi tanığı olarak çağırması ABD'yi oldukça güç durumda bırakmıştı. Zira bu aynı zamanda ABD'nin bölgede oynadığı uğursuz rolün de açığa çıkması demek olacaktı. ABD böyle bir durumla tekrar karşılaşmak istemiyor.

“Sonsuz adaletin sağlayıcısı” ABD askerlerinin Afganistan'da yaptığı son katliam, eğer ICC'ye üye olursa, başının epey ağrıyacağını bir taze örneği. ABD askerleri düğün yapılan bir Afgan köyünü önce uçaklarla bombaladı, ardından köye gelen askerler yaralıların tedavisini engelleyerek ölümlerine neden oldu. Ardından da köyün kadınlarını soyarak onları kameraya çekip köyden ayrıldılar. Bu saldırıda 50 civarında köylü ölümlerine yüzlerce de yaralandı. Bu ve henüz açığa çıkmamış pek çok katliam ve insanlık suçu böyle bir mahkemede ABD emperyalizminin başını epey ağrıtabilir.

ICC konusundaki son gelişmeler ABD ve AB'li emperyalistler arasındaki çatışmanın yayılarak gelişeceğinin bir işareti. Bu kendini daha önce

ABD'nin Kyoto Anlaşması'ndan çekildiğini açıklaması ve uzay savaşları projesinin tekrar gündeme gelmesi nedeniyle de ortaya çıkmıştı. Ancak ABD gücünü kullanarak bu işin altından çıkmayı başarmıştı. Bu çatışma kendini ekonomik alanda da giderek daha kaba biçimler içinde gösteriyor. Son olarak Avusturya hükümetinin 24 adet savaş uçağının alımı için açtığı ihalede, anlaşma Avrupalı silah tekeli EADS ile yapıldı. En pahalı teklifin EADS tarafından yapılmasına rağmen ihalenin bu firmaya verilmesi, ortak askeri gücünü oluşturma yolunda ilerleyen Avrupalı emperyalistlerin ekonomik anlamda da ABD'yi Avrupa'dan çıkarmak istemesi şeklinde de yorumlanabilir.

Gerek ABD, gerekse AB'li emperyalistlerin derdi hiçbir şekilde adaletin sağlanması değil. Onları asıl ilgilendiren kendi çıkarları ve pazar kavgalarıdır. Bunun için gerekli her türlü katliama

girişmekten veya bizzat kışkırttıkları katliamlara seyirci kalmaktan çekinmezler. Bugün Avrupalı emperyalistlerin böyle bir adım atmalarının tek nedeni kendi bencil çıkarları ve taktıkları maske sayesinde dünyanın geri kalan bölgelerine müdahale etme isteklerine açıklanabilir. Gerçekte onlar çıkarları için Balkanlar'ı, Kafkasya'yı ve Ortadoğu'yu kana bulamaktan ve Filistinliler'in katliamına seyirci kalmaktan, hatta İsrail'i alkışlamaktan geri durmuyorlar. Şimdi sözde adalet adına yaygara koparmaları da tamamen emperyalist hesap ve çıkarları içindir.

Dün çıkarları için Ruanda'da birkaç hafta içinde milyonlarca insanın ölümüne seyirci kalanların bugün uluslararası adalatten bahsetmeleri tam bir ikiyüzlülüktür. Dünyanın hiçbir yerinde işçilerin, emekçilerin ve ezilen halkların ne emperyalizmden ne de onun adaletinden bir beklentileri veya çıkarları olamaz. Emperyalizm tüm deneyimlerin gösterdiği gibi sadece kan ve gözyaşı getirebilir. Gerçek adalet ve barış ise, ancak işçi ve emekçilerin mücadeleleriyle ve işçi sınıfının iktidarı altında tam olarak kazanılabilir.

TKİP Kuruluş Kongresi Belgeleri
Uluslararası Durum Üzerine
Değerlendirmeler

BİR-KAR Gençlik Kampı'na çağrı:

Sömürüye, ırkçılığa ve savaşa karşı yeni bir dünya için!..

Genç arkadaşlar!

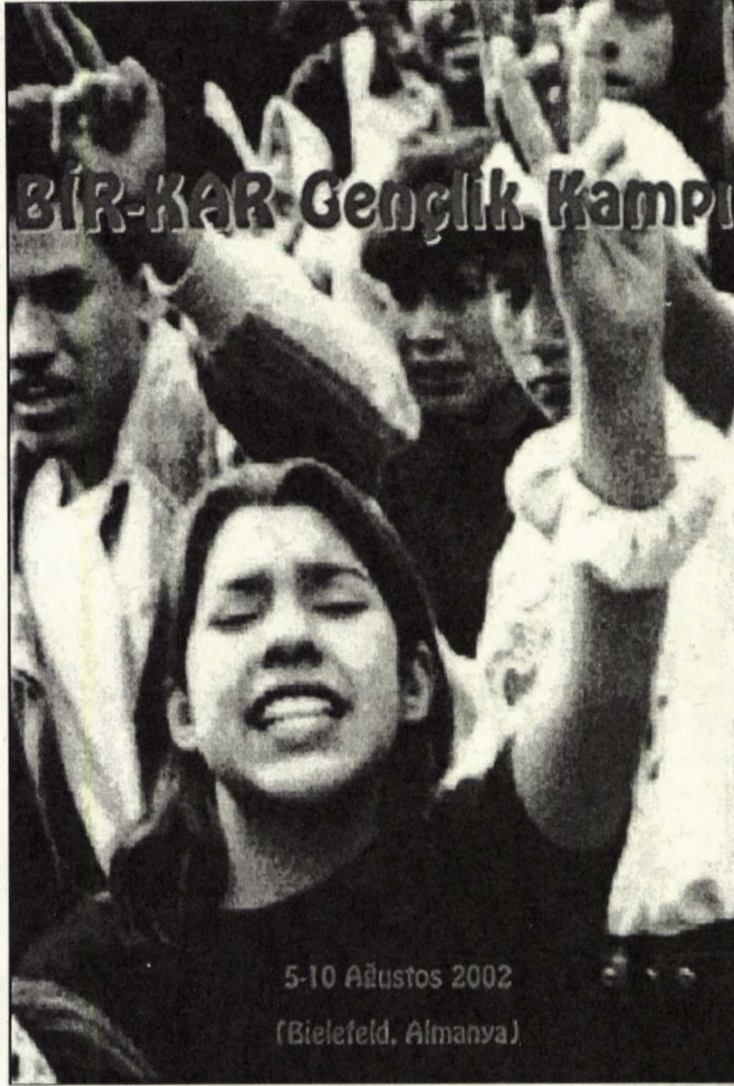
"Sömürüye, ırkçılığa ve savaşa karşı yeni bir dünya için" sloganı altında 5-10 Ağustos tarihleri arasında bir gençlik kampı düzenliyoruz. Bu kampta birbirimizden öğrenecek, ortak değerleri paylaşacak, sosyal-kültürel etkinlikler örgütleyip birlikte eğleneceğiz.

Bugünün dünyasında gençlik sayısız sorunlarla karşı karşıya. Eğitim, meslek ve iş olanaklarımız gittikçe sınırlanıyor, haklarımız gasp ediliyor. Buna karşı koyuşu engellemek için düşünmeyen, sorgulamayan bir gençlik yaratılmak isteniyor. Dostluğu, sevgiyi, dayanışmayı ve paylaşmayı yok ediyorlar, bireyciliği ve bencilliği dayatıyorlar. Ve bunu önemli ölçüde başarıyorlar.

Genç arkadaşlar!

Özellikle son on yıldır bize küreselleşmenin insanlığın önüne yeni ufuklar açtığını anlatıyorlar. Dünyanın küreselleştiği doğrudur ve bu yeni de değildir. Küreselleşmenin insanlık için refah, mutluluk ve özgürlük getirdiği ise yalandır. Emperyalist küreselleşme dünyanın her yerinde yıkım yaratıyor. İşçiler, emekçiler ve ezilen halklar için yaşam cehenneme dönüşüyor. Emperyalist küreselleşme ve kapitalist sömürü sonucu dünyada bir milyar insan işsizlik kısırcığında kıvrılıyor. Milyonlarca insan yetersiz besleniyor, milyonlarca insan evsiz yaşıyor, milyonlarca eğitim ve sağlık hizmetinden yoksun bırakılıyor. Günde 24 bin insan açlıktan ölüyor. Tüm bunlardan biz gençler payımıza düşeni fazlasıyla alıyoruz.

Bugünkü dünyamızın gerçeği budur. Ama başka bir gerçek daha vardır. O da dünyanın her tarafında

insanların "Başka bir dünya mümkündür" özlem ve inancıyla mücadele ettiğidir. İşçiler, emekçiler ve gençler "kapitalizmin öldürdüğü" gerçeğini giderek daha fazla kavlıyorlar ve bir kez daha çareyi kapitalizme karşı mücadele etmekte görüyorlar. Sosyalizm insanlık için yeniden umut haline geliyor.

Arkadaşlar;

Doğu Bloku yıkıldıktan sonra bizlere artık savaşların olmayacağı, insanların barış içinde bir arada yaşayacağı masallarını anlattılar. Ama son on yıl içinde dünyada çok sayıda savaş patlak verdi. Milyonlarca insan yaşamını yitirdi, sakat kaldı.

Emperyalistlerin kışkırttığı ve yürüttüğü bu savaşlara biz gençler gönderildik. Hiç tanımadığımız insanları öldürdük ya da öldürüldük. Son on yılda yaşanan savaşlarda 3 milyon çocuk öldü, 16 milyon çocuk sakat kaldı ve 10 milyon çocuk psikolojik travma geçirdi. Şimdi de ABD başta olmak üzere tüm emperyalistler ezilen halklara, işçilere, emekçilere, ilerçilere ve devrimcilere karşı bir savaş yürütüyorlar. Afganistan'ı yerle ettiler, şimdi sırada Irak halkı var. Ardından başka halklara saldıracaklar. Bu savaşlara yine biz gençleri sürecekler. Peki ne için ve

"Sömürüye, ırkçılığa ve savaşa karşı yeni bir dünya için"

BİR-KAR Gençlik Kampı**PROGRAM****Sosyal ve Kültürel Etkinlikler:**

- Paris Gençlik Korusu
- İsviçre Tiyatro Grubu
- Şiir Grubu
- Bilgi yarışması

Film Gösterimi:

- Bolivya Günlüğü
- 68'den 6 Mayıs'a
- Sinan Cemgil-Gençlik hareketi
- Dia-Gençlik hareketi

Politik Etkinlikler:

- Avrupa'da ırkçılık ve faşizm
- Küreselleşme ve küresel direniş

Sportif Etkinlikler:

- Voleybol, futbol, masa tenisi, yüzme, kır gezintisi

Kamp yeri: Familienferienheim "Tausenberg"
Deutscher Straße, 738
33099 Bielefeld

Telefon : 05208/80289

Sömürüye, ırkçılığa ve savaşa karşı yeni bir dünya için!..**Genç Arkadaşlar!**

"Sömürüye, ırkçılığa ve savaşa karşı yeni bir dünya için" sloganı altında 5-10 Ağustos tarihleri arasında bir gençlik kampı düzenliyoruz. Bu kampta birbirimizden öğrenecek, ortak değerleri paylaşacak, sosyal-kültürel etkinlikler örgütleyip birlikte eğleneceğiz.

Bugünün dünyasında gençlik sayısız sorunlarla karşı karşıya. Eğitim, meslek ve iş olanaklarımız gittikçe sınırlanıyor, haklarımız gasp ediliyor. Buna karşı koyuşu engellemek için düşünmeyen, sorgulamayan bir gençlik yaratılmak isteniyor. Dostluğu, sevgiyi, dayanışmayı ve paylaşmayı yok ediyorlar, bireyciliği ve bencilliği dayatıyorlar. Ve bunu önemli ölçüde başarıyorlar.

Arkadaşlar;

Doğu Bloku yıkıldıktan sonra bizlere artık savaşların olmayacağı, insanların barış içinde bir arada yaşayacağı masallarını anlattılar. Ama son on yıl içinde dünyada çok sayıda savaş patlak verdi. Milyonlarca insan yaşamını yitirdi, sakat kaldı.

Genç arkadaşlar!

Bugünün dünyasında gençlik sayısız sorunlarla karşı karşıya. Eğitim, meslek ve iş olanaklarımız gittikçe sınırlanıyor, haklarımız gasp ediliyor. Buna karşı koyuşu engellemek için düşünmeyen, sorgulamayan bir gençlik yaratılmak isteniyor. Dostluğu, sevgiyi, dayanışmayı ve paylaşmayı yok ediyorlar, bireyciliği ve bencilliği dayatıyorlar. Ve bunu önemli ölçüde başarıyorlar.

İşçilerin Birliği Halkların Kardeşliği Platformu (BİR-KAR)

Devrimci örgüt düşüncesi ve pratiğine bağlılığını sürdürenlerin ilgisine sunulan bir kitap...

“Örgütsel sorunlar”

Devrimci örgüt yaşamının sorunları üzerine burada kitap halinde sunulan metinler, TKİP Kuruluş Kongresi'nin “Örgüt sorunları” başlıklı gündeminin kayıtları ile aynı konudaki bazı komisyon metinlerinden oluşuyor. Kitabın sonunda ayrıca “Yurtdışı çalışmasının sorunları”na ilişkin değerlendirmeler yer almaktadır. Tüm bu metinler, TKİP Kuruluş Kongresi'ni izleyen aylar içerisinde, TKİP Merkez Yayın Organı *Ekim*'de peyder pey yayınlanmıştı. Burada onları, arzu edenlere rahatça ulaşma ve toplu inceleme kolaylığı sağlamak üzere, kitap halinde sunuyoruz.

TKİP Kuruluş Kongresi'nin “örgüt sorunları”na ilişkin değerlendirmelerinin bu kitapta sunduğumuz belgelerden ibaret olmadığını burada okura ayrıca hatırlatalım. Aynı kapsamdaki sorunlar, parti tüzüğü ve örgütsel güvenlik sorunları konulu gündemler çerçevesinde de genişçe ele alınmış ve buna ilişkin belgeler daha önce kitaplaştırılarak kamuoyuna sunulmuştur (Bkz. “Parti Tüzüğü Üzerine” ve “Örgütsel Güvenlik Sorunları”, Eksen Yayıncılık). Konuya ilgi duyan okurların bu iki kitabı şimdi sunmakta olduğumuz kitapla birlikte incelemeleri yararlı olacaktır.

Türkiye'nin son 20 yılına toplamı üzerinden baktığımızda, düşünsel ve pratik planda devrimci örgütten belirgin bir kaçış yaşandığını görüyoruz. Devrimci örgüt fikrini ve pratiğini terkedenler

bireylerden öteye bizzat geçmiş dönemin birçok önemli devrimci akımı olmuştur. Bunlar ya tasfiye olup siyasal yaşamdan büsbütün silinmişlerdir; ya da, devrimci örgüt düşüncesinden koparak ve illegal örgütsel varlıklarını tasfiye ederek, düzenin icazet sınırları içerisinde yasal partiler olarak varolma yolunu tutmuşlardır.

Devrimci örgüt fikri ve pratiğinden bu yaygın ve kitlesel kaçışın gerisinde, birbirini izleyen yenilgilerin her seferinde yeni bir güç kattığı liberal tasfiyeciler kadar, devletin sistematik baskı ve terörünün devrimci örgüt pratiğini bedeli ağır bir siyasal tercih haline getirmesi de var. Tasfiyeciliğin çok yönlü baskısı altında ve devletin sistematik baskı ve terörü karşısında, devrimci örgüt fikrinden öteye devrimci örgüt pratiğinde kararlı ve

ısrarlı bir tutum, ancak ideolojik sağlamlık ve devrim davasında siyasal kararlılık ölçüsünde ve sayesinde olanaklı olabilirdi. TKİP bunun en iyi ve yeni dönemdeki tek gerçek temsilcisi olmuştur. Bu kitaptaki tartışma ve değerlendirmeler, bunlara egemen bakış açısı, ele alınan sorunlar, saptanan görevler ve hedefler, bu gerçekliğe tüm somutluğu ve canlılığı içinde tanıklık etmektedir. Son 20 yılın birbirini izleyen tasfiyeciler süreci altında büyük bir bölümüyle liberalleşen sol hareket içinde devrimci örgüt fikrine, pratiğine ve dolayısıyla buna ilişkin sorunlara büyük bir ilgisizliğin olduğunu bilincindeyiz. Fakat devrim düşüncesine ve hedefine bağlı kalan, dolayısıyla bu düşünce ve hedefin biricik gerçek taşıyıcısı olan devrimci örgüte ilişkin sorunlara ilgisini

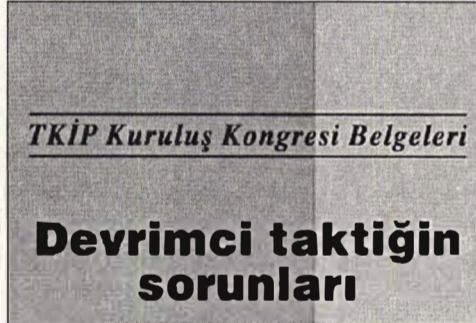
sürdüren gerçek devrimciler için bu kitabın incelenmesi, gerek bakış açısı gerekse pratik deneyim bakımından çok büyük yararlar sağlayacaktır.

16 Haziran 2002

(Eksen Yayıncılık tarafından yayınlanan “Örgütsel Sorunlar” kitabının sunuş metnidir...)

Kitaplarımızdan...

EKSEN YAYINCILIK

Laleli Cad. Çim Apt. 52/5 Aksaray/İSTANBUL
Tel/Fax: (0 212) 638 58 13

Esenyurt'ta işçi gezisi

Esenyurt'ta işçi ve emekçiler arasında dostluk ve dayanışmayı geliştirmek, sorunların paylaşılmasını sağlamak için bir işçi gezisi düzenlendi. 7 Temmuz'da yapılan geziye çoğunluğunu işçilerin oluşturduğu 100'ün üzerinde kişi katıldı.

Gezi alanına varıldıktan sonra ilk olarak mutfakla ilgili görevlendirme ve organizasyon yapıldı. Bir yayın satış standı oluşturuldu ve "İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!" pankartı asıldı.

Gezi programı devrim şehitleri için bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Ardından bir arkadaş gündemle ilgili konuşma yaptı. Konuşmada; sermayenin bu süreçte sınıfa yönelik saldırılarının

yoğunlaştığına işaret edildi; hazırlanan yeni iş yasa tasarısının sınıfa yönelik kapsamlı bir saldırı anlamına geldiği, bununla sınıfın tarihsel kazanımlarının gaspının amaçlandığı vurgulandı; bu saldırıda sendika bürokrasisinin ihanetine değinildi. Örgütlenme ve mücadele çağrısı ile konuşma bitirildi.

Ardından geziye katılan Birleşik Metal-İş Sendikası örgütlenme uzmanı, hazırlanan iş yasa tasarısıyla ilgili daha ayrıntılı bilgi verdi. Sendika bürokrasisinin sınıfın başına bela kesilmesinde asıl kabahatin bu bürokratlardan çok sendikalara sahip çıkmayan öncülerde ve devrimcilerde olduğunu vurguladı.

İlgiyle izlenen bu konuşmadan sonra Grup Eksen seslendirdiği güzel türkü ve marşlarla kitleyi coşturdu. Daha sonra bir bilgi yarışması düzenlendi. Yarışmaya katılmak isteyenlerden 4 grup oluşturuldu. Yarışmacılara işçi sınıfının mücadelesi ve

kültür birikimiyle ilgili 10 soru soruldu. Yarışmanın ilgiyle izlendiği gözlemlendi. Daha sonra ara verildi. Yaklaşık 1.5-2 saatlik arada kurulan ortak sofrada yemek yendi. Geziye katılanlar bu arada oyunlar oynayarak, sohbet ederek birbiriyle kaynaşma olanağı buldular. Birbirlerini ilk defa burada tanıyan insanlar arasındaki diyalog ve samimiyet görülmeye değerdi. Bu kaynaşma kitle üzerinde oldukça olumlu bir etki bıraktı.

Programın ikinci bölümü Esenyurt İşçi Kültür Evi'nin halk oyunları ekibinin gösterisiyle başladı. İlk kez gösteriye çıkmalarına rağmen davul zurna eşliğinde oldukça başarılıydılar. Halk oyunları ekibi hak ettiği gibi uzun uzun alkışlandı. Ardından Kürdistan'dan gelen bir dostumuz Arapça, Kürtçe ve Türkçe türküler söyledi. İnsanlar da söylenen türkülere halaylarla eşlik ettiler. Oluşturulan serbest kürsüde emekçiler söz alarak kendi duygu ve düşüncelerini dile getirdiler. Program boyunca yaşamını, sanatını işçi sınıfına ve komünizme adanmış büyük usta Nazım Hikmet'ten şiirler okunması da etkinliği zenginleştirdi. Son olarak Grup Eksen halay parçalarını seslendirdi ve program sona erdi.

Nispeten zengin bir program üzerinden gerçekleşmesine rağmen gezide sözü edilebilir bir organizasyon eksikliği yaşanmadı. Yer seçiminden insanların alana taşınmasına, ses düzeni gibi teknik ayrıntılara kadar hemen her şey sorunsuzdu. Bu da katılanlar üzerinde olumlu bir etki bıraktı.

Esenyurt'tan komünistler

Dostluk, insanlık, sevgi ve dayanışma...

Bu benim bugüne kadar katıldığım üçüncü piknikti ve gerçekten çok güzel ve eğlenceli geçti. Bu piknik benim bütün bir haftalık yorgunluğumu ve stresimi atmamı sağladı. Türküler, halaylar, oyunlar, yarışmalar pikniğe müthiş bir renk kattı. Bugünün benim için bir önemi daha vardı. Bir sürü arkadaşla tanışma imkanı buldum. Yarışmaya katıldık ve gayet başarılı bir performans sergileyerek birinci olduk. Yarışmaya başlamadan önce grubun isminin ne olacağı konusunda düşündük ve sonunda "karıncalar" koymaya karar verdik. Nitekim karıncalar olarak başarılı bir yarışma sergiledik.

Günün bir başka önemi ise yeni çıkarılacak yasa tasarısıydı. Piknikte Birleşik Metal'in örgütlenme uzmanı yasa tasarısı üzerine bir açıklama yaptı. Açıklamayı dinlerken tüylerim diken diken oldu. İşçi ve emekçilerin kısıntı haklarını da gaspeden bu yasa tasarısı sömürüye sömürü eklemektedir. Bu yasa tasarısına karşı işçilerin birleşip örgütlenmesi şarttır.

Herşeye rağmen oradaki dostluk, insanlık, sevgi ve dayanışma insanı sanki başka bir yere götürmüştü. Bizlere bu mutlu günü yaşatanlara teşekkür ediyor ve saygılarımı sunuyorum.

Esenyurt'tan bir genç

"Politik anlamı ve işlevi olan bir piknik..."

Her alanda yoğun bir sömürü ve yozlaşmanın yaşandığı bu süreçte biz işçi ve emekçileri bir araya getirmek, sorunlarımızı paylaşmak ve çözüm bulmak için Esenyurt bölgesinde gerçekleştirilen pikniğe katıldım. Yüzün üzerinde insanın katıldığı piknik önceki pikniklerden daha canlı ve verimli geçti. Kitlenin rahatlığı ve coşkusu bunun ifadesiydi.

Piknikte karşılaştığım ve etkilendiğim birçok şey oldu. Örneğin, ilk defa gelmelerine rağmen kadın emekçilerin çok doğal, samimi ve coşkulu olmaları, işçi ve öğrencilerle ilişki kurma çabaları gerçekten güzeldi. Ama genç işçi ve emekçiler onlarla yeterince ilgilenemediler. Yine yemek yeme esnasında biz işçi ve emekçilerin ne kadar paylaşımcı ve fedakar olduğumuzu gösteren bir durum çıktı ortaya. Yemekler belki azdı, ama herkes paylaşmasını bildi.

Bu piknik politik anlamı ve işlevi olan bir piknikti. Sadece eğlenmek değil bir şeyler de öğrenmek gerekiyordu ve öyle de oldu. Uzun zamandır gündemde olan ve işçilerin anlamaya çalıştığı yeni iş yasa tasarısı hakkında Birleşik Metal-İş sendikası örgütlenme sekreteri bizi bilgilendirdi. Başka bir arkadaş içinden geçtiğimiz süreçle ilgili geniş bir konuşma yaptı. Sistemin sınıfa dönük çok yönlü saldırısı ve alternatiflerimiz konulu konuşması kitle üzerinde olumlu bir etki bıraktı.

Kitlenin en çok ilgisini çeken etkinliklerden biri folklor grubunun gösterisiydi. Folklor grubu Diyarbakır yöresinden oyunlar oynadı. Birbirleriyle tam bir uyum içerisindeydiler. İlk defa kitlenin

karşısına çıkmalarına rağmen çok başarılıydılar.

Grup Eksen de türkü ve marşlarla bizi coşturmayı başardı. Piknikteki gözlerimden biri de, ilk defa gelen insanların yabancı kalmamaları, tersine o coşkuyu yaşamalarıydı. Birlikte gittiğimiz bir mobilya işçisi ilk defa geldiği piknikten çok etkilendiğini, bundan sonraki piknik ve etkinliklere geleceğini söyledi.

Pikniğin eleştirmek istediğim bazı yönleri de var. Yeni gelen birçok insan vardı. Yeni genç işçi ve emekçiler oradaki ortamdan dolayı yalnız kalmadılar. Futbol vb. oyunlar onları birbirine yakınlaştırdı. Fakat bu emekçi kadınlar için geçerli değildi. Her ne kadar samimi ve rahat olsalar da çoğu kez yalnız olmaktan kurtulamadılar. Zira özellikle genç bayan arkadaşlar onları yalnız bıraktılar. Bazı arkadaşlarımızın anneleri olan bu kadın emekçilerle gerçekten ilgilenmek gerekiyordu. Bizler en çok ailemizi kazanmada zorlandığımız halde neden bir pikniği değerlendiremiyoruz. Bu yazıyı okuyan arkadaşların bunu çözmek ve bir daha tekrarlamamak için bir çaba göstereceklerine inanıyorum.

Biz işçi ve emekçilerin düzenin saldırılarına karşı biraraya gelmesi, sorunlarını paylaşması ve çözüm üretebilmesi için birçok araçtan biridir piknik. Bu aracı çok iyi kullanabilmeliyiz. Bu piknik bu anlamda bizim üzerimizde bir etki yarattı ve bir amaca hizmet etti. Gelen kitleye bir şeyler öğretti. Bundan sonra bu tür piknik ve etkinlikler gerçekleştirilmenin koşullarını da hazırlamış oldu.

Bir işsiz

Polisten Yeniden Atılım Gazetesi ve Etkin Ajansa baskın...

"Gazeteciler serbest bırakılsın!"

İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı polisler dün (10 Temmuz günü) *Yeniden Atılım Gazetesi*'nin merkez bürosu ile gazetenin hazırlandığı Etkin Ajans, *Dayanışma Gazetesi*, Emekçi Kadınlar Birliği ve Demokratik Mücadele Platformu'nu başmıştı. Polis baskına gerekçe olarak İstanbul 3 No'lu DGM'nin çıkardığı arama kararını göstermişti. Kararda, basılan yerlerin "örgütlere yardım ve yataklık ettiği" iddiası yer almıştı.

Baskınlar sonucunda Etkin ajansın tüm çalışanları ile *Yeniden Atılım Gazetesi* merkez büro çalışanı Murat Güner gözaltına alınmıştı. Halen İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde tutulanların isimleri şöyle: Necati Abay, Sonnur Sağlamer, Nadiye Gürbüz, Ali İhsan Topçu, Remziye Tursun, Gökçen Arabal, Altan Koman, Gökhan Özdemir, Sevil Gültekin, Nuran Doğan, Songül Akbay, Burcu Gümüş, Müge Molvalı, Murat Güner.

"Yayın politikamıza saldırı"

Yeniden Atılım Gazetesi'nin internet üzerinden yayınlanan sitesinde yer alan açıklamada, gözaltındaki gazetecilerin serbest bırakılması istendi. Açıklamada, polis baskınları "gazetenin yayın politikası ve siyasal gerçekleri açıklama ısrarı ve iradesine yönelik bir saldırı" olarak değerlendirildi. Açıklamada "Doğru yoldayız. Halklarımızın yanındayız, onların sesi, sözcüsü ve kulağı olmaya, gerçekleri yazmaya devam edeceğiz" ifadesine yer verildi.

Gazetenin Avrupa Temsilciliği'nden yapılan açıklamada da, polis baskınları "siyasal bir saldırı" olarak değerlendirilerek, gözaltındakilerin serbest bırakılması istendi. Demokratik kamuoyuna sessiz kalmamaları yönünde çağrı yapılan açıklamada, "Halklarımıza siyasal gerçekleri açıklamaya devam edeceğiz" denildi. (11/07/2002)

(Özgür Radyo sitesinden alınmıştır...)

Ücretliler yüzde 30 yoksullaştı

www.ekohaber.net'in araştırmasına göre, kamunun iç ve dış borç stoku Mayıs 2002 itibariyle 160 milyar doları buldu, özel sektörün de 44 milyar dolarlık dış borcu var. 2000'de iç ve dış borç 116 milyar dolardı.

BİA (İstanbul) - 2001 krizinde toplumun tüm kesimlerinin gelirlerinde azalma olduğu ama daha çok da ücretlilerin gelirlerinin azalması sonucu gelir uçurumunun daha çok büyüdüğü belirlendi.

www.ekohaber.net'in Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE) milli gelir serilerinden yararlanarak yaptığı araştırmaya göre, çalışan nüfusun yüzde 35'ini oluşturan ücretlilerin milli gelirden aldığı pay dolar bazında yüzde 30 azalarak 2000'deki 58 milyar dolarlık düzeyinden 2001'de 41 milyar dolara indi.

Kâr-faiz-rant sahiplerinin gelirleri ise 2001'de yüzde 27 azalarak 101.6 milyar dolardan 73.7 milyar dolara düştü.

Kullanılabilir gelir 114.7 milyar dolara indi

Ancak, ücretliler krizden daha çok yoksullaşarak çıktıkları için ücretler ile kâr-faiz-rant gelirleri arasındaki fark 1999'da yüzde 67 iken 2000'de yüzde 74'e, 2001'de ise yüzde 80'e çıktı.

DİE'nin gelir yöntemiyle derlediği GSYİH (Gayri Safi Yurt İçi Hasıla) verileri, dolar bazında ifade edildiğinde, 1999'da 152 milyar dolar olan kullanılabilir gelirin 2000 yılında yaklaşık 160 milyar dolara çıktığı, ancak kriz yılı 2001'de yüzde 28.2 düşüşle 114.7 milyar dolara kadar indiği görülüyor.

Ücret, kâr, faiz, rant biçiminde paylaşılan kullanılabilir gelirdeki bu azalma hem ücretlilerin hem de ücret dışı gelir elde eden işveren, çiftçi, esnaf kesiminin gelirlerini gerilettili.

Ancak, gelir bölüşümünde ücretlilerin eline daha az ücret geliri geçtiği ve krizde daha çok yoksullaştıkları belirlendi.

Borç yükü 204 milyar dolar...

Türkiye ekonomisinin borç yükü tüm çabalara rağmen küçülmüyor.

www.ekohaber.net'in Hazine verilerini kullanarak yaptığı araştırmaya göre, kamunun iç ve dış borç stoku Mayıs 2002 itibariyle 160 milyar doları bulurken, özel sektörün de 44 milyar dolarlık dış borcu olduğu öğrenildi.

Kamunun 160 milyar dolarlık borç stokunun

yüzde 54'ünü iç borçlar oluşturuyor. Mayıs sonu itibariyle iç borç stoku Hazine'ce 87 milyar dolar olarak açıklanırken 117,5 milyar dolarlık dış borç stokunun da 73 milyar dolarının kamuya ait olduğu belirlendi.

Nereye harlandı?

Kamunun 2000 sonunda 62 milyar doları dış ve 54 milyar doları iç olmak üzere 116 milyar dolarlık borç yükü bulunurken 2002 ortasında bu rakamın 160 milyar dolara çıkması, krizle birlikte kamu borçlanmasının yüzde 38 arttığını ortaya koyuyor.

Aynı dönemde ekonominin 2001'de yüzde 9.7 oranında küçülmesi ve 2002'nin ilk çeyreğinde ise yüzde 0.7 büyümesi, iç ve dış borçlanmanın büyümeye değil, enkaz kaldırmaya harcılandığını ortaya koyuyor.

İç ve dış borçların özellikle içi boşaltılan kamu bankaları ve kurtarılan fon bankalarının enkazının kaldırılması için kullanıldığı görülüyor.

Alacaklılar kim?

Kamunun 160 milyar dolarlık borç yükünün alacaklılara dağılımına bakıldığında ise 87 milyar dolarlık iç borcun 37 milyar dolarının piyasa borcu olduğu, kamunun 73 milyar dolarlık dış borcunun da 40.5 milyar dolarının özel bankalara ve piyasaya borç olduğu görülüyor.

Başka bir ifadeyle kamunun 160 milyar dolarlık borcunun yüzde 48'i özel bankalara ve kişilere. Başta

Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası (DB) olmak üzere resmi kuruluşlara olan dış borçlar ise, 32,5 milyar dolar ile toplam borç stokunun yüzde 20'sini oluşturuyor.

Nereden borç?

www.ekohaber.net'in belirlemelerine göre, Türkiye son yıllarda dışarıdan sadece IMF-DB gibi kuruluşlardan borçlanabiliyor, özel bankalar ve piyasalardan ise yeni kaynak girişi pek yaşanmıyor.

Devletin resmi kurumlara borcu 1999 yılında 17 milyar dolar iken, IMF ile istikrar programına başlanan 2000'de 20 milyar dolara çıktı ve 2001'de 29 milyar doları, 2002'de de 32,5 milyar doları buldu.

Özel bankalardan ve piyasalardan yapılan borçlanma ise 2000'de 71.2 milyar dolar iken 2001'de 68.8 milyar dolara indi ve 2002 Mayıs'ında 70.5 milyar dolarda kaldı.

Çevirmek sorun

Kamunun 160 milyar doları bulan borç yükünü çevirmede önemli sorunlar bulunuyor. İç borç stokunun yüzde 40'a yakını dövizde endeksli hale getirildiği için dolardaki yükseliş Hazine'ye ek maliyetler getiriyor.

Yeni iç borçlanmalar yüzde 30'lara varan reel faizlerle ancak yapılabiliyor. Borcu çevirmede IMF'den sağlanan kaynakların da sonuna gelinmesi, dışarıdan yeni borçlanmaları zorunlu hale getiriyor.

Ancak, dış piyasalar için Türkiye henüz borç verilir bir ülke görünümü vermiyor, notu düşürülüyor ya da durağana çevriliyor. (NM/BB)

* Spot ve siyah vurgular bilet'e aittir.

Kriz daha çok adaletsizlik getirdi

Mustafa Sönmez

yüzde 30, ya da 17 milyar dolar daha az gelir girdiğini görüyoruz.

Ücretlilerin dışında kalanların yani sanayici, bankacı, çiftçi, tüccar, esnaf, irili ufaklı tüm sermayedarların ve kendi hesabına çalışanların gelirleri ise krizde yüzde 27.4 azalmış. Böyle olunca herkes yoksullaşmış ama ücretliler biraz daha yoksullaşmış ve iki kesim ya da daha genelde iki sınıf arasındaki gelir farkı 1 yılda yüzde 74'ten yüzde 80'e çıkmış. Yani 6 puan daha büyümüş...

Bu veriler, haneler ya da ailelerdeki yoksullaşmayı birebir yansıtmaz ama genel bir fikir verir. Çünkü, toplumsal yapı gerçekte çok daha karmaşık. Sayıları 12 milyonu bulan aileler, bir kere kategorik olarak ücretli ve diğerleri şeklinde tasnif edilemiyor. Hane var, hem kâr, faiz, rant hem de ücret geliri girer; hane var, aile üyeleri işsiz düşmüşlerdir, mutlak yoksullaşmışlardır, yardımla ayakta durmaya çalışıyorlardır.

Bu anlamda, gelirden gerçek uçurumlar, farklar, anket yöntemiyle yapılan gelir ve tüketim harcaması araştırmaları ile biraz daha net ortaya çıkar.

Ama, yukarıdaki veriler, bu tür ankete dayanan araştırmaların sonuçlarının da dudak uçuklatıcı olacağını işaretlerini veriyor...

(Ekohaber.net sitesinden alınmıştır. .)

Şubat kriziyle yaşanan büyük devalüasyonun ardından Sakıp Sabancı dizine vurarak, "Hepimiz yüzde 40(gırğ) fukaralaştık" demişti. Sakıp Ağa'nın bakkal hesabıyla söylediklerini DİE'nin gelir yöntemiyle gayrisafi yurt içi hasıla verileri kısmen doğruluyor.

"2002'nin ilk çeyreğinde yüzde 0.7 büyüdük" müjdesiyle duyurulan DİE'nin bülteninde bir detaya nedense hiç girilmedi. O da, yukarıda bahsettiğimiz "Gelir Yöntemiyle Gayri Safi Yurtiçi Hasıla" tablosuydu. Bu tablo, 2001 milli gelirinden vergileri ve yatırımları çıkarınca kalan "artığın" ücretliler ile diğer kâr-faiz-rant gelirlerine el koyanlar arasında nasıl paylaşıldığını ortaya koyuyor.

Bu paylaşım kendi başına birşey söylemez. Bu verileri, kriz öncesi iki yılın verileriyle karşılaştırdığımızda ve bunu dolarla ifade ettiğinizde, gerçek gelir dağılımı gerçeğiyle burun buruna geliyorsunuz. Ve o resim bakın neler söylüyor bize...

Kullanılmaya ya da harcamaya uygun gelir olarak 2000'de yaklaşık 160 milyar dolar hanelere girmişken krizle beraber bu gelir 115 milyar dolara düşmüş. Yani hanelere giren gelirden net yüzde 28 düşüş!...

Bu analizi işgücü ödemeleri için yani, kamu ve özel kesim ücretlileri için yaptığımızda bu kesimin 2000'den 2001'e gelirinin yüzde 30, yani genelden 2 puan fazla gerilediğini ve ücretlilerin evine 1 yılda

Fabrikada kadın işçilerin sorunları

Fabrikalarda kadınlar patronlar tarafından ucuz işgücü olarak sömürülürken, kadın kimliğinden kaynaklı geleneksel baskı altında tutulur. Birçok fabrikada farklı bölümlerde çalıştırılırken, yemekhane ve servislerde erkek işçilerden ayrı ayrı yerlerde hareket etmek zorunda bırakılır. Yemekhane hareketlerini kontrol altına alması istenir. Gülmek, yüksek sesle konuşmak ayıptır, bir kadına yakışmayan davranışlar olarak gösterilir. Hele ki erkek işçinin yanında ise hemen dedikodular başlar. Bazen işçi arkadaşlar bunu kendileri de yaparlar. Patronlar kadın ve erkeğin ortak mücadelesinin önüne onları birbirlerinden yalıtılarak geçer. İşveren bir taraftan namus bekçiliğine soyunur, diğer taraftan usta ve seflerin cinsel tacizde bulunmasına göz yumar.

Çalışmakta olduğum tekstil fabrikasında kadın işçiler üzerinde baskı alabildiğince yoğun. Kadın ve erkekler ayrı bölümlerde çalıştırılıyor. Kadın işçilerin sayısı daha az ve iki vardiya olarak çalıştırılıyor. Patron bölümlerin giriş çıkış saatlerini ayrı düzenleyerek, kadın ve erkek işçilerin giriş- çıkışlarında karşılaşmasını engelliyor. Sözde kadın işçiler erkek işçilerden rahatsız oluyorlarmış. Vardiya amirleri kadın işçilerin hareketlerini sürekli kontrol altında tutuyor. Yemek ve çay paydosları serbest hareket saati olduğu halde işçi arkadaşlar rahat hareket edemiyorlar. Hatta yemekhane yemekten sonra oturup sohbet etmek dahi yasak. Cep telefonları yasaklanmış, buna birçok bahanesi var. İşçiler iş saati içinde cep telefonlarıyla oynayarak bilgisayarlı olan makinelerin ayarlarını bozuyorlar ya da cep telefonlarına dalıp işin bozuk çıkmasına neden olabiliyorlarmış.

Ücretlerde de kadın-erkek ayrımı var. Kadınların çoğu eski işçiler olmasına rağmen ücretleri asgari ücret ile 180 milyon arasında. İşçilerin oturduğu semt fabrikaya çok yakın olduğu için işveren yol ücreti vermekten

kurtuluyor. Kadın işçilerin birçoğu gece vardiyalarından sonra yürüyerek eve giderken, kalanlar fabrikanın mal taşıyan aracıyla yerlerde oturarak gidiyor. Geçmişte bu araçla giden hamile arkadaşlardan düşük yapanlar olmuş. Buna rağmen patron yapılan şikayetleri dikkate almamış.

Fabrikada yıllarca yaşları 13'ten başlayan çocuk işçiler sigortasız olarak çalıştırılmış. Gece vardiyalarında çocuk işçilerin çalıştırılması yasak olduğu halde buna uyulmamış. Bu çocuk işçilerin birçoğu uzun süre çalıştırdıktan sonra işten atılmış.

Kadın işçiler artık eskisi gibi eve katkı için çalışmıyorlar. Semtte oturan kadın işçilerin birçoğunun eşi aylardır işsiz ya da hasta. Ekonomik koşulların gittikçe ağırlaşması kadınları evi geçindirme derdine düşürmüştü. Kadın işçilerin bazıları ek iş olarak el işi (dantel, oya gibi) yapıyorlar. Ücretlerin az olması kadın işçileri mesailere yöneliyor. İşverende kreş olmadığı için, kadınlar çocukları ya bir akrabasının yanına bırakıyor ya da çocuklar ihtiyaçlarını kendileri karşılamaya çalışıyorlar.

Semtte dini örgütlenme yaygın olduğundan kadın işçilerin çoğu türbanlı ve fabrikada namaz kılmak serbest. Bu uygulama işverenin bilinçli politikası. İşveren de dinci kapitalistlerden birisi ve din istismarı yapıyor. Bu yolla alabildiğine sömürüyor. Semtte böyle büyük bir fabrika ile işçilere ekmek kapısı açıldığı için şükredilmesini istiyor.

Kadın işçileri öncelikle ilgilendiren insanca yaşanılır ücret ve fabrikadaki baskıların ortadan kalkması. Haklarımızı almak için işçileri birbirinden ayıran işveren politikalarına karşı durmalıyız. Erkek işçi arkadaşlarla çıkarlarımız ortak, önümüzdeki duvarları yıkmak için birleşmeliyiz!

Sınıf bilinçli tekstil işçisi/İstanbul

İnsanlık onurunu koruyalım! Parti'nin kızıl bayrağı altında birleşelim!

Okuyor da okuduklarımızı mı anlamıyoruz? Yoksa okumuyor muyuz? Sömürülere, baskılara, katliamlara, talana bu kadar duyarsız, bu kadar umarsız davranıyoruz. Düşününce nedenlerin bu olmadığını anlıyor ve kavriyorum. Hadi okumuyor, anlamıyoruz diyelim, fakat bu ülkede yaşıyor, yapılanları görüyoruz. Hadi körüz görmüyoruz desek, duymuyor muyuz ki, bu kadar kaygısız oluyoruz. Yoksa ben mi sadece sömürülüyor, eziliyor, baskı altında tutuluyorum? Katliamları yalnız ben mi görüyorum? Bizim dışımızdakiler demokratik bir ortamda ekonomik refah içinde mi yaşıyorlar? Bir ben miyim sadaka asgari ücretle çalışan, emeği sömürülen? Sınıf dediğimiz milyonlarca insan iyi bir ücret mi alıyor? Ben miyim bu ülkede yalnızca yaşayan; diğer işçiler sosyalist bir ülkede yaşıyorlar da ondan mı duyarsız ve tepkisizler? Hani düzene, devlete kendi aralarında küfür savuranlar nerede?

Sinmek, susmak, bir köşede oturmak, kaygısız ve duyarsız kalmak kurtaracak mı bizleri? Örgütlenmemek, direnmemek, reformist ve revizyonist sendika yöneticilerinin işçinin emeğini işverenlere satmalarına karşı çıkmamak, sınıf sendikacılığını hayata geçirmemek kurtaracak mı sınıfı? İnsanca yaşama onuru yoksa, teslimiyet ve yokoluş peşi sıra gelmeyecek mi? Ne zaman insanlık onuru ayaklar altında çiğnenmeyecek? Faşist cellatlar ve onun uşakları katliamlarına ne zaman son verecek? Bizler ne zaman ayağa kalkacak, üretimden gelen gücümüzü örgütlü bir güce dönüştürerek faşizme karşı duracağız ve sermayenin kalelerini yerle bir edeceğiz?

İşte gün bugündür dostlar. İşçi sınıfının ve insanlığın kurtuluşu, işçi sınıfı partisinin programı altında birleşmek ve mücadele etmekten geçiyor.

Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!

SY Kızıl Bayrak okuru bir işçi/Sefaköy

Kadın yürüyüşü Adana'dan başladı...

6 Temmuz'da Adana'da Kadın Tavrını Geliştirme İnisyatifi (KATAGİ) bir yürüyüş başlattı. İstasyon Meydanı'nda başlayan yürüyüşün amacı şöyle açıklandı: KATAGİ, kadın renginde bir toplumsal dönüşümü, bu ülkede kadın politikası yapmayı hedefliyor; kadınların örgütlenmesi için; bağımsız bir sivil örgüt olarak demokrasi için çalışacak. Kısaca KATAGİ, ataerkilliğe karşı politika yapan sivil bir örgütlenme.

Kadın buluşması için yürüyüş Konya'da sonlanacak. Güzergah; Küçükdikili, Yenice, Tarsus, Kazanlı, Mersin, Pozantı, Çiftahan, Ulukışla, Ereğli, Aksaray, Konya. Yürüyüş sırasında Mersin'de söyleşi ve salon toplantıları yapılacak. 12 Temmuz günü Konya'da yapılacak salon şenliği ile yürüyüş son bulacak. Yol boyunca geçilen yerlerden kadınlardan bez parçaları alınacak ve birbirine eklenecek.

SY Kızıl Bayrak/Adana

Safları sıklaştıralım!

Yoğun sömürünün yaşandığı, sefalet ücretlerinin, esnek üretimin, sendikasız-sigortasız çalışmanın dayatıldığı tekstil işkolunda çalışıyorum. Fabrikamızda ağır çalışma koşulları karşısında sesini çıkarmayan ve kendi gücünün farkında olmayan onlarca sınıf kardeşimiz var. Diğer işkolları ve fabrikalarda olduğu gibi...

Ben, sorunlarımızın işçi ve emekçilerin ancak ve ancak birleşik gücüyle omuz omuza verip hareket etmesiyle çözülebileceğini bilen bir kardeşinizim. Bizim yaşadığımız sorunlar özünde tüm işçi ve emekçilerin yaşadığı sorunlarla aynıdır. Gerçek bu iken, biz işçi ve emekçiler, çözümün ortak olacağını görmüyor, birbirimizle didişip duruyoruz. Tabii ki bundan en kârlı çıkan sömürgeci asalaklar oluyor. Zaten

onlar da biliyor ki, birleşip ortak mücadele edersek saltanatları sona erecek. Bu nedenle türlü türlü oyunlarla bir araya gelişimizi önlemeye çalışıyorlar. Onların büyük oranda başarılı olmasında bizim de ciddi payımız var. Ders almıyor, oyuna hemen geliyoruz.

Ama işin bir de başka bir yönü var. İşçi ve emekçiler yaşadıkları bu ortak sorunlar karşısında bir şey yapamamanın altında eziliyorlar. Bu sorunlar mücadeleye sıkı sarılmaları için bir neden olması gerekirken, bu yük onları mücadeleden uzaklaştırıyor. Onları kazanmak, mücadelenin neferleri haline getirmek, kendi davası uğruna savaşan gönüllü proleterler yapmak görevi öncü işçilerin görevidir.

Safları sıklaştıralım! Bu kavga bizim kavgamızdır!

Sınıf bilinçli tekstil işçisi

EKSEN Yayıncılık Büroları

Atatürk Bul. Gevrek Sok. Karakaş İşhanı No: 13/22,
Kartal/İSTANBUL

853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/710
Konak/İZMİR Tel-Fax: 0 (232) 489 31 23

Necatibey Cd. Gözlükçü İşhanı No: 26/24
Kızılay/ANKARA
Tel-Fax: 0 (312) 230 11 80

Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3
No: 306 ADANA Tel: 0 (322) 363 28 78

Cumhuriyet Mah. Tennur Sok. Cumhuriyet İşhanı
Kat: 3/45 KAYSERİ Tel-fax: 0 (352) 2326671

Ahi Evran Mahallesi Müftülük Cad.
Aydınlar Apt. No: 8/101
KIRŞEHİR Tel-Fax: 0 (386) 214 08 05

Hürriyet Cad. Namık Kemal Sok. Kaçar İşhanı
Kat: 3 No: 3 ANTAKYA

Gazetene sahip çık! Abone ol! Abone bul!

Adı : .....
Soyadı : .....
Adresi : .....
Tel : .....

6 Aylık Yurt içi 30.000 000 TL Yurt dışı 100 Euro
1 Yıllık Yurt içi 60.000 000 TL Yurt dışı 200 Euro

Vural Uzal adına,
* TL için : Yapı Kredi Bankası İstanbul/Aksaray Şb. 93937
* Euro için : İş Bankası İstanbul/Aksaray Şb. 1002 30100 1051039
No'lu hesaba yatırdım. Makbuzun fotokopisi ektedir.

İşçi sınıfını kölece çalışma koşullarına ve sefalet ücretine mahkum eden

“Esnek çalışma”ya hayır!

Sermayenin tarihi saldırısına karşı topyekûn sınıf seferberliği!..

